

k:

Kunst- og designhøgskolen i Bergen
Bergen Academy of Art and Design

Årsrapport
2014-2015

Fra utstilling i prosjektet Topographies of the Obsolete: "Falsework" av Corrina Thornton.
Fotograf: Bjarte Bjørkum

INNHold:

Sammendrag	1
1. Styrets beretning.....	2
1.1. Resultater, ressursbruk og måloppnåelse	2
1.2. Prioriteringer 2015.....	2
1.3. Institusjonens fremtidige muligheter og utfordringer.....	3
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
2.1. KHiBs virksomhet og samfunnsoppdrag.....	5
2.2. Hovedtall	6
3. Årets aktiviteter og resultater	7
3.1. Resultatrapportering	7
3.1.1. Sektormål 1: Utdanning og læringsmiljø	7
3.1.2. Sektormål 2: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning	16
3.1.3. Sektormål 3: Formidling og samfunn	22
3.1.4. Sektormål 4: Forvaltning av ressurser.....	28
3.1.5. Resultater nasjonale styringsparametre (sektormål 4).....	35
3.2. Samfunns- og effektmål for byggeprosjekt	37
3.3. Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK).....	38
3.4. Midler tildelt over budsjettkapittel 281.....	38
4. Styring og kontroll i virksomheten	39
4.1.1. Overordnet vurdering	39
4.1.2. Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet	40
4.1.3. Lærlinger.....	43
4.1.4. Samfunnssikkerhet og beredskap	43
4.1.5. Fellesføring 2014: Redusere og fjerne tidstyver i forvaltningen	44
5. Vurdering av fremtidsutsikter	45
5.1. Planer 2015	45
5.1.1. Høy kvalitet i utdanning og forskning	45
5.1.2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskapning og omstilling	51
5.1.3. God tilgang til utdanning.....	54
5.1.4. Effektiv, mangfoldig og solid	56
5.1.5. Vedtatt budsjett 2015.....	61
5.2. Utdanningskapasitet.....	62
5.3. Større investeringsprosjekter	62
5.3.1. Forlenge eksisterende leiekontrakter	62
5.3.2. Brukerutstyr i nytt bygg	62
6. Årsregnskapet 2014	64
6.1. Ledelseskommentarer.....	64
6.2. Prinsippnote	74
6.3. Resultatregnskap	77
6.4. Balanse - eiendeler	78
6.5. Balanse – virksomhetskapital og gjeld.....	79
6.6. Kontantstrøm	80
6.7. Bevilgningsoppstilling	81
6.8. Noter til årsregnskapet.....	82
Vedlegg.....	91

Sammendrag

I februar 2014 akkrediterte NOKUTs styre KHiBs deltakelse i stipendiatprogrammet og KHiB som vitenskapelig høgskole. Vedtaket ble fulgt opp av Kunnskapsdepartementet gjennom tildeling av utvidete faglige fullmakter. Innsatsområder i 2014 har vært:

- Nybygg i Møllendal, med tett oppfølging av byggeprosjekt og oppstart av brukerutstysprosjekt.
- Innspill til stortingsmelding om struktur i høyere utdanning, basert på strategisk rådslagning i styre og fagmiljø, og med eksterne samarbeidspartnere
- Oppfølging av NOKUTs styrevedtak om å akkreditere KHiBs deltakelse i stipendiatprogrammet og KHiB som vitenskapelig høgskole
- Rektorvalg
- Tiltak for bedre gjennomstrømning i stipendiatprogrammet
- Oppretting av nytt masterprogram i kuratorpraksis
- Planlegging av senter for læring, undervisning og veiledning i kunst og design

Etter riving og omfattende grunnarbeider vil KHiBs nybygg begynne å reise seg i 2015. Fagmiljøene ved Avdeling for kunst og Avdeling for design, som nå er organisert i grupper for kunstnerisk utviklingsarbeid(KU), har utviklet KU-strategier som vil bli reflektert i større prosjekter og prosjektsøknader. Innsatsområder i 2015 vil være:

- Videreføring og styrking av KHiBs innsats i byggeprosessen
- Oppfølging av strukturmeldingen og forslag til ny finansieringsmodell for sektoren
- Oppstart av arbeid med strategiplan for 2017 – 2021
- Valg av prorektor og interne styrerepresentanter
- KU-prioriteringer ved Avdeling for kunst: *Site, Materiality, Politics, Form*
- KU-prioriteringer ved Avdeling for design: *Living Together, Telling Stories, Shaping Environments*
- Utforming av strategier for internasjonalisering, kommunikasjon og rekruttering av studenter
- Introduksjon og oppfølging av nye retningslinjer i stipendiatprogrammet
- Oppstart av masterutdanning i kuratorpraksis
- Etablering av senter for læring, undervisning og veiledning i kunst og design, utforming av kunnskapsteoretisk plattform og tilsetting i nytt professorat i kunst- og designpedagogikk

1. Styrets beretning

Kunst- og designhøgskolen i Bergen er en av tre selvstendige institusjoner i Norge som tilbyr bachelorgrader og mastergrader innen design og kunst, og har stipendiater på doktorgradsnivå i det nasjonale programmet for kunstnerisk utviklingsarbeid.

1.1. Resultater, ressursbruk og måloppnåelse

I 2014 har KHiB, etter målrettet arbeid gjennom mange år, oppnådd to viktige milepæler i strategiplanen for 2012-2016. I februar 2014 ble KHiB akkreditert som vitenskapelig høgskole av NOKUT sitt styre. Dette ble fulgt opp av Kunnskapsdepartementet som sommeren 2014 ga KHiB alle faglige fullmakter på lik linje med universitetene og de vitenskapelige høgskolene. I påvente av resultatene fra den pågående strukturprosessen i universitets- og høgskolesektoren er ikke KHiB tilkjent kategoriendring.

Tildelte faglige fullmakter gjorde det mulig for KHiB å høsten 2014 opprette masterstudium i kuratorpraksis. Dette er en videreføring av videreutdanningstilbudet i utøvende kuratorpraksis og representerer en styrking av vårt utdanningstilbud på masternivå, hvor programmene i kunst og design er bygget ut med nye studieplasser fra 2014. Masterstudium i kuratorpraksis tilbys kun ved KHiB nasjonalt.

En annen svært viktig milepæl er at nytt bygg i Møllendal nå er i realiseringsfasen. Fra å være en institusjon lokalisert i 6 svært lukkede bygg spredt i Bergen, går KHiB til et nybygg med markant arkitektur, programmert for maksimal åpenhet mot omverdenen. Byggeprosjektets samfunns mål uttrykker bl.a. at nybygget skal være en arena for utdanning, nytenkning og utprøvende kunstnerisk utviklingsarbeid som skal være samfunnsrelevant og på et høyt internasjonalt nivå. Nybygget skal være en dynamisk arena for prosess, visning og dialog innen kunstnerisk utviklingsarbeid og studentarbeid. KHiB har forberedt samlokaliseringen gjennom flere år ved interne organisasjonsprosesser rettet mot byggets muligheter. Gjennom bygget får kunst- og designhøgskolen plassert seg geografisk tydelig blant design- og kunstinstitusjoner i Bergen, Norge og verden. Snøhettas bygg vil vekke både nasjonal og internasjonal interesse når det står ferdig.

I strukturarbeidet har KHiB vurdert alternativer for framtidig organisering ut fra målsettingen om høyere kvalitet innen kunst- og designhøgskolens faglige ansvarsområde. Ledelsen ved KHiB har hatt samtaler med andre institusjoner og orientert seg bredt i prosessen, og utfordringen er diskutert internt på avdelingsnivå. Fra styrets side er det viktig å peke på at det faglige felleskapet som program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) representerer, er det viktigste nasjonale tiltak for å fremme samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon.

1.2. Prioriteringer 2015

KHiB vil fremheve følgende områder som strategisk viktige for styrets arbeid i 2015:

Arbeidet med nybygget i Møllendal vil bli fulgt tett av styret. En spesialtilpasset kunst- og designhøgskole er en viktig hendelse som vil gi nye og fantastiske muligheter for kunstnerisk utviklingsarbeid og kunst- og designutdanning i Norge.

Den pågående strukturprosessen prioriteres, og styret vil påpeke at forutsetningen for prosessen er faglig kvalitet. KHiB er en institusjon med en faglig spisset profil, og vi har bevisst valgt å konsentrere kunstnerisk utviklingsarbeid og utdanning i to avdelinger for fagområdene kunst og design. På denne måten får vi fagmiljø som er store nok til å være slagkraftige, samtidig som antall studenter og stipendiater er godt over en kritisk masse.

Gjennom program for kunstnerisk utviklingsarbeid vil KHiB kunne nå sine strategiske mål innen kunstnerisk utviklingsarbeid. Videre er det en prioritert oppgave å veilede stipendiater i stipendiatprogrammet og integrere stipendiatene i vårt fagmiljø. I 2015 håper vi å få ytterligere tildelinger i prosjektprogrammet, der det langsiktige målet er å utvikle såpass store prosjekter at disse på sikt kan få uttelling gjennom Horizon 2020. Videre håper vi på en uttelling gjennom stipendiatprogrammet, slik at vi får flere stipendiater ved institusjonen.

Et annet strategisk viktig mål for KHiB er tydeliggjøringen av praktisk pedagogisk utdanning og opprettelsen av et professorat i PPU innen kunst og design. Gjennom et læringscenter er det KHiBs ambisjon å tilby praktisk-pedagogisk utdanning til bachelor- og masterkandidater i kunst og design, men også til faglig ansatte innen våre fagfelt ved høyere utdanningsinstitusjoner nasjonalt og internasjonalt. Senteret etableres fra høsten 2015.

KHiBs nåværende strategi er gjeldende for perioden 2012-2016. Høsten 2015 vil styret berede grunnen for arbeidet med ny strategi, der det tas sikte på implementering fra innflyttingstidspunktet i nytt bygg i august 2017. Funksjonstiden for dagens styre utløper i 2015, og strategiarbeid vil være en viktig oppgave for nytt styre fra januar 2016.

1.3. Institusjonens fremtidige muligheter og utfordringer

KHiB har, gjennom akkrediteringen som vitenskapelig høgskole, fått bekreftet at vi er en institusjon som har høy faglig kvalitet innen våre fagområder. Gjennom program for kunstnerisk utviklingsarbeid blir vår kvalitet kontinuerlig målt opp mot andre fagmiljø nasjonalt. KHiB vil fortsatt være en aktiv deltaker og søker gjennom program for kunstnerisk utviklingsarbeid både i prosjekt- og stipendiatprogrammet.

For at stipendiatutdanningen innen kunstnerisk utviklingsarbeid skal oppnå full anerkjennelse er det en forutsetning at kandidatene, ved godkjent disputas, oppnår Ph.D.-graden. Gjennom Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid arbeider KHiB aktivt for at våre kandidater som har fullført stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid også tildeles Ph.D.-graden.

Det må legges til rette for større volum i kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom betydelig økning av midler til program for kunstnerisk utviklingsarbeid. Dette vil gi sterkere fagmiljø og kvalitetsheving. Kunstnerisk utviklingsarbeid må likestilles med annen forskning når det gjelder tilgang til prosjektmidler, i forhold til antall faglige årsverk. Styrking av programmets budsjett vil styrke institusjonenes handlingsrom og muligheter til å oppnå eksternfinansiering gjennom *Horizon 2020*.

KHiB har høy søknad til våre studieprogram og i 2013 var det 8,9 søknader per studieplass og gjennomføringsprosenten var 98 %. Styret ønsker likevel fortsatt fokus på rekruttering av studenter; hvordan tiltrekker vi oss de beste søkerne, hvordan tilrettelegger vi for god studiegjennomføring, og hvordan uteksaminerer vi kandidater som opplever utdanningen som relevant.

Kunstnerisk utviklingsarbeid kan fortsatt sies å være en ung forskningspraksis. De overordnede prioriteringer i årene framover er å styrke, konsolidere og fordype kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom arbeid med kvalitetskriterier, prosjektmodeller og kritisk dialog, og videreutvikle utdanning og veilederkompetanse på alle nivå.

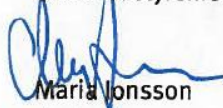
Bergen, 16. februar 2015

Gerd Tinglum
Styreleder

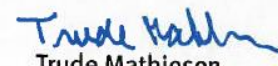
Audun Lund Alvestad
studentrepresentant

Åse Huus
internt styremedlem

Sven Åge Birkeland
eksternt styremedlem

Maria Jonsson
studentrepresentant

Eli Kirstin Eide
internt styremedlem

Trude Mathiesen
internt styremedlem

Jon Pettersen
internt styremedlem

Morten Walderhaug
eksternt styremedlem

Anniken Thue
eksternt styremedlem

Inger Østensjø
eksternt styremedlem

Cecilie Ohm
høgskoledirektør

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Kunst- og designhøgskolen i Bergen er en av tre selvstendige institusjoner i Norge som tilbyr bachelorgrader og mastergrader innen design og kunst, og har stipendiater på doktorgradsnivå i det nasjonale programmet for kunstnerisk utviklingsarbeid. KHiB har to avdelinger: Avdeling for design og Avdeling for kunst. I tillegg er administrativt personale organisert under høgskoledirektøren i det som kalles fellesnivået.

KHiB har faglig ansvar for kunstnerisk utviklingsarbeid, utdanning og formidling innen fagområdet *kunst*, som ved KHiB i dag omfatter design og visuell kunst. Nasjonalt sett omfatter fagområdet kunst hele kunstfeltet slik det manifesterer seg innenfor de norske høyere utdanningsinstitusjonene: design, film, kunst, musikk og scenekunst.

2.1. KHiBs virksomhet og samfunnsoppdrag

KHiB er en av de tre selvstendige institusjonene i Norge som tilbyr skapende og utøvende kunstutdanning på høyere nivå. KHiB har et nasjonalt oppdrag for å tilby BA, MA og stipendiatutdanning (PhD-nivå) innen kunstfagene. Vi har høy kvalitet på våre fagområder, og arbeider aktivt med å rekruttere profesjonelle fagpersoner med høyeste kompetanse. For å sikre fornyelse og relevans benytter KHiB i stor utstrekning åremålstilsetninger for faglige stillinger, i samsvar med universitets- og høyskoleloven. Åremålstillinger gir oss også mulighet til kontinuerlig å måle oss på et internasjonalt høyt nivå.

Internasjonalt samarbeid er integrert i våre fagfelt. En betydelig del av de faglig ansatte ved KHiB er ikke norsk, noe som gir et dynamisk miljø med stor bredde og tilgang til internasjonale nettverk. Masterstudiene annonseres internasjonalt og antallet utenlandske søkere er høyt. Også i blant stipendiatene er det rekruttert flere ikke-norske de siste årene. KHiB prioriterer å knytte til seg faglig ansatte med internasjonal, høy kompetanse, uavhengig av nasjonalitet. KHiB har et bevisst forhold til sammensetning av ansatte og studenter, både knyttet til faglige kvalifikasjoner, nasjonalitet og kjønn.

Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning ved KHiB har styrket fokus gjennom organisasjonsutvikling og gjennom prosjekter og dialog blant faglig ansatte. Omorganisering til en avdeling for kunst og etablering av grupper for kunstnerisk utviklingsarbeid har tydeliggjort infrastruktur og organisasjon på dette området.

KHiB har høy gjennomstrømning, om lag 98 % av studentene gjennomfører sine studier på normert tid. Den årlige studentundersøkelsen viser også at våre studenter i all hovedsak studerer på heltid.

Kunst- og designhøgskolen har operatøransvaret for det nasjonale Program for kunstnerisk utviklingsarbeid som omfatter stipendiatprogrammet og prosjektprogrammet. Fra 2014 er Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) etablert som et nasjonalt fellestiltak i universitets- og høyskolesektoren, i hht § 1-4 i universitets- og høyskoleloven.

KHiBs faglige aktivitet er organisert i 2 avdelinger: Avdeling for design og Avdeling for kunst. Ved begge avdelingene er det etablert 2 grupper for kunstnerisk utviklingsarbeid, leder av hver som leder for kunstnerisk utviklingsarbeid. I administrasjonen er det tilrettelagt for en tett administrativ oppfølging av avdelingene. Så langt har dette vært en vellykket prosess der KU er tydeliggjort som en premiss for vår faglige aktivitet og utdanning.

2.2. Hovedtall

Hovedtall	2014
Studenter	323
Kandidater	114
Ansatte / årsverk	87,6
Total omsetning	122,9 MNOK
Statlig finansiering	120,5 MNOK
Bygg areal	15 972 m ²

For ytterligere statistikk vises det til Database for statistikk om høyere utdanning (DBH).

Antall årsverk totalt ved KHiB for 2014 var 87,6. Av disse utgjorde antallet årsverk i undervisnings- og forskerstillinger, inkludert støttestillinger for undervisnings- og forskerstillinger, 43,4. Andelen årsverk med førstestillingskompetanse av årsverk i undervisnings- og forskerstillinger totalt, var 72 %.

Av totalt antall årsverk var kvinneandelen 52 %. Av ansatte i undervisnings- og forskerstillinger var 49 % kvinner. Andelen kvinnelige professorer ved KHiB var i 2014 57 %.

120,5 MNOK er inntektsført bevilgning fra kunnskapsdepartementet. Av disse utgjør 110,6 MNOK KHiBs rammebevilgning Kap. 260 og 9,8 MNOK andre bevilgninger over Kap. 280 (4,0 MNOK er inntektsført til PKUs drift).

3. Årets aktiviteter og resultater

3.1. Resultatrapportering

3.1.1. Sektormål 1: Utdanning og læringsmiljø

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov.

Virksomhetsmål 1.1: Studietilbudet

Kunst- og designhøgskolen skal utdanne kunstnere og designere som er ledende på sine felt og med kompetanse som er relevant for samfunnets behov.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Arrangere felles seminarer om veiledning og læring med vekt på sammenheng og konsistens fra BA- til stipendiatnivå
- Vurdere behov for, og eventuelt opprette bibliotekutvalg, i tråd med anbefaling fra sakkyndig NOKUT-komité
- Gjennomføre kandidatundersøkelse blant kunstnere og designere som fullførte MA-utdanning i årene 2010 – 2011
- Etablere alumninettverk for å systematisere kontakt med tidligere studenter
- Være tale- og lytter r for kunstfagene i UHRs utdanningsutvalg
- Planlegging og budsjettering av 15 nye MA-plasser fra høsten 2014
- Planlegging og budsjettering av PPU deltidsstudium fra høsten 2015

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2014
KHiBs styringsparametere:				
Antall kvalifiserte søkere per studieplass	5,8	8,4	6,6	6,0
Antall studenter møtt opp	138	130	136	132
Antall uteksaminerte kandidater	112	114	114	114

Styringsparametere (kvalitative):

- Uteksaminerte kandidaters tilfredshet med egen arbeidslivstilknytning
- Stipend og utmerkelser til studenter og uteksaminerte kandidater

Vurdering og måloppnåelse:

I sitt innspill til arbeidet med fremtidig struktur i universitets- og høgskolesektoren, legger KHiB til grunn at kunstnerisk utviklingsarbeid (KU), forstått som skapende, systematisk og eksperimentelt arbeid for å utvikle ny kunnskap, representerer en fremtidsrettet form for grunnforskning.

Utdanning og undervisning ved KHiB skjer i samsvar med nyere KU og forskning. Samspillet mellom utdanning og KU har blitt styrket og synliggjort – og bekreftet gjennom NOKUTs akkreditering av KHiB som vitenskapelig høgskole og KHiBs deltakelse i Stipendiatprogrammet.

Satsing på KU-basert undervisning, veiledning og læring

Retorisk innsats og målrettet profilering av gode eksempler på samspill mellom KU og utdanning, har medført at den interne, kritiske samtalen om kunnskapsutvikling er skjerpet og utvidet. Flere større KU-prosjekter inkluderer utvikling av metoder for KU-basert undervisning, og faglig ansatte kan søke interne midler til pilotprosjekter for KU-basert læring.

KHiBs masterstudenter er involvert i KU-miljøene ved Avdeling for kunst og Avdeling for design. Det masterstudentene selv fremhever som mest lærerikt og faglig utviklende, er muligheten for å bidra aktivt i KU-prosjekter som er relevante for deres egne masterprosjekter. Fra høsten 2014 er masterprogrammene i kunst og design utvidet med henholdsvis sju og åtte nye studieplasser.

I 2014 har særlig KU-basert veiledning vært gjenstand for diskusjon og meningsbrytning, blant annet gjennom to felles seminar for faglig ansatte. Studenter har påpekt at det finnes ulike veiledningspraksiser innenfor samme studieprogram, og ønsket en klargjøring av hva de kan forvente av tilbakemeldinger fra sin hovedveileder og andre undervisere. Drøftingene fortsetter og bidrar til kvalitetsutvikling fordi de eksponerer at veiledning og læring i høyere kunst- og designutdanning er komplekse prosesser.

Diskusjonen har som bakteppe at KU er konsolidert som arbeids- og kunnskapsform ved KHiB, parallelt med at utdanningene også er forankret i samtidig kunst- og designpraksis. Utdanningenes spesifikke situering og legitimitet ligger også til grunn for at fagmiljøet som er knyttet til KHiBs praktisk-pedagogiske utdanning (PPU) er under utvikling til å bli et senter for læring, undervisning og veiledning i kunst og design. Ved fristens utløp i desember, hadde det meldt seg åtte søkere til et nyopprettet professorat i kunst- og designpedagogikk. Den som blir tilsatt i stillingen, skal lede arbeidet med å etablere senteret og utforme en kunnskaps-teoretisk plattform for virksomheten. PPU for kunstnere og designere skal inngå som en del av senterets faglige virksomhet. Oppstart av PPU på deltid er utsatt fra 2015 til 2016.

Nytt masterprogram i kuratorpraksis

Takket være utvidete faglige fullmakter, tildelt fra KD i august, kunne KHiBs styre i november opprette et nytt, erfaringsbasert masterprogram i kuratorpraksis. Masterprogrammet bygger på faglige og pedagogiske prinsipper fra KHiBs videreutdanning i skapende kuratorpraksis, som har vært tilbudt siden 2004. Studieplanen er utformet i etterkant av en tredelt evalueringsprosess hvor de faglig ansvarlige, ferdige kandidater og eksterne interessenter gav sine tilbakemeldinger om videreutdanningen på 60 studiepoeng og planene om å bygge den ut til en masterutdanning.

Masterprogrammet er planlagt med ti studieplasser i første omgang og oppstart høsten 2015. Studiet er erfaringsbasert og har et omfang på 90 studiepoeng. Nye studenter vil bli tatt opp annethvert år. Studiet, som er den eneste av sitt slag i Norge, vil skje på deltid og være organisert med samlinger på KHiB. En nyopprettet førstestilling i kuratorpraksis er lyst ut og vil bli besatt i løpet av vårsemesteret 2015.

Gjennomstrømming og relevans

Som det fremgår av tabellen over har KHiB fortsatt høy gjennomføringsgrad og mange kvalifiserte søkere. Av de 114 kandidatene som fullførte i 2014, gjennomførte de aller fleste studiene på normert tid.

De fleste som får studieplass på BA-nivå har kvalifisert seg gjennom utdanning på fagskolenivå. KHiB har de siste årene systematisert sitt samarbeid med Forum for kunstudanning, nettverk for kunst- og kunsthøgskoler over hele landet. Faglig ledelse har årlige møter med rektorene i nettverket, og har i 2014 identifisert sju områder for samarbeid. Det handler blant annet om læringsutbyttebeskrivelser, sensur og praksisplasser for KHiBs PPU-studenter.

KHiB og fagskolene er enige om at nedprioriteringen av kunsthøgskole i grunn- og videregående skole er bekymringsfull. I Hordaland er KHiB partner i Samspel-prosjektet. Her er siktemålet å heve kvaliteten på kunsthøgskolelig opplæring og utdanning på alle nivå gjennom samarbeid på tvers av institusjonskategorier og forvaltningsnivå.

KHiBs første kandidatundersøkelse er utsatt til 2015, og vil bli gjennomført blant kandidater som fullførte sin MA-utdanning i årene 2012 – 2014. NIFUs kandidatundersøkelser blant ferske kandidater viser at det er en vedvarende trend at kandidater med estetisk og humanistisk utdanning i større grad enn andre møter problemer i overgang fra utdanning til arbeid. Situasjonen er ikke spesiell for Norge. Det er imidlertid verd å merke seg at omfanget av mistilpassning målt som arbeidsledighet eller det å ha irrelevant arbeid, ikke har økt nevneverdig det siste tiåret, på tross av at kandidattallene har gått opp. I NOKUTs studiebarometer, som viser at norske studenter er fornøyde med yrkesrelevansen til utdanningene de tar, er vurderingene til KHiBs studenter nokså sammenfallende med det nasjonale gjennomsnittet.

Virksomhetsmål 1.2: Kvalitet i utdanningen

Kunst- og designhøgskolen skal tilby et velfungerende læringsmiljø hvor studentene stimuleres til å være kritiske, selvstendige og utforskende. Studiene skal være basert på kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, og sikre relevant læringsutbytte og god gjennomstrømning.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Samordne og avstemme informasjon på khib.no, i itslearning, FS-søknadsweb og FS-studentweb, slik at de ulike plattformene fremstår så enhetlig og brukervennlig som mulig.
- Oppdatere eksamensreglement
- Ta i bruk itslearning ved begge avdelinger og i samtlige fagmiljø, etablere gruppe med superbrukere og plassere driftsansvar
- Vurdere introduksjon til viktige informasjonskilder som en av del av velkomsten for nye studenter i oppstartuken
- Legge til rette for utvidet studentdemokrati og samarbeid med Studentrådet. Følge opp anbefaling fra sakkyndig NOKUT-komiteé
- Gjennomføre studentundersøkelse og undersøkelse blant faglig ansatte
- Gjennomføre undervisningsevalueringer i itslearning i samarbeid med avdelingene

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2014
KDs styringsparametere:				
Gjennomføring på normert tid	97,8 %	98,3%	99,6%	95 %
KHiBs styringsparametre:				
Oppslutning om evalueringer av utdanning og læringsmiljø	48%	30%	40%	50%

Styringsparametere (kvalitative):

- Studentene skal lykkes med å oppnå læringsmålene som er definert for studieprogrammene (KD)
- Studentenes tilbakemeldinger om studiekvalitet og læringsmiljø

Vurdering og måloppnåelse:

KHiB har en svært høy gjennomføringsprosent, som følge av tett og god oppfølging av studenter på individnivå. Tallet 99,6% inkluderer alle studenter på alle kull. Studenter med permisjon er også inkludert i tallet, fordi de har et registrert og innvilget opphold i studiene. Tallene kan inneholde noen unøyaktigheter, f.eks. hvis beståtte semestervurderinger fra høstsemesteret blir registrert sent og slik telles i det påfølgende vårsemesteret (dvs. neste kalenderår).

Fra høsten 2012 er KHiBs utdanninger forankret i studieplaner som fastsetter læringsmål, eller læringsutbytte, for studieprogrammene som helhet og for det enkelte semester. Før avsluttende eksamen i siste semester, skjer formell vurdering ved KHiB i form av semester-vurdering ved slutten av det enkelte semester. Fagmiljøene har lagt ned et stort arbeid i å fastsette relevante læringsmål og tilhørende vurderingskriterier.

På relativt kort tid har læringsmålene blitt faste referansepunkt i planlegging og gjennomføring av undervisning og veiledning på både BA- og MA-nivå. Sammen med vurderingskriteriene bidrar de til synliggjøring av hvordan progresjon og kunnskapsutvikling skjer i høyere kunst- og designutdanning. Sammenhengene mellom undervisning, veiledning og vurdering er tydelige og forutsigbare for studenter og ansatte. De overordnede læringsmålene på programnivå er reflektert i semestervise læringsmål, som igjen er reflektert i innretningen av det konkrete undervisningstilbudet. KHiBs kvalitetsarbeid på dette området blir også lagt merke til utenfor institusjonen. Høsten 2014 ble Avdeling for design invitert til presentere KHiBs vurderingskriterier på en nordisk konferanse om kunstnerisk innovasjonskraft. Fagmiljøet svarte ved å tilby parallellsesjonen "Predictable assessment situations: Introducing qualitative criteria as a common reference for the assessment of students' work", som ble møtt med stor interesse.

I 2014 er retningslinjene for vurdering og eksamen oppdatert i tråd med gjeldende studieplaner. Retningslinjene vil gjelde fra semestervurdering og eksamen i vårsemesteret 2015. Med de nye retningslinjene får kandidater, veiledere, sensorer og administrative medarbeidere et samlet rammeverk for gjennomføring av vurdering og eksamen.

Læringsmiljø

Selv om det nærmer seg samlokalisering i nytt bygg, må KHiB fortsatt takle en rekke bygnings- og arealmessige utfordringer. Verkstedskapasiteten er sprenget, og det er en utfordring å sikre tilstrekkelige arbeidsplasser og likeverdige arbeidsforhold. Universell utforming er en hovedutfordring, men KHiB strekker seg langt for å legge til rette for studenter med nedsatt bevegelse. Trappeheis er nå prosjektert i ett av byggene KHiB leier.

En arbeidsgruppe ledet av prorektor har i 2014 utredet verksmesternes sentrale funksjon i utdanning og KU. Gruppens rapport, som vil bli sendt på høring i fagmiljøene, anbefaler at verksmesterfunksjonene blir organisert på tvers av avdelingene, med én felles leder. Målet med en slik modell er å gi studentene bedre tilgang til teknisk opplæring og veiledning.

Med etableringen av Enhet for avdelingsstøtte i KHiBs administrasjon, har KHiB fått en bedre organisering av kjerneoppgaver som opptak, vurdering og eksamen. Den nye enheten har også bidratt til at nye studenter får en bedre koordinert studiestart gjennom to oppstartsuker hvor faglige, sosiale og praktiske sider ved studenttilværelsen blir introdusert.

NOKUTs evaluering av KHiBs kvalitetsutviklingsprogram i studieåret 2014-2015 er startet, med innledende besøk av sakkyndig komité i desember.

Læringsstøttesystem

Fra høsten 2014 er itslearning tatt i bruk som læringsstøttesystem i samtlige fagmiljø ved KHiB. Påmelding til undervisning skjer nå via denne plattformen, som også er den viktigste elektroniske kanalen for kommunikasjon mellom studenter, undervisere og veiledere. Gevinstene er mange. Vi har fått et system som er mer effektivt og transparent. Studentene leverer individuelle utdanningsplaner, semesterrapporter, eksamenstekster og andre oppgaver i itslearning. Undervisere, veiledere og programkoordinatorer har lett tilgang til og samlet oversikt over innlevert materiale, samtidig som de bruker systemet til kommunikasjon med studenter og kolleger underveis i kurs og prosjektperioder.

Noen ansatte har raskt blitt avanserte brukere som har tatt i bruk funksjoner og teknologi som er relevante i en kunst- og designpedagogisk kontekst. Deres forsøksvirksomhet vil legge til grunn for KHiBs videreutvikling og tilpasning av itslearning som pedagogisk og didaktisk verktøy. Opplæring og oppfølging av ansatte og studenter underveis i innføringsperioden har vært prioritert. Oppstarten har forløpt uten større problemer. Samtidig er det klart at videreutvikling er nødvendig for å tilpasse systemet bedre til KHiBs behov.

Virksomhetsmål 1.3: Internasjonalt utdanningssamarbeid

Kunst- og designhøgskolen skal ha en nasjonal og internasjonal profil i studiene som reflekteres i sammensetning av ansatte og studenter og som bidrar til økt utdanningskvalitet.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Legge til rette for høyt aktivitetsnivå innen internasjonalt utdanningssamarbeid
- Oversette eksamensreglement og andre aktuelle dokumenter som regulerer studiene
- Se til at utvekslingsstudenter tildeles hovedveileder og arbeidsplass på like vilkår med programstudenter
- Bidra til å opprettholde høy studentmobilitet
- Bidra til å øke lærer- og ansattmobilitet, inkludert sensorutveksling
- Videreføre nasjonal og internasjonal rekruttering til faglige stillinger

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2014
KHiBs styringsparametere:				
Antall utvekslingsavtaler	76	85	81	78
Antall utvekslingsstudenter (sammenslått ut- og innreisende)	40	31	67	50
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud ¹	12	12	12	12

¹ Tilsvarer tidligere rapportering av kunst- og designhøgskolens 2 MA-studieprogram, men nå i samsvar med definisjonen av emner á 10 studiepoeng.

Styringsparametere (kvalitative):

- Deltakelse i internasjonalt utdanningssamarbeid
- Nasjonalitet blant studenter og ansatte
- Internasjonale gjestelærere

Vurdering og måloppnåelse:

KHiB har oppfylt alle kvantitative mål for 2014. Antall utvekslingsavtaler er stabilt høyt. Nedgangen fra 85 (2013) til 81 (2014) skyldes oppstarten av ERASMUS+ i 2014. I den forbindelse foretok KHiB gjennomgang av alle avtaler, og avtaler med lav/ingen aktivitet ble ikke fornyet, mens noen nye avtaler ble opprettet. Det arbeides kontinuerlig med å holde avtale-porteføljen relevant, oppdatert og i tråd med KHiBs faglige profil.

I tabellen over er antall utvekslinger nå splittet opp i to linjer (hhv. ut- og innreisende) for å synliggjøre forholdet mellom disse tallene. Det totale tallet ($37+30=67$) har økt radikalt (fra hhv. 40 og 31 i 2012 og 2013). Flere årsaker kan ha virket inn, men den viktigste faktoren er målrettet innsats fra enkeltpersoner i fagstaben for å sende studenter på utveksling.

Antall innreisende bestemmes hvert år etter hvor mange vi sender ut, og selv om antall ut- og innreisende aldri blir helt like, er intensjonen å «fylle opp» med innreisende studenter slik at vi opprettholde et stabilt studenttall på campus. Det er ønskelig med høy grad av inn- og utveksling, men dette må heller ikke gå på bekostning av kontinuiteten og miljøfaktoren i det enkelte studentkull.

KHiBs MA-studier er engelskspråklige og antall fremmedspråklige utdanningstilbud er derfor beregnet ut fra 3 ulike MA-program x 2 år pr program x 2 semester pr. år (1 semester = 1 kurs). Søker- og opptakstillene til MA-programmene understreker den internasjonale profilen. Tall fra 2014 illustrerer dette: Av søkerne til MA-programmene i 2014 oppga hele 81,5% av søkerne utenlandsk adresse. Ved opptak til MA i design hadde 33% av dem som fikk tilbud utenlandsk adresse, og ved MA i kunst var tilsvarende tall 40%. Hele norsk UH-sektor ser den økende andelen av utenlandske søkere, og ved KHiB gir dette seg utslag i mangfold og bredde i studentgruppen.

BA-studiene er norsk-/nordiskspråklige. Andelen nordiske (ikke-norske) studenter på BA-nivå er stor, og det er også en andel utvekslingsstudenter uten nordisk språkkompetanse på dette nivået. Flexibiliteten blant både studenter og ansatte er stor for å imøtekomme de språklige behovene til innvekslingsstudentene i studiehverdagen.

KHiBs fagstab favner over en rekke ulike nasjonaliteter. I tillegg har KHiB et høyt antall gjestelærere, og av disse er en stor andel utenlandske. Slik sikrer vi at våre studenter får en utdanning med internasjonal profil og faglige impulser fra mange ulike geografiske og kulturelle områder.

Virksomhetsmål 1.4: Etter- og videreutdanning

Kunst- og designhøgskolen skal tilby etter- og videreutdanning som er tett knyttet til kjernevirksomheten og som er faglig relevant.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Følge opp EVU-strategi og videreutvikle etterutdanningstilbud som er tett knyttet til KU og undervisning i studieprogrammene, inkludere stipendiater som ønsker å bruke sine prosjekter i EVU-sammenheng. Bistå i økonomistyring av EVU-tilbud.
- Evaluering av videreutdanningen i skapende kuratorpraksis
- Systematisere samarbeid med gjestelærere med tett faglig tilknytning til KHiB og spisskompetanse som er relevant og etterspurt i de profesjonelle kunst- og designmiljøene

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2014
KHiBs styringsparametere:				
Antall etterutdanningskurs	7	12	14	14
Antall deltakere på etterutdanningskurs	70	400	397	150

Vurdering og måloppnåelse:

KHiBs etterutdanningstilbud retter seg primært mot praktiserende kunstnere og designere, og skjer i økende grad i samarbeid med deres fag- og interesseorganisasjoner. Det høye antallet deltakere på etterutdanning i 2014, skyldes i hovedsak to seminar arrangert av Avdeling for design i samarbeid med henholdsvis DesignRegion Bergen og Grafill, norsk interesseorganisasjon for alle som arbeider eller utdanner seg innen visuell kommunikasjon. De to seminarne samlet til sammen nesten 300 deltakere.

Visibilitet, seminaret KHiBs fagmiljø i visuell kommunikasjon arrangerte sammen med Grafill, aktualiserte fagfeltet illustrasjon, som står sterkt ved KHiB. Norske og utenlandske innledere søkte å besvare spørsmål som: Etter introduksjonen av grafiske romaner og skjermbasert animasjon, kan illustratører nå finne nye arenaer for sine personlige uttrykk og meninger? Er det et grenseland mellom kunst og illustrasjon? Seminaret inkluderte workshops, utstillinger, filmvisninger og kveldsprogram. Seminaret Avdeling for design arrangerte i samarbeid med DesigRegion Bergen i løpet av den årlige designuken Raff, rettet søkelyset mot hvordan designere og designtenkning bidrar i møte med aktuelle utfordringer i samfunns- og næringsliv.

Også Avdeling for kunst har hatt suksess med å tilby etterutdanning i samarbeid med eksterne partnere. Avdelingen har blant annet arrangert støpekurs i epoksy sammen med Visp, produksjonsenhet for visuell kunst, og en workshop i samarbeid med Performance Art

Bergen. Særlig innenfor fordypningsområdet tekstil har avdelingen, i samarbeid med fremtredende fagmiljø utenfor KHiB, kommet langt i å tilby etterutdanning som er basert på aktuelle KU-prosjekter og inkluderer eksperimentering for eksempel innenfor digital vev. Avdeling for kunst tilbyr en rekke åpne forelesningsserier og seminarer.

Stipendiater ved begge avdelinger har bidratt til utformingen av KHiBs etterutdanningstilbud gjennom presentasjoner av egne prosjekter og ved å bringe sine eksterne biveiledere inn i fagmiljøene.

Strategisk design og småskala næringsutvikling

Sammen med DesignRegion Bergen, NHH og HiB har Avdeling for design introdusert en videreutdanning i strategisk design. Utdanningen integrerer teknologi, økonomi og design, og skjer på deltid over ti måneder. Den er den eneste av sitt slag i Norge. Videreutdanningen er realisert gjennom klyngeprosjektet DesignArena, som er ett av 25 prosjekter i det nasjonale Arena-programmet som Innovasjon Norge er operatør for. Formålet med Arena-prosjektene er å stimulere til økt innovasjon og styrket konkurransevne basert på samarbeid mellom bedrifter, forsknings- og utdanningsmiljøer og offentlige utviklingsaktører.

Avdeling for kunst og Avdeling for design har sammen vært vertskap for to workshops om utvikling av småskala næringsutvikling for kunstnere og designere. Workshopene har sitt utspring i det EntreNord, et nordisk nettverksprosjekt hvor høyere kunst- og design-utdanningsinstitusjoner samarbeider om å forberede studentene sine på en fremtid som profesjonelle og selvstendige utøvere. Utgangspunktet for deltakerne var to sentrale spørsmål: Hvordan styrke motet til å skape ditt eget arbeidsliv? Hvordan skape et helikopterperspektiv på det du gjerne vil? Aktuelle tema har vært verdien av å sette seg mål, mulighetene i utradisjonelle samarbeid, prissetting og forhandling.

3.1.2. Sektormål 2: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

Virksomhetsmål 2.1: Kvalitet i kunstnerisk utviklingsarbeid

Kunst- og designhøgskolens kunstneriske utviklingsarbeid og forskning skal ha høy internasjonal kvalitet, samt være utfordrende og undersøkende. Kritisk refleksjon og utveksling av prosess og resultat skal danne grunnlag for utvikling av kunnskap.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Bidra til økt transparens og innsyn i kriteriene og vurderingene som ligger til grunn for KU-komiteéns tildelinger til KU-prosjekter og publikasjoner, tydeliggjøre informasjon på khib.no, informere på avdelingsmøter og/eller andre møtesteder i fagmiljøene
- Stimulere til erfaringsutveksling om veiledning på stipendiatnivå
- KU/forskningsadministrativ kompetanseutvikling knyttet til eksterne støtteordninger, nasjonalt og internasjonalt.
- Bidra til søknad til EUs nye forsknings- og kulturprogrammer (HORISONT 2020).
- Tettere økonomioppfølging av faglige prosjekter (KU, publikasjon, kompetanse)
- Bistå med budsjettering ved planlegging av KU-prosjekter og prosjekter for prosjektprogrammet
- Sensuous Knowledge organiseres i 2015 .

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2014
KHiBs styringsparametere:				
Antall offentlige presentasjoner av større KU-prosjekter	10	19	25	20
Regnskap/tildeling KU-prosjekter (1000 kr) ²	751/400	492/450	629/600	> 600/600

Styringsparametere (kvalitative):

- KU-resultater, inkludert utstillinger, publikasjoner og andre offentlige presentasjoner
- Samspill mellom KU, forskning og utdanning
- Deltakelse og verv i internasjonale nettverk, arrangør av internasjonale konferanser, deltakelse i internasjonale arrangementer.

² Ambisjonsnivå viser regnskap i forhold til årets nye tildeling til formålet. *Disponible* budsjettmidler til formålet er større. Styringsparameter indikerer at KHiB bygger ned avsetninger til formålet.

Vurdering og måloppnåelse:

Fagmiljøene har utformet KU-strategier som ligger til grunn for samarbeid om større prosjekter, og utvikler nye modeller for KU-basert undervisning. KHiBs langsiktige satsing på KU og KU-basert utdanning blir lagt merke til i nasjonal og internasjonal kontekst. Interessen kommer til uttrykk gjennom en rekke invitasjoner til å delta i internasjonalt forsknings- og utdannings-samarbeid. KHiBs prorektor er medlem av det svenske Vetenskaps-rådets Komité för konstnärlig forskning og Visiting Professor ved Nottingham Trent University, School of Art and Design.

Internasjonale referanser står sentralt også i arbeidet til KHiBs KU-komité som vurderer interne søknader om støtte til større KU-prosjekter og publikasjoner. Komiteen har fem eksterne medlemmer som alle er ansatt ved høyere utdanningsinstitusjoner. Etter å ha tildelt midler til tre prosjekter i vårsemesteret, har komitéen startet et arbeid med å oppdatere og klargjøre kriteriene for tildeling av KU- og publikasjonsmidler. Komitéens forslag vil bli presentert og drøftet i KHiBs styre i 2015.

De tre prosjektene, to ved Avdeling for design og ett ved Avdeling for kunst, som ble tildelt midler av KU-komitéen i 2014, fikk bevilget til sammen 549 000 kr.

Inkludert avsatte KU-prosjektmidler fra tidligere år disponerte KHiB samlet kr 1.378' i KU-prosjektmidler. Av disse var kr 600' nye budsjettmidler til hhv. KU-prosjekter (kr. 400') og KU-administrasjon (kr 200'). Regnskapet for 2014 viser kr 629'; kr 549' på KU-prosjekter og KU-administrasjon kr 80'.

KHiBs første søknad til Horisont 2020, om et Marie Skłodowska-Curie-forskerstipend, er levert fra Avdeling for kunst. Søknaden gjelder et treårig forskningsopphold for en invitert gjesteforsker.

Utvalgte prosjekter ved Avdeling for design

De faglig ansatte ved Avdeling for design er fra 2014 samlet i ett bygg, hvor også samtlige studenter ved avdelingen har arbeidsplass. KU-miljøet er styrket gjennom samlokaliseringen, og har identifisert tre overordnede tema som kjennetegner forskningsvirksomheten ved avdelingen:

- Living Together
- Telling Stories
- Shaping Environments

Temaene samler de ansatte i tre grupper, på tvers av de tradisjonelle designdisiplinene og fagfeltene avdelingen forvalter. «Shifting education and Responsible Citizenship» var tittelen på ett av flere papers avdelingen har vært representert med på internasjonale design-konferanser. Tittelen kan også sies å være retningsgivende for samspillet mellom KU og utdanning ved avdelingen. Sosial ansvarlighet, bærekraft og samfunnsengasjement går som en rød tråd gjennom den faglige virksomheten.

Eksempler:

- Pictogram Me – Visualisering av en vanskelig hverdag
Utvikler ny kunnskap om hvilken rolle brukermedvirkning kan spille i designprosesser og hvilke etiske utfordringer som oppstår når brukerne representerer ressursvake samfunnsgrupper. Prosjektet har støtte fra prosjektprogrammet i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid.
- Sanselig arkitektur
Fokuserer på hva som skjer når en av våre sanser svekkes, og hvordan vi opplever rommet hvis vi ikke er i stand til å se, høre eller gå.
- Not storytelling, but storychanging
Byutviklingsprosjekt i samarbeid med Bergen kommune. Prosjektet søker å engasjere og motivere mennesker til å ta del i utviklingen av eget lokalmiljø, ved hjelp av brukermedvirkning og menneskesentrerte designprosesser.
- Experimental Wooden Structures
Flerårig, tverrfaglig samarbeidsprosjekt som utforsker tre som materiale i større, eksperimentelle konstruksjoner. Inkluderer samarbeidspartnere fra næringsliv og forvaltning.

Stipendiater og masterstudenter er involvert i disse og andre prosjekter. Fast møteplass for faglig ansatte, stipendiater og masterstudenter er avdelingens Graduate Seminar, hvor fra også eksterne samarbeidspartnere deltar i faglige diskusjoner.

Utvalgte prosjekter ved Avdeling for kunst

Det er flere likhetstrekk mellom KU-strategiene som nå er utviklet ved de to fagavdelingene. Avdeling for kunst har også etablert en tematisk KU-overbygning som går på tvers av ulike fordypningsområder. Fra høsten 2014 ligger denne til grunn for undervisningstilbudet på BA- og MA-nivå. Avdelingen har i 2014 sendt to søknader til prosjektprogrammet i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid, og har et utstrakt forskningssamarbeid med nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere. Med utgangspunkt i felles KU-interesser og -tyngdepunkter har avdelingen samlet seg om fire overordnede tema:

- Site
- Materiality
- Politics
- Form

Denne felles, diskursive plattformen for KU er etablert gjennom omfattende samarbeid og fagstrategiske diskusjoner i KU-grupper og i avdelingen som helhet. Avdelingen har også lagt stor vekt på informere studentene om hvordan undervisningstilbudet bygger på KU og hvordan studentene blir involvert i KU i ulike kurs og prosjektperioder. Nytt fra høsten 2014 er at de fire KU-temaene også er reflektert i fire lengre prosjektperioder som utgjør hovedtyngden av avdelingens undervisningstilbud på BA-nivå. Studentene velger én av de tematiske prosjektperiodene som sin hovedretning, samtidig som de har kunnet delta på spesifikke seminar og kurs som inngår i andre prosjektperioder.

Eksempler:

- **Synsmaskinen**
Kollektivt prosjekt med samarbeidspartnere i Danmark, Sverige og Ukraina. Prosjektet springer ut av en interesse for krise som samfunnsmetafor, og omfatter sju delprosjekter om aktuelle kriser innenfor klima, finans og andre samfunnsområder. Ett hovedansvarlig er å belyse hvordan KU kan belyse politiske spørsmål. De prosjektansvarlige har søkt om støtte fra prosjektprogrammet for KU.
- **Topographies of the Obsolete**
Prosjektet tematiserer og undersøker postindustrielle landskap, kunstnerisk og diskursivt. Med treårig støtte fra prosjektprogrammet for KU gjennomføres en serie delprosjekter om blant annet samtidsruiner og keramikkenes globaliserte topografi.
- **The Sixt Housing Estate: Every Wall has two Sides**
En kunstnerisk undersøkelse av forholdet mellom verdslig tetthet og sosial nærhet, om hvordan ulike boformer skaper ulike former for naboskap, fellesskap og deltakelse.
- **The Stitch Project**
Fra Kåfjord i Nord-Norge til Hebron i Palestina har menn og kvinner, unge og eldre, brodert sammen. I The Stitch Project blir tekstil praksis brukt som døråpner for dialog om politiske, sosiale og kulturelle spørsmål.

I 2014 har Avdeling for kunst innledet et samarbeid med kunsttriennalen Bergen Assembly. En av kuratorgruppene som har ansvar for triennalen i 2016, ønsker å belyse temaet "infrastruktur" fra et kunstnerisk ståsted, og utforske hvordan begrepet kan brukes skapende og kritisk i et annet språk enn det som brukes av samfunnsplanleggere og byråkrater. Samarbeidet er i tidlig fase, men vil trolig inkludere studenter og ansatte fra KHiB og søsterinstitusjoner i inn- og utland.

Virksomhetsmål 2.2: Rekruttering av høyt kvalifisert fagpersonale

Kunst- og designhøgskolen skal videreutvikle det kunstneriske utviklingsarbeidet gjennom strategisk rekruttering av høyt kvalifisert fagpersonale.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Støtte og synliggjøre KU-debatter gjennom åpne arrangementer
- Tilrettelegge for KU-rapportering gjennom CRiStin ved samordning av kriterier og kategorier
- Utvikle og nyansere fagfellebank for spesialiserte fagfellevurderinger

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2014
KHiBs styringsparametere:				
Antall ansatte som får opprykk etter kompetanse	3	2	2	>1
Antall førstestillinger pr undervisningsstilling	0,63 (22,9/36,5)	0,64 (23,1/35,9)	0,72 (22,3/31,1)	> 0,60

Styringsparametere (kvalitative):

- Ansattes tilfredshet i arbeidsmiljøkartlegging

Vurdering og måloppnåelse:

KHiB rekrutterte 13 nye medarbeidere i undervisnings- og forskerstillinger i 2014, inkludert ansettelser uten kunngjøring (professor II). I forkant av alle utlysinger blir det gjennomført dialog og analyse på avdelings- og institusjonsnivå i forhold til hvilken kompetanse, innretning og faglig profil som er ønskelig å bygge opp, videreføre eller styrke. Ikke minst er dette sentralt i forhold til rekruttering av professorer i heltidsstillinger som alltid blir utlyst internasjonalt. Tilfanget av kompetanse gjennom nye medarbeidere rekruttert i 2014 har bidratt til videreutvikling av KU ved KHiB.

I påvente av arbeidet som nå pågår for å likestille KU med annen forskning i CRISTin, har KHiB lagt til rette for publisering og dokumentasjon av KU-prosjekter i «Research Catalogue», internasjonal database for kunstnerisk forskning, fra 2015.

Fagfellevurdering har fått forsterket aktualitet gjennom de nye retningslinjene i stipendiatprogrammet. Ansvaret for fagfellevurdering av stipendiatsøknader er nå overført fra programmet til medlemsinstitusjonene. KHiB har derfor økt sin bruk av fagfeller, og har etablert et nettverk av høyt kvalifiserte fagfeller med kompetanse til å bidra i rekruttering til alle typer faglige stillinger.

Virksomhetsmål 2.3: Stipendiatutdanning

Kunst- og designhøgskolen skal tilby stipendiatutdanning av høy kvalitet og bidra til utvikling og kvalitet i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Tilby relevante kurs gjennom året for flere en bare KHiB sine stipendiater
- Fortsette å jobbe for å få godkjent gjennomført stipendiatprogram som en Ph.D.- grad
- Fortsette å jobbe for økning av midler til PKU for å komme på linje med tildeling av midler for annen forskning
- Bidra i revideringen av stipendiatprogrammets regelverk
- Videreutvikle rekrutteringsprosessen for stipendiater gjennom løpende vurdering av nye erfaringer opp mot gjeldende rutiner illustrert i årshjul

- Regelmessige møter mellom stipendiater, rektoratet og rådgivere
- Regelmessige møter mellom veiledere, rektoratet og rådgivere
- Innføring av utgangsintervjuer med både stipendiater og veiledere
- Jevnlig drøfting av veiledning på stipendiatnivå som del av avdelingsmøter og KU-gruppemøter
- Utvikle brukerhåndbøker for stipendiater og veiledere i diskusjon med fagstab

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2014
KDs styringsparameter:				
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp til stipendiatprogrammet seks år tidligere	0 av 3	1 av 2	2 av 3	2 av 3
KHiBs styringsparametere:				
Antall uteksaminerte kandidater	2	0	3	2
Antall stipendiater tatt opp i programmet	3	1	1	2
Antall innvilgete søknader til prosjektprogrammet under programmet for kunstnerisk utviklingsarbeid*	1	1	0	0
Tildeling fra prosjektprogrammet*	1.315'	1.922'	-	-

* Det er ikke sendt søknad om prosjektprogrammidler høsten 2013.

Vurdering og måloppnåelse:

KHiB har de siste årene jobbet målrettet for bedre gjennomstrømning i stipendiatprogrammet. To stipendiater ved Avdeling for kunst har disputert i 2014, og én har vist sitt kunstneriske resultat. I tillegg har én sakkyndig komité levert forsinket sluttrapport, med det resultat at stipendiaten formelt har fullført og bestått. Til sammen har altså tre KHiB-stipendiater fullført og bestått i 2014.

To av de tre stipendiatene KHiB tok opp i 2008 har fullført og bestått, den tredje har i 2014 formelt avsluttet sin stipendiatprosjekt på grunn av sykdom.

Én ny stipendiat tilsatt ved Avdeling for design fra oktober. Som i 2013 hadde KHiB også i 2014 én søker til som ble vurdert som kvalifisert i samtlige vurderingsrunder, men som ikke fikk finansiering gjennom programmet. KHiB vurderer det som avgjørende at Program for kunstnerisk utviklingsarbeid blir tilført ressurser som bringer norsk KU på nivå med annen grunnforskning, og jobber målbevisst i alle relevante nettverk for oppgradering og likebehandling av KU som forskningspraksis.

Revisjon av regelverket i stipendiatprogrammet har vært gjenstand for grundige drøftinger i fagmiljøene. KHiBs innspill til programstyret var i stor grad sammenfallende med tilbakemeldingene fra de øvrige medlemsinstitusjonene i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. Interne forberedelser til innføring av nye retningslinjer fra 2015 er godt i gang. Endringene de de nye retningslinjene er substansielle. Myndighet og ansvar er overført fra programstyret til institusjonene. Med det utvidete ansvaret følger nye oppgaver og ny intern arbeidsdeling.

Rekrutteringsprosessen som startet høsten 2014 er forenklet og mer transparent enn tidligere, samtidig som den er omfattet av betydelig faglig kvalitetssikring. 26 søkere leverte skisse til søknad innen fristen 1. september. Åtte av disse ble oppfordret til å levere søknad innen 1. desember. Samtlige leverte, i tillegg fikk vi ni andre søknader. Fem søknader er, i tråd med de nye retningslinjene i programmet, valgt ut til fagfelleevaluering.

KHiB har 7 stipendiater i Stipendiatprogrammet, 3 ved Avdeling for kunst og 4 ved Avdeling for design. Stipendiatene inngår i avdelingenes KU-grupper og er til stede i fagmiljøene på linje med andre faglig ansatte. De deltar på seminar, avdelingsmøter og andre fellesaktiviteter. Slik er stipendiatene i jevnlig dialog med hele fagmiljøet.

3.1.3. **Sektormål 3: Formidling og samfunn**

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

Virksomhetsmål 3.1: Samarbeid med eksterne partnere

*Kunst- og designhøgskolen skal være en opplagt samarbeidspartner for myndigheter, næringsliv og kulturliv for styrking av kunst og design.
Kunst- og designhøgskolen skal bidra i fora der kunnskapen vår er en ressurs, og bygge nettverk med relevante partnere.*

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Delta i EntreNord, nordisk samarbeidsprosjekt om kunstnerisk innovasjon og kulturelt entreprenørskap
- Samarbeide med KHiO og fagorganisasjonene for kunstnere og designere i prosjektet "Entreprenørskap i kunst og design"
- Videreføre samarbeid med lokale og regionale partnere om kunnskapsutvikling innen prioriterte KU-felt, bistå i planlegging og gjennomføring av seminarer og workshops
- Stimulere til økt eksternt og tverrfaglig samarbeid ved å informere fagmiljøene om interne støtteordninger og utviklingsmidler. Bistå ved planlegging og budsjettering av publikasjonsprosjekter.

Styringsparameter:

- Samarbeidsprosjekter med eksterne partnere
- Kronikker og leserinnlegg i media

Vurdering og måloppnåelse:

Forskerforum, Forskerforbundets medlemsblad, var høsten 2014 preget av en interessant og aktuell meningsutveksling om forskning og kunnskapsutvikling gjennom kunst. Utgangspunktet var en redaksjonell artikkel som omhandlet kunstnerisk utviklingsarbeid som forskningspraksis og inneholdt et intervju med KHiBs rektorat.

Den påfølgende debatten, hvor også KHiBs rektor deltok, utgjorde en kunnskapsteoretisk grunnlagsdiskusjon som bidro til nyansert og kvalifisert synliggjøring av KHiB som kunnskapsmiljø.

KHiB deltar aktivt i regionale, nasjonale og internasjonale nettverk hvor kunnskapsutvikling skjer gjennom faglig fordypning og tverrfaglig tilnærming til samfunnsspørsmål som krever samarbeid på tvers av etablerte fagområder. Dette er noen av prosjektene som har hatt høy prioritet i 2014:

- Samarbeid med tunge nasjonale aktører som Utenriksdepartementet og Innovasjon Norge i profileringen av Norge som designnasjon på London Design Festival
- Samarbeid med KHiO og fagorganisasjonene for norske kunstnere og designere om innovasjon og entreprenørskap med forankring i fagenes egenart
- Samarbeid med Bergen kommune, Husbanken, Universell, HiB og BAS om byutviklingsprosjektet «Ageing in Bergen»
- Samarbeid med VISP (Produsksjonsenhet for visuell kunst), Performance Art Bergen, Grafill, Designregion Bergen og EntreNord om etterutdanning for kunstnere og designere.
- Samarbeid med fagorganisasjonene til norske arkitekter, interiørarkitekter og landskapsarkitekter om Bergen International Wood Festival, hvor også BAS, Hordaland fylkeskommune og Fylkesmannen i Hordaland er viktige partnere
- Samarbeidsavtale med DNB om visning av studentarbeider
- Innledende diskusjon med VISP, Griegakademiet og Brak, interesseorganisasjonen for det rytmiske musikkmiljøet i Hordaland og Sogn og Fjordane, om et videreutdanningskurs i etablering av småskala kulturnæringsvirksomhet.

Virksomhetsmål 3.2: Formidling av prosesser og resultater

Kunst- og designhøgskolen skal formidle egne prosesser og resultater for å øke den offentlige bevisstheten om kunst og design, synliggjøre virksomheten vår og møte andres kompetanse.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Systematisk identifisere og formidle relevante prosjekter (KU og/eller utdanning), profilere aktuelle ansatte, studenter, kandidater og undervisningssituasjoner.
- Videreutvikle www.khib.no med særlig vekt på strategisk forankret formidling av KU og utdanning, samt målrettet informasjon til differensierte målgrupper.
- Evaluere ordningen med desentralisert publiseringsansvar og vurdere hvorvidt selvbetjeningsprinsippet bidrar til at KHiB når de strategiske målene sine.
- Videreutvikle distribusjon og salg av publikasjoner.
- Spre informasjon gjennom etablerte og nyere nettverk og medier
- Legge strategi for informasjonsdeling både internt og eksternt

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2014
KHiBs styringsparametere:				
Antall utstillinger i egne og eksterne lokaler	57	61	81	60
Antall publikasjoner	2	2	2	4
Regnskap/tildeling publikasjoner (1000kr) ³	390/200	240/150	80/150	> 300/150

Styringsparametere (kvalitative):

- Priser og utmerkelser til studenter og ansatte
- Kunst i offentlig rom

Vurdering og måloppnåelse:

KHiB har i 2014 utgitt to KU-publikasjoner. «See with a feeling eye: feel with a seeing hand» er en ny publikasjon i Sensuous Knowledge-serien. Forfatter er Esther Leslie, teksten er basert på hennes hovedforedrag på Sensuous Knowledge-konferansen i 2013. Boken «In a Place Like This – Volume One» inngår i KU-prosjektet *In a Place like This*. Boken er i stort format og finnes kun i ett eksemplar som ble lansert under et åpent arrangement på Litteraturhuset i Bergen. Det sentrale spørsmålet i prosjektet er vanskelighetene vi står overfor når vi prøver å kommunisere våre innerste erfaringer til andre. Gjennom fotografi og maleri diskuterer de to forfatterne hvordan ideer og erfaringer kan synliggjøres.

Formidling av kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

To ambisiøse prosjekter, ett fra hver fagavdeling, har merket seg ut i 2014. KU-prosjektet *Topographies of the Obsolete* ved Avdeling for kunst involverer sju partnerinstitusjoner i Danmark, Storbritannia og Tyskland. Det ambisiøse samarbeidet omfatter en rekke utstillinger, seminarer og workshops med utspring i de involverte fagmiljøenes felles forskningsinteresse for keramikk og leire som materiale og som subjekt i kontemporær kunstpraksis. Sluttpublikasjon fra prosjektets første fase utkommer i 2015.

Prosjektet har hatt støtte fra prosjektprogrammet, og de prosjektansvarlige har søkt programmet om støtte til videreføring av samarbeidet. Det postindustrielle landskapet, med vekt på Stoke-on-Trent som et av de viktigste sentra for keramisk produksjon gjennom flere hundre år, har vært undersøkt gjennom in situ arbeid, utstillinger, seminar og workshops. En ambisjonene for fase to å belyse det Europeiske porselenslandskapet med byer som Limoges, Delft og Dresden, gjennom fokus på (rå)materialer, den kontemporære ruinen og kunstnerens utenfor kunstinstitusjonens kontekst.

100% Norway by Bergen Academy of Art and Design er det andre store prosjektet som har tatt KHiBs faglige virksomhet ut i verden i 2014. Med flagget på brystet tok KHiB arrangøransvar for formidling av norsk design gjennom en markant utstilling, en seminarserie og en gjennom-

³ Ambisjonsnivå viser regnskap i forhold til årets nye tildeling til formålet. *Disponible* budsjettmidler til formålet er større. Styringsparameter indikerer at KHiB bygger ned avsetninger til formålet.

arbeidet katalog under London Design Festival. Katalogen inneholder flere artikler og presenterer de juryerte arbeidene til 48 norske utstillere. Invitasjonen kom fra Norsk design- og arkitektursenter og Norges ambassade i London. Blant utstillerne som viste arbeider i kategoriene «Experiments», «Exploration» og «Results», er flere nåværende og tidligere studenter og ansatte ved KHiB. Både som arrangør og gjennom utstilte arbeider og seminarrekken som fant sted i utstillingen har KHiB plassert seg på det internasjonale designkartet.

Formidling av utdanning og studenters arbeid

KHiBs studenter legger selv ned et stort arbeid i driften av Galleri Fisk og Galleri Bokboden, som også samarbeider med andre studentdrevne gallerier, først og fremst i Norden. Begge gallerier har et tett og variert utstillingsprogram som løper gjennom hele året.

Høydepunkter i vårsemesteret er masterutstillingene i kunst og design, som blir arrangert i henholdsvis Bergen kunsthall og på kulturhuset USF Verftet. De gjensidige samarbeidet med profesjonelle visningssteder har stor betydning for KHiB som utdanningsinstitusjon og for Bergens kulturliv. De to masterutstillingene er blant de best besøkte i Bergen. I utstillingen *Ung.Lovende* i Galleri F 15 høsten 2014 ble den unge norske kunstscenen presentert gjennom utvalgte verk, definert som de mest interessante og nyskapende i årets avgangsutstillinger i Oslo, Bergen og Tromsø. Sju av fjorten kunstnere i utstillingen tilhørte årets avgangskull fra KHiBs masterprogram i kunst.

I tilknytning til masterutstillingen i design ble det arrangert et åpent seminar, *Rom for å skape*, som handlet om å skape gode arbeidsforhold for kreative fagfolk. Seminaret samlet studenter, ansatte og eksterne deltakere som kom for å høre på innledere fra blant annet Snøhetta. Avgangsstudentene i kunst arrangerte selv et formidlingsprogram hvor de inviterte til guidete turer i utstillingen med forfattere, kunstnere og kuratorer. De arrangerte også seminaret *In Between Spaces* i tilknytning til masterutstillingen i kunst.

Også den årlige bachelorutstillingen, som viser eksamensprosjektene til samtlige avgangsstudenter på BA-nivå var godt besøkt. I forkant av eksamensperioden deltok årets avgangskull i møbel- og romdesign med prototyper på den store møbelutstillingen i Stockholm.

Portfoliodagen er en hovedarena for profilering av KHiB som utdanningsinstitusjon. Denne dagen er KHiB åpen dag for potensielle søkere til og andre interesserte. Portfoliodagen ble arrangert 20. februar, med omvisninger, presentasjoner, foredrag og stasjoner for vurdering av portfolio for spesielt interesserte. Arrangementet hadde stort oppmøte på KHiBs ulike adresser.

Profilering av KHiB

Kommunikasjon i tilknytning til akkrediteringsprosessen, med NOKUTs styrevedtak om akkreditering og kunnskapsdepartementets vedtak om utvidete faglige fullmakter, har stått sentralt i 2014. Prosessen er fulgt opp gjennom nyhetssaker på nett og pressemeldinger. Det samme gjelder den pågående strukturprosessen sektoren.

KHiB har i 2014 innledet samarbeid med Statsbygg om kommunikasjon i byggesaken. Som byggherre har Statsbygg ansvar for kommunikasjon om byggeprosessen, mens KHiB har

ansvar for kommunikasjon om hva bygget betyr for den faglige virksomheten og betydningen av at det for første gang bygges et formålsbygg til en kunst- og designhøgskole i Norge.

Virksomhetsmål 3.3: Verdiskaping og kunnskapsoverføring

Kunst- og designhøgskolen skal øke eksternfinansiert virksomhet gjennom å tilby nyskapende og attraktiv kunnskap for samfunns- og næringsliv.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Skape nye møteplasser der næringslivet kan bidra med støtte til KHiBs ulike prosjekter, og omvendt
- Identifisere støtteordninger og bistå avdelingene med å søke midler til prosjekter som er relevante for næringslivet og samfunnet ellers å samarbeide med KHiB om.
- Gi økonomisk og strategisk bistand som kan synliggjøre og øke KHiBs BOA-virksomhet
- Knytte arbeids- og næringsliv opp mot utvalgte, aktuelle prosjekter innen KU og/eller utdanning

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2014
KDs styringsparametere:				
Andel inntekter fra bidrags- og oppdrags-finansiert aktivitet (BOA) utenom EU og NFR	0,21 % (240' / 111 698')	0,94 % (1.115' / 118 350')	1,22 % (1.499' / 122 926')	> 1 %
KHiBs styringsparametere:				
BOA-inntekter og andre inntekter ⁴ (utover grunnbevilgning, EU og NFR)	768'	1.707'	2.160'	> 1 700'

Styringsparametere (kvalitative):

- Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv (KD)
- KU-prosjekt med ekstern finansiering

Vurdering og måloppnåelse:

KHiB har i 2014 økt BOA-inntektene og oppnådd målsettingen om mer enn 1 % BOA-andel i forhold til samlede inntekter. Det er særlig prosjekter ved Avdeling for design som bidrar til BOA-inntektene. Prosjektet *100 % Norway* var et omfattende samarbeidsprosjekt, med betydelig støtte fra UD, den norske ambassaden i London og Norsk design- og arkitektursenter. Avdelingens internasjonale trefestival har også bidratt til betydelige inntekter.

Som det fremgår av oversikten over utvalgte samarbeidsprosjekter under punkt 3.1 har KHiB et omfattende samarbeid med et bredt spekter av institusjoner, organisasjoner og bedrifter.

⁴ Omfatter BOA-inntekter, salgs- og leieinntekter, andre inntekter

Videreutdanningen i strategisk design er et eksempel på at det internasjonalt orienterte næringslivet i regionen etterspør strategisk designkompetanse. Utdanning skjer på engelsk og norsk, den fulle tittelen er «*Design Thinking: Design for Strategic Innovation*».

På videreutdanningens hjemmeside skriver dekan ved Avdeling for design dette om hvordan KHiB bidrar:

“Visualization is a powerful tool. Designers do not only create good designs, they also visualize and illustrate challenges and opportunities. Through visualization ideas become easier to share, discuss, test, and develop further. Designers seek to see the whole picture and apply new perspectives. Asking other questions, finding answers no one expected – in collaboration with fellow academics within economy and engineering – is our driving force in this course. We design for people, profit, and planet.”

Etterspørselen etter såkalt designtenkning er økende, men fagmiljøet velger sine samarbeidspartnere med omhu basert på egne KU-prioriteringer. Designtenkning kan kortfattet beskrives som en praktisk, brukersentrert og prototypedrevet metode som bidrar til innovasjon også ved å takle organisatoriske utfordringer på kreative måter.

Også Avdeling for kunst har en kritisk tilnærming til instrumentelle perspektiver på kunstnerisk innovasjon og verdiskapning, og tilbyr alternative tilnærminger gjennom flere fremtredende prosjekter som kan knyttes til de overordnede KU-temaene avdelingen har definert. KU-prosjektet *Synsmaskinen* utforsker og utfordrer rådende forestillinger om krise som samfunnsmetafor. Ideen om krisen er en dominerende metafor for å beskrive tilstanden i dagens samfunn og er ofte brukt for å advare mot fremgang og forandring. Men krise kan også bety endring og forvandling. Det er disse forvandlingene som skal utforskes gjennom prosjektet. *Synsmaskinen* er et samarbeid med partnerinstitusjoner i Danmark, Sverige, Norge og Tyskland og består av syv kunstprosjekter. Disse vil på ulike måter utforske kriser i vår samtid, som.

Fleksibel utdanning

KHiBs utdanninger er fleksible i mange betydninger av ordet, men kan vanskelig løsrives fra sin fysiske forankring i verksteder og spesialrom. I stor grad utvikler studentene sin helhetsforståelse for kunstnerisk og designfaglig virksomhet gjennom deltakelse og dialog i prosesser der praktiske eksempler og øvelser står sentralt. Læring og progresjon skjer i vekselvirkning mellom praktisk erfaring og det å beskrive, begrepsfeste og etterprøve erfaring. Fortolkning, vurdering og overveielse er uløselig knyttet til praksis.

KHiBs masterprogram i kuratorpraksis vil skje på deltid og være organisert med samlinger ved KHiB. Som navnet tilsier har erfaringskunnskap og utvikling av egen praksis en sentral plass også i dette studieprogrammet, men studentene vil bo og utvikle sine masterprosjekter over hele landet.

KHiB deltar i Uninetts eCampus-prosjekt, og har tatt i bruk fellestjenestene som eduroam, eduroam på flyplasser, agora og feide-tjenester. Digital eksamen er lite aktuelt i KHiBs faglige kontekst, men felles sky-lagring er aktuelt.

3.1.4. **Sektormål 4: Forvaltning av ressurser**

Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

Virksomhetsmål 4.1: Styring og organisering

Kunst- og designhøgskolen skal sikre god og effektiv styring, organisering og forvaltning av ressursene. Kunst- og designhøgskolens strategiske prioriteringer skal styrke kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, utdanning og formidling.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Etablere enhet for avdelingsstøtte
- Videreutvikle internkommunikasjon gjennom etablerte møtestrukturer på fellesnivået, på avdelingene og i KHiBs ledergruppe
- Bidra til administrativ oppfølging ved Program for kunstnerisk utviklingsarbeid
- Styrke innsats på innkjøpsorganisering og innkjøpsarbeidet.
- Virksomhetsstyring - koble elementer av budsjett/økonomi og målsettinger.
- Bistå detaljplanlegging av nytt bygg og brukerstyr
- Sikre eksisterende leieavtaler frem mot nytt bygg

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2014
KHiBs styringsparametere:				
Driftsutgifter pr heltidsekvivalent (antall bestått 60-studiepoengsenheter)	361' (108 575/ 300,8)	363' (117 040/ 322,4)	412' (130 201'/ 316,2)	350
Forholdet mellom faglig og administrativt ansatte	1,2 (46,5/39)	1,15 (45/38,8)	1,1 (44,2/43,4)	< 1,5
Andel førstestillinger av totalt antall faglige stillinger	0,63 (22,9/36,5)	0,64 (23,1/35,9)	0,71 (22,3/31,1)	> 0,50
Antall ansatte som får opprykk etter kompetanse	3	2	2	> 1
Nye strategiske midler	3 850'	3 420'	4 320'	4 320'

Styringsparametere (kvalitative):

- Antall på kompetansegivende kurs

Vurdering og måloppnåelse:

I 2014 er Avdeling for design omorganisert og samlokalisert innenfor KHiBs eksisterende bygningsmasse. Nye og større KU-grupper er etablert, med enhetlig ledelse. Ledelsesfunksjonen på avdelingsnivået er på denne måten styrket ved begge avdelinger ved KHiB. Etablering av KU-grupper innenfor begge avdelinger bidrar til å skape mer robuste fagmiljø hvor fokus rettes mot større strategiske KU-satsninger og KU-prosjekter. Hovedmålsettingen for organisasjonsutviklingsprosessen i avdelingene har vært å styrke kunstnerisk utviklingsarbeid samt sammenhenger mellom kunstnerisk utviklingsarbeid og undervisning.

Når det gjelder organisering og organisasjonsutvikling i administrasjonen, er det gjort mindre tilpasninger i 2014 for å styrke støttefunksjoner og redusere sårbarhet.

Det har vært arbeidet videre med organisatorisk plassering og dimensjonering av verkstedsfunksjonene ved KHiB i 2014 med utgangspunkt i ny avdelingsstruktur.

Åremål som normalordning for ansettelser i undervisnings- og forskerstillinger ved KHiB videreføres. Dette er forankret i KHiBs styre gjennom 2014. Åremål er en ansettelsesform som gir rom for faglig fleksibilitet, både i forhold til vektlegging av faglige fordypningsområder og i forhold til endringer i studietilbud og studenttilfang. Ansettelsesformen er naturlig nok ressurskrevende, men sikrer en ønsket og hensiktsmessig dynamikk innenfor våre fagmiljøer.

Det er rekruttert godt kvalifiserte kandidater til alle stillinger ved KHiB i 2014. Ledige stillinger har vært utlyst nasjonalt og internasjonalt.

Virksomhetsstyring

Plan- og budsjettprosessen, virksomhetsplaner, styrets budsjettfordeling, halvårlige styringsdialogmøter, og ikke minst avdelingenes/enhetenes egen oppfølging av planer og budsjetter gjennom året, er hovedelementene i god virksomhetsstyring for KHiB.

- *Plan- og budsjettprosessen.* KHiB har utformet en fremdriftsplan (årshjul) som viser milepæler for ledelsens arbeid, tillitsvalgtes medvirkning og styrets involvering/vedtak i plan- og budsjettprosessen for det kommende året.
- *Virksomhetsplaner (VPL).* Avdelingene og fellesnivået utformer årlige virksomhetsplaner. VPL-er utarbeides parallelt med budsjettarbeidet og bidrar til å sikre styrets prioriteringer av tildelt budsjetttramme. VPL-ene er forankret i prioriteringer i strategisk plan, og er strukturert i samsvar med sektorens målstruktur. KHiB har egne virksomhetsmål som reflekterer KHiBs egenart og særskilte utfordringer, og VPL er utformet i samsvar med dette. *Aktiviteter for måloppnåelse* viser hvordan avdelingene og fellesnivået tar sikte på å oppfylle kunst- og designhøgskolens målsettinger og strategiske plan – alt innenfor disponibel budsjetttramme.
- *Premisser for budsjettfordeling* viser styrets fordeling av forventet bevilgningsramme, samt vedtatte prinsipper for fordeling. Premissene viser også KHiBs prioriterte strategiske tiltak, samt avdelingenes hovedoppgaver og måltall for studenter og kandidater. Premisser for budsjettfordeling er også forankret i strategisk plan.
- *Styringsdialogmøter* gjennomføres halvårlig og er et dialogmøte mellom ledelsen og KHiBs 3 hovedbudsjettenheter: Avdeling for design, Avdeling for kunst og fellesnivået. I disse møtene følges enhetene opp med bl.a. status i forhold til årets planlagte aktiviteter.

Budsjett og måltall

I 2013 reviderte KHiB den interne budsjettfordelingsmodellen, ved at en begrenset andel av bevilgningsrammen ble knyttet til satsningsområdene etter og videreutdanning (EVU), bidrags- og oppdragsaktivitet (BOA) og ferdige stipendiater. Resultatene for både 2013 og 2014 viser god utvikling på disse områdene, og disse prinsippene er videreført.

I 2014 har KHiB justert prinsippene ytterligere. Budsjettmidler er knyttet til studentmåltall, ved at avdelingene (kunst og design) for 2014 tildelt like driftsmidler pr måltall studenter. En annen endring er at avdelingene får overført ubrukte driftsmidler fra 2014 med inntil 3 % av disponibel ramme, evt. trekk i neste års budsjettamme tilsvarende merforbruk.

Strategiske midler

KHiB avsetter årlig sentrale midler til faglige og strategiske formål. Strategiske midler skal stimulere til faglig virksomhet, slik som kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, publisering, utstillinger, undervisningsprosjekter og kompetanseutvikling. Budsjettmidler til andre strategiske og langsiktige tiltak er også lagt til denne rammen. I 2014 utgjorde byggesak, arbeid for vitenskapelig høgskole og innføring av Public 360 vesentlige poster.

Innkjøpsområdet

I 2014 har KHiB styrket innkjøpsområdet gjennom å ansette en medarbeider på økonomienheten som blant andre oppgaver har ansvar for innkjøpsfaget ved KHiB. KHiB har i 2014 hatt god nytte av samarbeidet og kontaktene etablert i SAK-prosjektet for innkjøp med UiB, NHH og HiB. I SAK-prosjektet har KHiB etablert flere rammeavtaler i 2014, og enda flere er i prosess eller planlagt i prosjektet. KHiB har også engasjert avtaleleverandør på innkjøpsområdet til arbeidet med brukerstyr i nytt bygg.

For KHiB er det viktig å få etablert en strammere innkjøpsorganisering. I det videre er det bl.a. planlagt bistand i opplæring og utvikling av KHiBs innkjøpsorganisering, herunder å etablere roller og prosesser for innkjøpsfunksjonen. KHiB vil fremheve SAK-prosjektet om innkjøp i Bergen som et svært viktig samarbeid, som bør gis rammevilkår til å fullføre sitt betydelige potensial. KHiB ser etter hvert gode effekter av dette samarbeidet, og ikke minst potensialet for en fremtidig modell for organisering og effektiv forvaltning av innkjøpsområdet.

Eksisterende leieavtaler

KHiBs nåværende leiekontrakter utløper 2015 og 2016, og selv om det forventes en rask byggeprosess, er behov for å sikre funksjonelle lokaler (forlenge eksisterende leiekontrakter) for en kortere eller lengre periode.

I løpet av 2014 har KHiB hatt innledende samtaler med alle utleierne med sikte på å sikre eksisterende leieforhold frem til innflytting i nytt bygg medio 2017. Leieavtalen med en av utleierne er allerede forlenget til september 2017, mens det p.t. ikke er avtalt forlengelse med de øvrige utleierne. Det er avgjørende å sikre funksjonelle lokaler helt frem til innflytting i nytt bygg, og at KHiB sikres finansiering til nødvendig overlapp i eksisterende og nye lokaler.

Virksomhetsmål 4.2: Arbeidsmiljø

Kunst- og designhøgskolen skal fremme åpen og helhetlig ledelse. Kunst- og designhøgskolens arbeidsmiljø skal kjennetegnes av likeverd og toleranse, der ansatte og studenter bidrar til institusjonens utvikling gjennom medvirkning og samarbeid.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Koordinere rektorvalg, bidra til åpen og inkluderende prosess
- Videreføre organisasjonsutvikling i administrasjonen og avdelingene med vekt på lederutvikling, kompetanseutvikling, arbeids- og ansvarsdeling
- Tydeliggjøring i forhold til ansvar og roller

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2014
KDs styringsparametere:				
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	61 %	60 %	57 %	50 %
Andel midlertidige ansatte i støttestillinger til utdanning forskning og formidling	42 %	0 %	43 %	< 10 %
Andel midlertidige ansatte i saksbehandler og utrederstillinger	23 %	16 %	26 %	< 20 %
Andel midlertidige ansatte i undervisnings- og forskerstillinger ⁵	82 %	79 %	76 %	> 80 %
KHiBs styringsparametere:				
Sykefravær	3,7 %	5 %	3,4 %	< 5 %
Andel kvinner	0,53	0,52	0,52	0,50

Vurdering og måloppnåelse:

KHiB legger gjennom en inkluderende personalpolitikk stor vekt på å utvikle et arbeidsmiljø hvor alle trives. Et strategisk fokus på likestilling avspeiles ikke minst i kjønns sammensetningen i de ulike stillingskategorier som er vist under. Kjønnbalansen i alle stillingskategorier er svært god, noe det ligger målrettet arbeid bak.

Ved KHiB er likestillingsfokusert reflektert i alle sider ved institusjonens virksomhet, og nedfelt i sentrale reglementer og rutiner. Likestillingsplanen ved KHiB ble revidert i 2013, og er oppdatert i 2014. KHiBs likestillingsplan er tilgjengelig på KHiBs websider.

⁵ Viser i denne sammenheng til redegjørelsen om åremålsordningen i undervisnings- og forskerstillinger i rapportdelen under virksomhetsmål 4.1. Uhl § 6-4 j hjemler åremål når skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet.

Kunst- og designhøgskolen i Bergen er fornøyd med at den jevne kjønnsfordelingen i alle stillingsgrupper er videreført i 2014. Ved KHiB er det etablert en kultur hvor verdien av en bredt sammensatt gruppe av ansatte – hva gjelder kompetanse, bakgrunn i bred forstand, alder og kjønn – blir verdsatt.

Kvinneandelen i stilling som professor er hele 57 %. Konkret fordeler kvinneandelen for øvrig i ulike stillingsgrupper ved KHiB seg slik i 2014: Andelen kvinner totalt er 52,5 %, andelen kvinner i undervisnings- og forskerstillinger er 44 %, andelen kvinner i rekrutteringsstillinger (stipendiater) er 23,1 %. I administrative stillinger er andelen kvinner 69 %, i drifts- og vedlikeholdsstillinger 6 % og i støttestillinger for undervisning forskning og formidling 57 %. Rektor, direktør og dekaner er alle kvinner.

Gjennomsnittslønn for kvinner og menn i stilling som professor er lønnstrinn 72. For førsteamanuensene ved KHiB er gjennomsnittslønnen for menn og kvinner lønnstrinn 66. For begge disse stillingskodene var gjennomsnittslønn lik også i 2013. For høgskolelektorene er gjennomsnittslønn for menn og kvinner lønnstrinn 57. I 2013 var differansen tre lønnstrinn i favør av kvinnelige høgskolelektorer.

Dette er resultater vi er virkelig stolte av. Arbeidsgiversiden har i de senere lokale forhandlinger jobbet målrettet for at kvinner, i alle stillingskoder, skal få uttelling.

I 2014 fikk to kvinner ved KHiB opprykk til førsteamanuensis etter kompetanse. Dette er resultater vi er svært godt fornøyd med, ikke minst sett i forhold til fagmiljøets størrelse i forhold til andre institusjoner i UH-sektoren.

Lederopplæring og lederutvikling har hatt fokus i 2014, og det er gjennomført både samlinger og kortere tematiske kurs. I tillegg er det utarbeidet lederhåndbok. Lokal lønnspolitikk er revidert i 2014.

KHiB valgte ny rektor som tiltrådte 1. august. Valget stod mellom to kandidater med svært lik oppslutning som krevde to valgomganger.

Sykefravær

Det legemeldte sykefraværet for tilsatte i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger er for menn på 1,34 prosent, mens det for kvinner ligger på 0,49 prosent. Det egenmeldte fraværet for gruppen er 0 prosent for menn og kvinner.

For gruppen administrativt personale er det legemeldte sykefraværet på 0,71 prosent for menn og 4,33 prosent for kvinner, mens det egenmeldte fraværet er for menn 0,98 prosent og 0,25 prosent for kvinner.

For gruppen drifts- og teknisk personale er det legemeldte sykefraværet på 2,63 prosent for menn og 0 prosent for kvinner. Det egenmeldte sykefraværet er for menn 1,59 prosent og kvinner på 0 prosent.

Totalt sett er dette et resultat vi er fornøyd med. I en institusjon av KHiBs størrelse gir langtidsfravær store utslag i de totale sykefraværstallene, uten at det nødvendigvis har sammenheng med oppfølgingskvaliteten fra arbeidsgivers side.

Tiltak som kontinuerlig gjennomføres er knyttet til forebygging (tilrettelegging av arbeidsplasser m.v), aktiv opplæring av ledere ihht løpende endringer i regelverk og et nært samarbeid med bedriftshelsetjeneste.

Virksomhetsmål 4.3: Etske utfordringer og miljø

Kunst- og designhøgskolen skal ta etske utfordringer på alvor, og arbeide for utviklingen av et bærekraftig og inkluderende miljø.

Aktiviteter for måloppnåelse:

Bistå med å identifisere prosjekter og aktiviteter som omfatter etske problemstillinger. Legge til rette for at sentrale etske spørsmål og dilemmaer blir synliggjort.

Styringsparametere (kvalitative):

- Bevissthet om opphavsrett
- Kjennskap til regelverk
- HMS-og kartlegging i vernerunder
- Måling av uønskete hendelser

Vurdering og måloppnåelse:

KHiB har videreutviklet gode rutiner for å sikre en forsvarlig praksis i henhold til regelverket når det gjelder lønnsområdet i 2014. Arbeidsmiljøutvalget (AMU) har hatt jevnlig møter i 2014. Av sentrale saker som har vært i AMU i 2014 kan følgende nevnes: Nybygg, vernerunder, nettbasert stoffkartotek, ny IA-avtale, avvik, beredskap, sykefravær, organisasjonsutvikling og verktøy for arbeidsmiljøkartlegging.

KHiBs internettsider er en viktig kanal også for intern informasjon. I en egen meny «For ansatte» legges og oppdateres administrative rutiner. Her er rutiner for hvordan KHiBs ansatte skal gjennomføre anskaffelser, hvilke anledninger og satser som gjelder for representasjon og bevertning, policy for reiser, og andre rutiner som skal hjelpe ansatte med å gjennomføre aktiviteter på etisk forsvarlig måte. God kommunikasjon med KHiBs administrative støttefunksjoner bidrar også til å sikre at aktiviteter gjennomføres med høy etisk standard.

Fra 2014 har KHiB avtale med Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) om personvernombud for forskning. Faglig ansatte ved KHiB kan be NSD om forhåndsvurdering av KU- og forskningsprosjekter i henhold til personopplysningsloven.

Virksomhetsmål 4.4: Økonomiforvaltning

Kunst- og designhøgskolen skal ha høy kvalitet i økonomiforvaltningen.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Sikre høy kvalitet i eksterntregnskapet.
- Sikre skriftlighet i alle budsjetttildelinger
- Lett tilgjengelig og nødvendig informasjon om regler og rutiner for økonomiområdet.
- Gi opplæring av personer med budsjett disponeringsmyndighet (BDM) og andre.

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2014
KHiBs styringsparametere:				
Avregninger	Kr 3 096'	Kr 1.305'	- Kr 7.302'	< 0 ⁶
Nye rammeavtaler inngått	2	4	4	> 4

Styringsparametere (kvalitative):

- Langsiktig økonomisk planlegging
- Fordeling av budsjettmidler i tråd med målsetninger i strategisk plan.
- Skriftlige tildelinger og økonomirapporter på alle budsjettnivå.

Vurdering og måloppnåelse:**Økonomiforvaltning**

KHiB har bra sammenheng i prosessene fra planlegging og budsjettering til regnskapsføring og økonomioppfølging, som sikrer forsvarlig økonomiforvaltning ved KHiB:

- *Virksomhetsplaner.* Avdelingene virksomhetsplaner utarbeides parallelt med budsjettarbeidet.
- *Premisser for budsjettfordeling* viser styrets fordeling av bevilgningsrammen, samt vedtatte prinsipper for fordeling.
- *Budsjettering.* Budsjetter utarbeides i tett samarbeid mellom økonomienhet og budsjettansvarlige, noe som bidrar til optimalisering av budsjettfordeling og god periodisering av utgifter/inntekter.
- *Budsjettansvar.* KHiB har tydelig definert hvem som har budsjett disponeringsfullmakter. Gjennom årlig oppdaterte fullmakter og tildelingsbrev har intensjonen vært å gi klarhet i forhold til ansvar og myndighet for budsjett disponering. Budsjettfullmaktene er presisert i et eget dokument og forankret i institusjonen. KHiB har i 2014 gjennomgått fullmaktene i ledergruppen.

⁶ Målsetting < 0 (mindre enn null) innebærer forventning om reduksjon i avsetningene. Ambisjon vedrører midler som KHiB administrerer.

- *Regnskapsføring.* KHiBs økonomimodell med oppbygging og bruk av budsjettenheter, prosjektstruktur og andre dimensjoner i økonomimodellen bidrar til god regnskapsinformasjon om pågående aktiviteter. Se kap. 6 for avlevert årsregnskap 2014.
- *Økonomirapportering.* Månedlig rapportering av økonomisk status til budsjettansvarlige og fast rapportering til styret bidrar til å sikre kontroll med regnskap og disponible budsjetttrammer. KHiB har automatisert rapportering til budsjettansvarlige ved bruk av excelerator-rapporter mot e-post.

Informasjon omkring budsjettfullmakter, virksomhetsplaner og budsjettpremisser (styrets budsjettfordeling) legges på KHiBs websider.

Det er gjennomført opplæring innen økonomiområdet i 2014, bl.a. for personell med budsjett disponeringsmyndighet.

Avsetninger

KHiB har gjennom flere år praktisert at ubrukte midler av ordinær bevilgning kan overføres fra en budsjettperiode til den neste. Dette er overføringer som er nødvendig for å dekke inngåtte forpliktelser og til eventuelle reserver. Kvalitet i plan- og budsjettprosessen, budsjett disiplin og jevnlig økonomirapportering/-oppfølging bidrar til at KHiB har god kontroll med disponible budsjettmidler og god styring med avsetningene. I løpet av 2014 har KHiB redusert avsetningene med 7,3 MNOK. Reduksjonen inkluderer bruk av avsetninger knyttet til drift av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid.

KHiB disponerer tilgjengelige midler langsiktig. Som følge av avsetninger fra tidligere år har en rekke aktiviteter vært mulig å opprettholde i 2014 ved å tilføre begrensede nye midler. Store deler av avsetningene er bundet til fremtidige forpliktelser og planlagte aktiviteter. Økninger i avsetningene er for en stor del knyttet til strategiske tiltak og investeringer, men også underforbruk av disponible midler som følge av langvarig fravær og vakanser i stillinger.

Pr. 31.12.14 utgjør KHiBs ubundne avsetninger (reserver) ca. 3 % av bevilgningsrammen 2015. For KHiB er disse reservene avgjørende for å møte fremtidige ressursutfordringer. Det vises til årsregnskapet 2014 og ledelseskomentarer for nærmere redegjørelse og detaljering av avsetningsnivået pr 31.12.2014.

Rammeavtaler

KHiB har etablert 4 nye rammeavtaler i 2014; Møbler og inventar (SAK), trykkeritjenester (SAK), interiørkonsulent, mobiltelefoni. Flere rammeavtaler er under arbeid.

3.1.5. Resultater nasjonale styringsparametre (sektormål 4)

Langsiktig økonomisk planlegging

KHiB fordeler bevilgningsrammen i følgende hoveddeler: Fastsettelse av ramme til strategiske formål, utarbeidelse av driftsbudsjett, fastsettelse av investeringsramme, og fremstilling av eventuelle reserver (evt. behov for budsjettreduksjon).

KHiBs budsjettfordelingsmodell er stabil, og gir forutsigbarhet og med det handlingsrom for langsiktig planlegging, enten det gjelder langsiktig planlegging av stillingsressurser eller andre aktiviteter.

En del av KHiBs langsiktige økonomiske planlegging er knyttet opp mot KHiBs strategiplan, og til formål/tiltak som krever at det avsettes øremerkede budsjettmidler for å kunne gjennomføres. Disse prioriterte aktivitetene planlegges og budsjetteres innenfor årlige rammer til strategiske midler. Dette er felles og faglige formål med mer eller mindre langsiktig perspektiv, f.eks. tildeling av KU-prosjekter, publikasjonsmidler, byggesak, kompetanseutvikling, organisasjonsutvikling, strukturarbeid, for å nevne noen.

Med unntak av at det gis uttelling for ferdige stipendiater er KHiB ikke del av dagens resultatbaserte finansieringssystem. Ved et nytt finansieringssystem for sektoren der KHiB evt. er inkluderte i en resultatavhengig del, vil KHiB revurdere behovet for å systematisere langsiktig økonomisk planlegging – basert på forventet utvikling i resultatindikatorer som gir budsjettuttelling, som studiepoeng, kandidater, m.m.

Robuste fagmiljøer

KHiB har organisert den faglige virksomheten i to avdelinger, Avdeling for kunst og Avdeling for design med to KU-grupper innenfor hver avdeling. Etableringen av KU-grupper innenfor begge avdelinger bidrar til å skape mer robuste fagmiljø hvor fokus rettes mot større strategiske KU-satsninger og KU-prosjekter.

Andel kvinner i (dosent-) og professorstillinger

Som tabellen under virksomhetsmål 4.2 viser, er 57 % av professorer ved KHiB kvinner. Stillingskoden dosent er ikke i bruk. KHiB har som målsetting at det skal være lik kjønnsbalanse i alle stillingsgrupper. KHiB er svært tilfreds med resultatet av vårt kontinuerlige og langsiktige arbeid med rekruttering/kompetanseutvikling overfor kvinner i toppstilling.

Andel midlertidig ansatte

Den høye andelen midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger på 75 % er knyttet til at KHiB anvender åremål som normalordning for denne gruppen med hjemmel i Uhl. og i samsvar med styrevedtak ved KHiB. Ambisjonen er at alle undervisnings- og forskerstillinger skal være åremål, og om det skulle bli ledighet i stillinger som har vært besatt fast, vil disse bli lyst ut som åremål.

KHiB hadde i 2014 en andel midlertidig ansatte i saksbehandler- og utrederstillinger på 26 %. Dette tallet er høyere enn snittet for vår institusjonstype, men kan i all hovedsak forklares gjennom vår styrking av den interne byggorganisasjonen i form av prosjektstillinger.

Andelen midlertidig ansatte i støttestillinger til undervisning-, forskning og formidling er 43 %. Årsaken til dette er at KHiB i 2014 prosjektansatte en bibliotekar for å bistå oss i arbeidet med overgangen til Bibsys bibliotekssystem. En person midlertidig ansatt i denne gruppen, gir et slikt utslag.

3.2. Samfunns- og effektmål for byggeprosjekt

Effektmål

Opprettholde omfanget, gjennomstrømmingen og kvaliteten på de kunstneriske utviklingsprosjektene i et 30-årsperspektiv.

I løpet av en femårsperiode etter ferdigstillelse videreutvikle et sterkt fagmiljø som utfordrer etablert praksis, er nytenkende innenfor kunst- og designfeltet og som gir en 20% økning i deling av kunnskap og formidling av resultater fra kunstnerisk utviklingsarbeid.

Oppnå en permanent høyere tilfredshet med arbeids- og læringsmiljøet ved KHiB målt gjennom arbeidsmiljø- og studenttilfredshetsundersøkelser.

Oppnå besparelser på ca 20% i driftsutgifter, med særskilt vekt på energibruk og transport, i løpet av fem år.

Dagens spredte lokalisering bidrar til ineffektiv logistikk og kommunikasjon, og øker også risikoen for fragmenterte miljøer. På tross av spredt lokalisering har KHiB likevel god gjennomstrømming, høy kvalitet på kunstnerisk utviklingsarbeid og et sterkt fagmiljø.

Gjennom det nye bygget på Møllendal får kunst- og designhøgskolen plassert seg geografisk tydelig blant design- og kunstinstitusjoner i Bergen, Norge og verden. Snøhettas bygg vil vekke både nasjonal og internasjonal interesse når det står ferdig.

KHiB har over mange år brukt mye ressurser på å legge til rette best mulige vilkår for KHiBs virksomhet i nybygget – helt fra funksjonsanalyse og byggeprogram til detaljplanlegging og planlegging av brukerstyr som pågår p.t. Sammen med byggherre, arkitekt og eksterne konsulenter har KHiB arbeidet for å etablere funksjonelle lokaler og gode arenaer for vår virksomhet. KHiB har forberedt samlokaliseringen gjennom flere år ved interne organisasjonsprosesser rettet mot byggets muligheter. Dette langsiktige arbeidet er det viktigste bidraget i forhold til å oppnå byggets effektmål.

Det forventes at samlokaliseringen generelt og byggets interne utforming av rom, de ulike funksjoner i forhold til hverandre, god logistikk i bygget og en moderne og oppdatert utstyrspark, skal bidra til å opprettholde eller høyne kvalitet på KU, sørge for økt kunnskapsdeling og et bedre arbeids-/læringsmiljø. Samtidig forutsettes det at KHiBs funksjonelle behov blir ivaretatt i ferdigstillelsen.

Ved samlokaliseringen i et moderne bygg forventer KHiB betydelig innsparing i driftsutgifter som energi, vakthold og renhold. KHiB har i forbindelse med budsjettplanlegging lagt inn midler til grundig opplæring av bygget og dets brukerstyr, og da også med tanke på effektiv utnyttelse av bygget og reduserte driftskostnader. Ikke minst vil samlokaliseringen bety en vesentlig besparelse i form av medgått tid til forflytning av studenter og ansatte mellom bygg med spredt lokalisering.

3.3. Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK)

KHiB ser det som ønskelig over tid å utvikle seg til en større institusjon, både fordi det av faglige hensyn ville være gunstig med en utvidet fagportefølje, og for å sikre en mer robust drift. Dette er en utfordring som er adressert gjennom strategisk plan 2012-2016. Andre kunstutdanninger med tilsvarende mål, som Griegakademiet, kan med fordel inkluderes i KHiBs virksomhet.

KHiB har en bred forankring både internasjonalt og i kulturbyen Bergen, og gjennom samarbeidet i program for kunstnerisk utviklingsarbeid er vi rustet til å fremme og spisse kunstnerisk utviklingsarbeid og utfordre kollegiale institusjoner i hele landet. Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) er et godt eksempel på hvordan samarbeid og arbeidsdeling kan utvikles mellom institusjoner som har felles faglige utfordringer. Gjennom PKU oppnår vi kritisk masse i forhold til stipendiatutdanning og vi kan utvikle prosjekter for kunstnerisk utviklingsarbeid som er store, også i internasjonal sammenheng.

Administrativt søker vi aktivt samarbeid med institusjonene i Bergensområdet og gjennomgående er KHiB opptatt av å profesjonalisere det administrative arbeidet og redusere sårbarhet. I arbeidet med administrative systemer og IKT-sikkerhet benytter vi oss av de fellestiltakene som er etablert og igangsatt i sektoren. Videre har vi et innkjøpssamarbeid der det i stor grad er inngått felles rammeavtaler for UH-institusjonene i Bergen. For ytterligere administrativ gevinst vil opprettelse av administrative tjenestesenre, der eksempelvis de tre største universitetene gis et spesielt ansvar/oppdrag for å tilby aktuelle administrative tjenester til de andre institusjonene, være en modell som bør vurderes og konkretiseres i SAK-sammenheng.

3.4. Midler tildelt over budsjettkapittel 281

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid og operatørrollen

Fra 2014 er program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) organisert som en nasjonal fellesoppgave (budsjettkapittel 280), jf. lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 1-4 fjerde ledd.

Utstyrsmidler tildelt KHiB

KHiB mottok en utstyrstildeling fra KD på 3,5 MNOK i desember 2012. KHiB har benyttet disse midlene til å øke de disponible rammene til investeringer i 2013 og 2014, og har med det kunnet gjennomføre betydelige investeringsløft, langt utover hva KHiB normalt kan avsette til utstyrsanskaffelser. Det er fortsatt ca. 0,5 MNOK i rest av disse midlene som vil styrke investeringsrammen for 2015.

4. Styring og kontroll i virksomheten

4.1.1. Overordnet vurdering

KHiBs strategiske plan, virksomhetsmål og institusjonens aktuelle prioriteringer, danner sammen med departementets tildelingsbrev, hovedgrunnlaget for den årlige plan- og budsjettprosessen ved KHiB. De årlige budsjettpremissene utformes parallelt med virksomhetsplanene, og skal sikre at planlagte aktiviteter har finansiering innenfor disponible bevilgningsrammer. I budsjettpremissene og virksomhetsplanene fastsettes konkrete resultatkrav og ambisjoner for å oppnå virksomhetsmålene.

Vurdering av måloppnåelse og ressursbruk foregår på mange nivå ved KHiB. Ved rapportering til styret, i ledergrupper, i enheters oppfølging av egne virksomhetsplaner og i medarbeidersamtaler, for å nevne noen. Gjennom halvårslige styringsdialogmøter mellom ledelsen og avdelingene gjennomgås måloppnåelse i forhold til virksomhetsplaner særskilt.

Internkontroll og regnskap

Nedenfor refereres det til § 14 punktene a–g i reglement for økonomistyring i staten (ØR), og hvordan KHiB gjennom rutiner/systemer sikrer intern kontroll :

- a) KHiB fordeler tildelte midler ned på hovedbudsjettenheter og underliggende budsjettenheter og prosjekter. Tildelte budsjettammer og at disse overholdes følges opp gjennom månedlige økonomirapporter til budsjettansvarlige og fast økonomirapportering til KHiBs styre.
- b) Ved styrets fordeling av årlige budsjettammer vedtas også budsjettpremissar, som bl.a. setter måltall for studenttall, studiepoeng- og kandidatproduksjon, og presiserer hovedoppgaver for avdelingene. Budsjetter og virksomhetsplaner utarbeides parallelt for å sikre samsvar mellom planer, målsettinger og disponible ressurser. I halvårslige styringsdialogmøter er bl.a. måloppnåelse i forhold til virksomhetsplaner tema.
- c) KHiB har en oversiktlig organisasjon i forhold til å ivareta en effektiv utnyttelse av ressursene. Det er korte kommunikasjonsveier, og relativt få personellressurser ivaretar mange faglige og administrative oppgaver på en effektiv måte.
- d) KHiB har god kvalitet i regnskapsarbeidet i 2014. Informasjon om prinsipper og økonomimodell (budsjettenheter, konti, prosjekter, m.m.) flyter lett . KHiB sikrer tilstrekkelig kontroll gjennom rutiner for attestasjon, budsjett disponering og etterkontroll.
- e) KHiB aktiverer og avskriver eiendeler i henhold til etablerte rutiner for registrering av anleggsmidler.
- f) KHiB har solid kompetanse på Agresso økonomisystem, noe som er nyttig i forhold til god økonomistyring og -rapportering. KHiB har videreutviklet rapportering til et nivå som bidrar til god økonomisk oversikt. I 2014 har kompetansen vært sårbar som følge av utskiftning av personell.
- g) Arbeidsflyt for utbetalinger er organisert med dualkontroller og på en slik måte at prosessen skal bidra til transparens og kunne forebygge og avdekke evt. misligheter, dvs. gjennom *fakturakontroll – anvisning – etterkontroll - bokføring – godkjenning for utbetaling.*

4.1.2. Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet

TILSTANDSRAPPORTERING KJØNNSLIKESTILLING

Kjønnsbalanse fordelt på stillingskategorier

Totalt er kvinneandelen av ansatte ved KHiB 52,5 % i 2014. I 2013 var andelen 51,6 %. Innen gruppen undervisnings- og forskerstillinger er kvinneandelen i 2014 44 % og i 2013 54 %. I gruppen støttestillinger for undervisning- og forskning er kvinneandelen i 2014 66,7 % og i 2013 50 %. I gruppen administrative stillinger er kvinneandelen noe høyere, i 2014 69,4 og i 2013 60,7 %. I gruppen drift- og vedlikehold er kvinneandelen lav, for 2014 6,8 % og i 2013 6 %. For utfyllende informasjon, se vedlegg 1.

Gjennomsnittslønn totalt og på ulike stillingskategorier fordelt på kjønn

I alle stillingskategorier er gjennomsnittslønn hos kvinner og menn nokså lik og skiller maksimalt med et par lønnstrinn i 2014. Det samme var tilfelle i 2013. For utfyllende informasjon, se vedlegg 1. Konferer også redegjørelsen under punkt 4.2 Arbeidsmiljø.

Kjønnsdelt statistikk over arbeidstid

Heltid/deltid

Ved KHiB er det forholdsvis mange som er ansatt i deltidsstillinger spesielt innenfor undervisnings- og forskerstillinger. Dette skyldes at mange av våre faglig ansatte driver selvstendig kunstnerisk virksomhet i tillegg til sin stilling ved KHiB. I 2014 var 53 % ansatt på deltid og i 2013 48 %.

Totalt var det i 2014 ansatt 64 personer på heltid. Av disse er 53 % kvinner og 47 % menn. I 2013 var det totalt 65 personer på heltid og fordelingen var 52 % kvinner og 48 % menn.

De samme tallene for deltid er som følger: Totalt var det i 2014 ansatt 53 personer på deltid fordelt mellom 47 % kvinner og 53 % menn. For 2013 var totalt 48 personer tilsatt i deltidsstillinger. 42 % var kvinner og 58 % menn.

Faste stillinger/midlertidige stillinger

KHiB ansetter i åremål i undervisnings- og forskerstillinger. Slik rapporteringsmalene er lagt opp fremkommer dette som en høy andel midlertidig ansatte. Andelen åremålsansatte i undervisnings- og forskerstillinger har de senere år ligget på rundt 80 % (konferer rapportering under 4.2). Denne situasjonen påvirker selvfølgelig totaltall for andelen av midlertidig ansatte.

I 2014 var 53 % av totalt antall ansatte tilsatt i midlertidige stillinger og i 2013 52 %. Kvinneandelen var 56 % og andelen menn 44 %. I 2013 var 52 % av totalt antall ansatte tilsatt i midlertidige stillinger hvor av kvinneandelen var 58 % og menn 42 %.

Et stort antall åremålsansatte i undervisnings- og forskerstillinger påvirker naturlig nok også totaltall for andelen av fast ansatte.

For en samlet oversikt, se vedlegg 2.

Uttak av foreldre- omsorg og velferdspermisjoner

I 2014 tok kvinnelige ansatte i undervisnings- og forskerstillinger ut 145 dager foreldrepermisjon. Mannlige ansatte i tilsvarende stillingsgruppe tok ut 60 dager. I 2013 tok kvinnelige ansatte i undervisnings- og forskerstillinger ut 198 dager foreldrepermisjon. Mannlige ansatte i tilsvarende stillingsgruppe tok ut 56 dager foreldrepermisjon. I 2014 tok kvinner ansatt i administrative stillinger ut 203 dager foreldrepermisjon, ingen menn tilsvarende. Ingen administrativt ansatte tok ut foreldrepermisjon i 2013. Blant administrativt ansatte var det bare kvinner som totalt tok ut 77 dager i 2012.

Når det gjelder uttak av omsorgspermisjoner uten lønn er det kun kvinner som har tatt ut dette både i 2014 og 2013. I 2014 ble ikke denne rettigheten benyttet av kvinner ansatt i undervisnings- og forskerstilling, mens i 2013 tok kvinner i denne stillingskategorien ut 195 dager. I 2014 tok kvinner i administrative stillinger ut 44 dager, mens tilsvarende tall for 2013 var 204 dager.

Når det gjelder uttak av lengre velferdspermisjoner uten lønn har bare kvinner tatt ut dette i 2014 i gruppen undervisnings- og forskerstillinger. Kvinner har tatt ut totalt 62 dager. For 2013 har kvinner tatt ut totalt 166 dager og menn 44 dager. I stillingskategorien administrative stillinger, har kvinner tatt ut 35 dager i 2014. I 2013 var det ingen uttak av lengre velferdspermisjoner innenfor denne gruppen ansatte.

Når det gjelder uttak av kortere velferdspermisjoner med lønn er dette kun tatt ut av kvinner blant administrativt ansatte i 2014. Totalt 16 dager mot 14 dager i 2013. Tilsvarende for mannlig ansatte i denne stillingsgruppen var 0 dager i 2014 og 2 dager i 2013. Kun én kvinne i undervisnings- og forskerstilling har hatt en dags permisjon i denne kategorien i 2013. Ingen slike permisjoner registrert for ansatte i undervisnings- og forskerstillinger for 2014. Dette henger sammen med at de faglige ansattes arbeidstid reguleres gjennom arbeidsplaner tilpasset deres arbeid. Se for øvrig vedlegg 3.

Sykefravær og fravær grunnet sykt barn

Totalt sett har kvinner hatt flere fraværsdager grunnet sykt barn enn menn. Dette gjelder både for 2014 og 2013. I 2014 tok kvinner ut totalt 27 dager og menn 1,4 dag, alle i administrative stillinger. I 2013 tok kvinner totalt ut 8 dager og menn 1 dager, alle ansatt i administrative stillinger. Gjennomgående ser en at det er i gruppen administrativt ansatte det har vært tatt ut flest dager. Se for øvrig vedlegg 4.

Sykefraværet for øvrig er rapportert under virksomhetsmål 4.2.

Kompetanseutvikling og personalpolitiske satsninger

KHiB har som mål å legge til rette for at alle grupper av ansatte får delta på kurs og annen kompetansefremmende videreutdanning. Et stort flertall av KHiBs ansatte deltok i 2014 på ett eller flere kortere kurs eller seminarer. En kvinnelig administrativ ansatt har deltatt i et meritterende kompetanseutviklingstiltak.

Rekruttering av medarbeidere

Når det gjelder rekruttering til utlyste stillinger innen undervisning og forskning er det tilsatt nokså jevnt med kvinner og menn i 2014 og 2013, henholdsvis 3 kvinner og 2 menn i 2014, og 3 kvinner og 3 menn i 2013. Når det gjelder rekruttering til utlyste stillinger innenfor administrative og tekniske stillinger er kjønnsbalansen ikke helt jevn, henholdsvis 7 kvinner og 3 menn i 2014 og 4 kvinner og 5 menn i 2013. Innenfor denne stillingsgruppen er det en målsetting på kort sikt å rekruttere flere menn. Se for øvrig i vedlegg 5 for opplysninger om kjønnsfordeling av søkere, personer innkalt til intervju og tilsetninger.

TILTAKSRAPPORTERING LIKESTILLING OG DISKRIMINERING**Likestilling knyttet til kjønn**

KHiB har kjønnsbalanse i de fleste stillingsgrupper.

I alle våre utlysningstekster blir det oppgitt at den statlige arbeidsstyrken i størst mulig grad skal avspeile mangfoldet i befolkningen, og at det blant annet er et personalpolitisk mål å oppnå en balansert kjønns sammensetning.

Likestilling knyttet til etnisitet

I tråd med strategiplanen for 2012-16 skal Kunst- og designhøgskolen vektlegge et arbeidsmiljø kjennetegnet av likeverd og toleranse. KHiBs personalpolitikk vektlegger at institusjonen skal fremme likestilling mellom kjønn og mellom grupper med ulik kulturell/etnisk bakgrunn. I forbindelse med rekruttering av nye medarbeidere har vi i alle våre utlysninger med et avsnitt om at den statlige arbeidsstyrken i størst mulig grad skal avspeile mangfoldet i befolkningen, og at vi har et personalpolitisk mål om en balansert alders- og kjønns sammensetning, i tillegg til at personer med innvandrerbakgrunn oppfordres til å søke. Det blir også i vårt elektroniske rekrutteringsverktøy orientert om at statlige virksomheter er pålagt å innkalle minst en kvalifisert person med ikke-vestlig bakgrunn til jobbintervju i henhold til handlingsplan for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen, og at målsettingen er å øke andelen personer med innvandrerbakgrunn som er ansatt i staten. Det er også angitt hva som defineres som innvandrer, og de gis mulighet for å krysse av for dette i søknaden.

KHiB har ikke tilsatt noen personer med innvandrerbakgrunn i 2014. Vi har hatt søkere med innvandrerbakgrunn på utlyste stillinger, men disse har ikke vært funnet kvalifisert for tilsetning. Vi har hatt en person på praksisplass for språktrening i 2014.

Likestilling ved nedsatt funksjonsevne

Kunst- og designhøgskolen ønsker et arbeidsmiljø der det gis rom for fleksibilitet, utvikling og tilrettelegging av arbeidet slik at de menneskelige ressurser brukes best mulig.

Kunst- og designhøgskolen i Bergen har ikke rekruttert personer med nedsatt funksjonsevne i 2014.

KHiB har hatt som målsetting i vår IA-handlingsplan å stille til rådighet to stillinger for personer med nedsatt funksjonsevne som har behov for arbeidsutprøving. Vi har hatt to personer på praksisplass innen fagområdene IKT og drift i 2014.

Universell utforming

KHiBs lokalisering i seks eldre bygg på ulike steder i Bergen sentrum gir ikke det beste utgangspunktet for å utforme læringsmiljøet etter prinsipper for universell utforming. Læringsmiljøet er inkluderende for alle studenter så langt det er mulig og rimelig innenfor dagens fysiske rammebetingelser. Der det er nødvendig, kompenserer KHiB for manglende universelle utforming gjennom å legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov og sørge for individuell oppfølging.

I 2014 er det gjort et større arbeid med å prosjektere og montere en trappeheis med sete i KHiBs lokaler Kong Oscars gate.

Det fysiske læringsmiljøet omfatter verksteder og spesialrom hvor studentene bruker teknisk utstyr og håndterer kjemiske stoffer. HMS-spørsmål blir fulgt tett opp, og nødvendige HMS-tiltak blir prioritert i den årlige tildelingen av investeringsmidler. Læringsmiljøet blir jevnlig vurdert på avdelings- og institusjonsnivå, samt av læringsmiljøutvalget. Det er erkjent at læringsmiljøet har stor betydning for studentenes integrasjon. Deres tilbakemeldinger viser at de, til tross for problemer og begrensinger i det fysiske læringsmiljøet, opplever at de er godt integrert ved KHiB.

4.1.3. Lærlinger

KHiB har totalt hatt seks kontorfagslærlinger. Den sjettede i rekken startet i 2014. Størrelsen på institusjonen tilsier at vi ikke kan ta opplæringsansvar for mer enn en kontorfagslærling. Innenfor IKT fag lykkes vi ikke med å rekruttere en egnet kandidat i 2014. I 2015 vil vi vurdere muligheten for å kunne ta inn lærling i tilknytning til en verkstedsfunksjon ved KHiB.

4.1.4. Samfunnssikkerhet og beredskap

KHiB har utarbeidet en beredskapsplan hvor ansvar, oppgaver og fullmakter er nærmere avklart. Beredskapsplanen gir en beskrivelse av ansvar, organisering og oppgaver for situasjoner som krever ekstraordinære tiltak for å unngå eller begrense skadevirkninger for mennesker, miljø, materielle verdier samt KHiBs omdømme. I utarbeidelsen og vedlikeholdet av beredskapsplanen er det gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser. ROS-analysen ble revidert i etterkant av table-top øvelsen som ble gjennomført i 2013. Konkret er det utarbeidet tiltakskort med prosedyre- og ansvarsbeskrivelser for fare-/ulykkessituasjoner som er vurdert til å ha middels til høy risiko.

I 2014 har KHiB deltatt på samlinger i «Beredskapsforum Bergen» som omfatter alle høyere utdanningsinstitusjoner i Bergen med to representanter fra beredskapsgruppen ved KHiB. På samlingen i november ble det gjennomført en table-top øvelse for deltakerne i regi av Sjøkrigsskolen. I tillegg har KHiB deltatt på Nasjonalt beredskapsseminar i Stavanger og møter i tilknytning til utrulling av krisestøtteverktøyet Kunnskaps-CIM.

Den mulige terrortrusselen vi ble varslet om i sommer og vår respons på denne, viser at KHiB er i stand til å håndtere en økt beredskapssituasjon.

KHiB gjennomførte beredskapsøvelse 12. mars 2015. Øvelsen er under evaluering, og viste i hovedsak at beredskapsorganisasjonen har riktig kompetanse og god oversikt over virksomheten.

Det gjennomføres jevnlig brannvernøvelser og opplæring av brannvernansvarlige. I brannsynet for 2014 ble det ikke avdekket vesentlige feil og mangler.

Informasjonssikkerhet er en sentral del av oppgraderingen av IKT-infrastrukturen. KHiB benytter UNINETT og det etablerte informasjonssikkerhetscenteret i sektoren aktivt i arbeidet med informasjonssikkerhet. Det ble gjennomført lokal ROS-analyse i 2013.

4.1.5. Fellesføring 2014: Redusere og fjerne tidstyver i forvaltningen

KHiB har en oversiktlig og transparent organisering, med kort avstand i organisasjonsledd og arbeidsflyt, noe som bidrar til at tidstyver enklere kan identifiseres og fanges.

De pågående organisasjonsutviklingsprosessene ved KHiB har dels hatt som formål å redusere tidstyver for faglige ledere. En viktig målsetting ved etableringen av Enhet for avdelingsstøtte har vært å avhjelpe og forenkle administrativt arbeid for faglige ledere (dekaner, KU-ledere) ved avdelingene, for dermed å friggi tid til strategisk, faglig arbeid.

Lett tilgjengelig og høy kvalitet på nødvendig informasjon i det daglige arbeidet er suksesskriterier for effektiv ressursbruk og reduksjon av tidstyver. Dette har KHiB et kontinuerlig fokus på gjennom videreutvikling av web-sider og annen intern informasjon. KHiB har målsatt ytterligere forbedring på dette området for 2015.

Som bidrag til reduksjon av eksterne tidstyver meldte KHiB inn følgende i 2014;

- Mer kritisk vurdering av nye felles systemer
- Enklere DBH-rapportering, og enklere regnskapsrapportering
- Redusere omfanget av rapportering til Årsrapport (Rapport og planer)

De eksterne tidstyvene er til dels *interne* tidstyver som KHiB arbeider for å redusere, her er noen eksempler:

- KHiB vurderer kritisk nye fellessystemer i sektoren, og har unnlatt å ta i bruk enkelte systemer fordi vi anser belastningen å være for høy i forhold til gevinsten.
- God opplæring er et viktig bidrag for å redusere tidstyver ved bruk av administrative systemer. Dette gis høy prioritet ved nye systemer - sist i forbindelse med innføring av sak/arkivsystem.
- For å unngå å bruke unødig tid på gjentakende aktiviteter har KHiB automatisert månedlige økonomirapporter, og har detaljerte rutiner for periode- og årsavslutning.
- KHiB har lik struktur i planverk og dokumenter, fra strategisk plan til enhetsvise og avdelingsvise virksomhetsplaner til årsrapport, noe som bidrar til bedre sammenheng og mer effektiv bearbeiding av tekst og innhold i forbindelse med årsrapporten.

Dagens spredte lokalisering utgjør en vesentlig tidstyv for studenter og ansatte som må forflytte seg mellom byggene. Dette løses ved samlokaliseringen i nytt bygg.

5. Vurdering av fremtidsutsikter

5.1. Planer 2015

5.1.1. Høy kvalitet i utdanning og forskning

Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning

Virksomhetsmål 1.1: Studietilbudet

Kunst- og designhøgskolen skal utdanne kunstnere og designere som er ledende på sine felt og med kompetanse som er relevant for samfunnets behov.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Etablere administrativ støttefunksjon for masterprogrammet i kuratorpraksis. Planlegging og budsjettering av de nye studieplassene fra høsten 2015.
- Opprette tverrfaglig referansegruppe for KHiBs senter for læring, undervisning og veiledning i kunst og design
- Tydeliggjøre fordypningsområdene ved Avdeling for kunst og introdusere «kjerneundervisning» som basisundervisning i tilknytning de åtte fordypningsområdene. Prioritere KU-basert undervisning som reflekterer avdelings KU-satsinger.
- Utarbeide strategi for rekruttering av studenter
- Gjennomføre kandidatundersøkelse blant kunstnere og designere som fullførte MA-utdanning i årene 2011 – 2014
- Etablere alumninettverk for å systematisere kontakt med tidligere studenter
- Etablere referansegruppe for KHiBs bibliotek
- Opprettholde antall IKT-baserte studentarbeidsplasser i form av programvare-spesifikke og spesialkonfigurerte maskiner. Sikre studentene tilgang til digitalt utstyr som er nødvendig for gjennomføring av prosjekter og oppgaver.

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2015
KHiBs styringsparametere:				
Antall kvalifiserte søkere per studieplass	5,8	8,4	6,6	6,0
Antall studenter møtt opp	138	130	136	135
Antall uteksaminerte kandidater	112	114	114	121

Styringsparametere (kvalitative):

- Uteksaminerte kandidaters tilfredshet med egen arbeidslivstilknytning
- Stipend og utmerkelser til studenter og uteksaminerte kandidater

Vesentlige risikoer for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Sviktende rekruttering til studieprogrammene

Tiltak:

- Målrettet profilering av KHiB;
- Rekrutteringsstrategi
- Kvalitetssikre opptaksprosesser

Risikofaktor: Utdanningsledelse prioriteres ikke høyt nok

Tiltak:

- Tydeliggjøre faglig ansvar for sammenheng i studieprogrammene i ny organisasjonsmodell

Risikofaktor: Sviktende planlegging og koordinering av undervisning

Tiltak:

- Involvere Enhet for avdelingsstøtte tidlig i alle planleggingsprosesser
- Tilpasse itslearning til KHiBs behov

Virksomhetsmål 1.2: Kvalitet i utdanningen

Kunst- og designhøgskolen skal tilby et velfungerende læringsmiljø hvor studentene stimuleres til å være kritiske, selvstendige og utforskende. Studiene skal være basert på kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, og sikre relevant læringsutbytte og god gjennomstrømning.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Videreutvikle og profilere Enhet for avdelingsstøtte sin funksjon som kontakt- og veiledningspunkt for studenter og gjester, og som bindeledd mellom KHiB og eksterne aktører som samskipnad og lånekasse
- Tettere oppfølging og tilrettelegging for studentdemokratiet, under forutsetning av at studentene ønsker det for å kunne ivareta sin kritiske og selvstendige rolle i institusjonen
- Videreføre arbeidet med å samordne informasjon i de ulike kommunikasjonskanalene søkere og studenter må forholde seg til
- Introdusere elektronisk samtykke til studiekontrakt for studenter som takker ja til studieplass
- Gjennomføre studentundersøkelse og undersøkelse blant faglig ansatte
- Gjennomføre evaluering av utvalgte kurs og prosjektperioder
- Ta i bruk nye retningslinjer for vurdering og eksamen
- Utforme felles plattform for veiledning
- Følge opp NOKUT-evaluering av KUP
- Videreutvikle og ta i bruk flere funksjoner i itslearning
- Gjøre informasjon om kurs, prosjekter etc. tilgjengelig på khib.no for potensielle studenter

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2015
KDs styringsparametere:				
Gjennomføring på normert tid	97,8 %	98,3%	99,6%	98%
KHiBs styringsparametre:				
Oppslutning til semesterevalueringene	48%	30%	40%	45%

Styringsparametere (kvalitative):

- Studentene skal lykkes med å oppnå læringsmålene som er definert for studieprogrammene (KD)
- Studentenes tilbakemelding i semesterevalueringene (KUP)

Vesentlige risikoen for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Fragmentert studieinformasjon

Tiltak:

- Strategier for kommunikasjon og rekruttering

Risikofaktor: Manglende oppslutning om opplæring og bruk av it's learning

Tiltak:

- Fleksibelt opplæringstilbud for begynnere og viderekomne brukere
- Integre driftsansvar i virksomheten til Enhet for avdelingsstøtte

Virksomhetsmål 1.3: Kvalitet i kunstnerisk utviklingsarbeid

Kunst- og designhøgskolens kunstneriske utviklingsarbeid og forskning skal ha høy internasjonal kvalitet, samt være utfordrende og undersøkende. Kritisk refleksjon og utveksling av prosess og resultat skal danne grunnlag for utvikling av kunnskap.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Synliggjøre og formidle avdelingenes satsingsområder innen KU
- Strategisk utvikling av prosjekter og prosjektportefølje med sikte på ekstern finansiering. Tilstrebe balanse mellom prosjekter under planlegging, etablerte prosjekter og prosjekter i avslutningsfase
- Publisere og dokumentere KU-prosjekter i «Research Catalogue», internasjonal database for kunstnerisk forskning
- Prioritere administrativ støtte i planlegging, budsjettering og oppfølging av KU-prosjekter med intern og ekstern finansiering
- Opplæring i nytt budsjetteringsverktøy for KU-prosjekter

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2015
KHiBs styringsparametere:				
Antall offentlige presentasjoner av større KU-prosjekter	10	19	25	30
Regnskap/tildeling KU-prosjekter (1000 kr) ⁷	751/400	492/450	629/600	> 600/600

Styringsparametere (kvalitative):

- KU-resultater, inkludert utstillinger, publikasjoner og andre offentlige presentasjoner
- Samspill mellom KU, forskning og utdanning
- Deltakelse og verv i internasjonale nettverk, arrangør av internasjonale konferanser, deltakelse i internasjonale arrangementer.

Vesentlige risikoer for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Prosjekter integreres ikke tilstrekkelig i avdelingenes og fellesnivåets planer og budsjetter

Tiltak: Prioritere planlegging, styring og kontroll i forhold til virksomhetsplaner og strategiplan.

Virksomhetsmål 1.4: Rekruttering av høyt kvalifisert fagpersonale

Kunst- og designhøgskolen skal videreutvikle det kunstneriske utviklingsarbeidet gjennom strategisk rekruttering av høyt kvalifisert fagpersonale.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Videreutvikle fagfellebank for spesialiserte fagfellevurderinger
- Utarbeide retningslinjer for bruk av II'er-stillinger
- Revidere mal for arbeidsplan for faglig ansatte, tilpasninger som reflekterer ansvar og oppgaver for de ulike stillingskategoriene i fagavdelinger organisert i KU-grupper
- Integrere HMS-arbeid i byggeprosessen

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2015
KHiBs styringsparametere:				
Antall ansatte som får opprykk etter kompetanse	3	2	2	>1
Antall førstestillinger pr undervisningsstilling	0,63 (22,9/36,5)	0,64 (23,1/35,9)	0,72 (22,3/31,1)	> 0,60

⁷ Ambisjonsnivå viser regnskap i forhold til årets nye tildeling til formålet. *Disponible* budsjettmidler til formålet er større. Styringsparameter indikerer at KHiB bygger ned avsetninger til formålet.

Styringsparametere (kvalitative):

- Ansattes tilfredshet i arbeidsmiljøkartlegging

Vesentlige risikoer for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Sviktende integrasjon av nye faglig ansatte

Tiltak: Tilby norskkurs

Risikofaktor: Svak kontinuitet i fagkunnskap, erfaringsoverføring og dokumentasjon av KU

Tiltak: Registrering og arkivering av KU-resultater.

Virksomhetsmål 1.5: Stipendiatutdanning

Kunst- og designhøgskolen skal tilby stipendiatutdanning av høy kvalitet og bidra til utvikling og kvalitet i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Introdusere og følge opp de nye retningslinjene i stipendiatprogrammet, synliggjøre og forankre ny intern arbeids- og ansvarsdeling
- Tydeliggjøre retningslinjer for tildelte stipendiatmidler og stipendiateres disponible budsjettposter.
- Delta i drøftinger om veiledning internt og i regi av programmet
- Gjennomføre utgangintervjuer med stipendiater og veiledere
- Delta i nasjonalt samarbeid for Ph.D-grad til stipendiater som fullfører programmet
- Videreføre påvirkningsarbeid for økning av midler til Program for kunstnerisk utviklingsarbeid for å komme på linje med tildeling av midler til annen forskning

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2015
KDs styringsparameter:				
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp til stipendiatprogrammet seks år tidligere	0 av 3	1 av 2	2 av 3	1 av 1
KHiBs styringsparametere:				
Antall uteksaminerte kandidater	2	0	3	2
Antall stipendiater tatt opp i programmet	3	1	1	2
Antall innvilgete søknader til prosjektprogrammet under programmet for kunstnerisk utviklingsarbeid	1	1	0	2
Tildeling fra prosjektprogrammet	1.315'	1.922'	-	> 1.500

Vesentlige risikoer for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: For svak gjennomstrømming av stipendiater

Tiltak:

- Rekrutteringsprosess i tråd med nye retningslinjer i programmet
- Arbeide for at stipendiatprogrammet blir et godkjent doktorgradsstudium der kandidatene ved godkjent disputas får tittelen PhD.
- Godt samarbeid med PKU

Risikofaktor: Tapte prosjektmidler pga uteblitte eller mangelfulle søknader

Tiltak: Tilby veiledning i søknadsprosessen

Risikofaktor: Underfinansierte stipendiatprosjekter og manglende oversikt over total kostnader

Tiltak: Veiledning av ansatte og potensielle stipendiater gjennom søknadsprosessen. Gode budsjetteringsmaler

5.1.2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskapning og omstilling

Sektormål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskapning og omstilling

Virksomhetsmål 2.1: Samarbeid med eksterne partnere

*Kunst- og designhøgskolen skal være en opplagt samarbeidspartner for myndigheter, næringsliv og kulturliv for styrking av kunst og design.
Kunst- og designhøgskolen skal bidra i fora der kunnskapen vår er en ressurs, og bygge nettverk med relevante partnere.*

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Videreføre og videreutvikle samarbeid med regionale, nasjonale og internasjonale partnere om kunnskapsutvikling innen prioriterte KU-felt
- Stimulere til økt eksternt og tverrfaglig samarbeid ved å informere fagmiljøene om interne og eksterne støtteordninger og utviklingsmidler.
- Videreføre nasjonalt og nordisk samarbeid om kunstnerisk innovasjon og kulturelt entreprenørskap
- Delta i NARMA, norsk nettverk for forskningsadministrasjon
- Intern informasjon om mulighetene i Horisont2020, på kort og lengre sikt

Styringsparameter:

- Samarbeidsprosjekter med eksterne partnere
- Kronikker og leserinnlegg i media

Vesentlige risikoer for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Svak strategisk forankring av eksternt samarbeid.

Tiltak: Innarbeide i avdelingenes virksomhetsplaner. Tema i styringsdialog.

Risikofaktor: Synliggjøring og formidling av eksterne samarbeid prioriteres for lavt.

Tiltak: Kommunikasjonsstrategi

Virksomhetsmål 2.2: Formidling av prosesser og resultater

Kunst- og designhøgskolen skal formidle egne prosesser og resultater for å øke den offentlige bevisstheten om kunst og design, synliggjøre virksomheten vår og møte andres kompetanse.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Utarbeide kommunikasjonsstrategi for KHiB
- Reetablere KHiBs nyhetsbrev

- Videreutvikle khib.no med særlig vekt på strategisk forankret formidling av KU og utdanning
- Lage kommunikasjonsplan for byggeprosjektet i samråd med Statsbygg og Snøhetta
- Definere og følge opp administrativt formidlingsansvar for Rom 8
- Prioritere offentlige debatter med særlig relevans for den faglige virksomheten

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2015
KHiBs styringsparametere:				
Antall utstillinger i egne og eksterne lokaler	57	61	69	65
Antall publikasjoner	2	2	2	4
Regnskap/tildeling publikasjoner (1000kr) ⁸	390/200	240/150	80/150	> 150/150

Styringsparametere (kvalitative):

- Priser og utmerkelser til studenter og ansatte
- Kunst i offentlig rom

Risikofaktor: Fragmentert formidlingsansvar, samarbeid mellom arrangører/produsenter og informatører kommer for seint i gang

Tiltak: Kommunikasjonsstrategi

Risikofaktor: For lite nytenkning om målgrupper, nettverk og formidlingskanaler

Tiltak: Kommunikasjonsstrategi

Virksomhetsmål 2.3: Verdiskapning og kunnskapsoverføring

Kunst- og designhøgskolen skal øke eksterntfinansiert virksomhet gjennom å tilby nyskapende og attraktiv kunnskap for samfunns- og næringsliv.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Skape og delta på møteplasser for gjensidig samarbeid med bedrifter, institusjoner og organisasjoner
- Målrettet intern informasjon om hvordan eksterne samarbeidsprosjekter kan realiseres, fremheve egne eksempler på beste praksis, sikre administrativ støtte i budsjettering og oppfølging av BOA-prosjekter
- Revidere KHiBs BOA-reglement i tråd med nytt verkrøy for prosjektbudsjettering (TDI)
- Følge opp og evaluere resultatindikatorerne som er fastsatt for BOA-prosjekter.

⁸ Ambisjonsnivå viser regnskap i forhold til årets nye tildeling til formålet. *Disponible* budsjettmidler til formålet er større. Styringsparameter indikerer at KHiB bygger ned avsetninger til formålet.

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2015
KDs styringsparametere:				
Andel inntekter fra bidrags- og oppdrags-finansiert aktivitet (BOA) utenom EU og NFR	0,21 % (240' / 111 698')	0,94 % (1.115' / 118 350')	1,22 % (1.499' / 122 926')	> 1 %
KHiBs styringsparametere:				
BOA-inntekter og andre inntekter ⁹ (utover grunnbevilgning, EU og NFR)	768'	1.707'	2.160'	> 1 800'

Styringsparametere (kvalitative):

- Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv (KD)
- KU-prosjekt med ekstern finansiering

Vesentlige risikoer for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Faglige gevinster med eksternt finansiert virksomhet /BOA undervurderes

Tiltak:

- Følge strategi og retningslinjer for EVU

Risikofaktor: Manglende interesse fra eksterne aktører/finansieringskilder

Tiltak:

- Oppbygging av alumninettverk

Risikofaktor: De samme få initiativtakerne står for BOA-prosjekter med høy ekstern finansieringsandel.

Tiltak:

- Erfaringsutveksling og kompetanseoverføring nødvendig.

Risikofaktor: Potensiale for ekstern finansiering av faglig aktivitet undersøkes ikke i tilstrekkelig grad

Tiltak:

- Søke administrativ støtte (EKU) ved planlegging av faglige tiltak
- Vurdert ekstern finansiering som obligatorisk del av søknad om midler til faglig tiltak (KU-prosjekter, o.l.)

⁹ Omfatter BOA-inntekter, salgs- og leieinntekter, andre inntekter

5.1.3. God tilgang til utdanning

Sektormål 3: God tilgang til utdanning**Virksomhetsmål 3.1: Internasjonalt utdannings samarbeid**

Kunst- og designhøgskolen skal ha en nasjonal og internasjonal profil i studiene som reflekteres i sammensetning av ansatte og studenter og som bidrar til økt utdanningskvalitet.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Ferdigstille strategi for internasjonalisering av KU, utdanning og formidling
- Opprette og videreføre relevante internasjonale samarbeidsavtaler og formidle kunnskap om KHiBs internasjonale relasjoner til studenter og ansatte
- Legge til rette for mobilitet og deltakelse i internasjonale nettverk for studenter og ansatte
- Oversette oppdaterte retningslinjer for vurdering og eksamen og andre aktuelle dokumenter som regulerer studiene ved KHiB
- Gjøre mer informasjon tilgjengelig på engelsk, primært på nett
- Videreføre nasjonal og internasjonal rekruttering til faglige stillinger
- Skreddersy tilbud om norskopplæring til ansatte i samarbeid med eksterne fagmiljø for språkopplæring

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2015
KHiBs styringsparametere:				
Antall utvekslingsavtaler	76	85	81	81
Antall utvekslingsstudenter (sammenslått ut/innreisende)	40	31		
Antall utreisende studenter			37	30
Antall innreisende studenter			30	30

Styringsparametere (kvalitative):

- Deltakelse i internasjonalt utdannings samarbeid
- Nasjonalitet blant studenter og ansatte
- Internasjonale gjestelærere

Vesentlige risikoer for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Uklar ansvarsfordeling mellom fagavdelingene og fellesnivået

Tiltak:

- Tydeliggjøre roller og ansvar

Risikofaktor: Sviktende rekruttering av internasjonale studenter ved KHiB

Tiltak:

- God informasjon og oppfølging

Risikofaktor: Begrenset innhold på engelske nettsider

Tiltak:

- Bevisst forhold til bruk av engelske oversettelser

Virksomhetsmål 3.2: Etter- og videreutdanning

Kunst- og designhøgskolen skal tilby etter- og videreutdanning som er tett knyttet til kjernevirksomheten og som er faglig relevant.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Opprettholde og videreutvikle etterutdanningstilbud som er tett knyttet til KU og undervisning i studieprogrammene, inkludere stipendiater som ønsker å bruke sine prosjekter i EVU-sammenheng.
- Videreføre samarbeid om etterutdanning med etablerte og nye samarbeidspartnere.
- Administrativ oppfølging av videreutdanningen i Strategisk design, hvor Avdeling for design samarbeider med HiB, NHH og DesignArena
- Utrede videreutdanningskurs i etablering av småskala kulturnæringsvirksomhet i samarbeid med VISP, Griegakademiet og Brak

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2015
KHiBs styringsparametere:				
Antall etterutdanningskurs	7	12	14	14
Antall deltakere på etterutdanningskurs	70	400	397	200

Vesentlige risikoer for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Langsiktig planlegging av EVU prioriteres for lavt

Tiltak:

- EVU inngår i avdelingenes virksomhetsplaner.
- Incentivordning for EVU-tilbud

Risikofaktor: EVU-tiltak som etableres på bekostning av annen undervisning

Tiltak:

- EVU inngår i ansattes arbeidsplaner

5.1.4. Effektiv, mangfoldig og solid

Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem**Virksomhetsmål 4.1: Styring og organisering**

Kunst- og designhøgskolen skal sikre god og effektiv styring, organisering og forvaltning av ressursene. Kunst- og designhøgskolens strategiske prioriteringer skal styrke kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, utdanning og formidling.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Sikre eksisterende leieavtaler frem mot nytt bygg
- Budsjettering og detaljplanlegging av arbeid med nytt bygg og brukerutstyr
- Sikre at organisasjonsendringer følges opp med budsjett-/prosjektstruktur og -ansvar.
- Revidere virksomhetsstyring knyttet til mål, resultater og økonomi
- Revidere interne prinsipper for budsjettfordeling etter nytt finansieringssystem
- Etablere tilsettingsutvalg for faglige stillinger
- Implementere Jobb Norge som rekrutteringsverktøy
- Anskaffe og ta i bruk elektronisk verktøy for drift og administrasjon av bygninger
- Videreutvikle KHiBs FEIDE-løsninger
- Integrasjonsløsning for overføring av brukerdata mellom sentrale administrative styringssystemer

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2015
KHiBs styringsparametere:				
Driftsutgifter pr heltidsekivalent (antall bestått 60- studiepoengsenheter)	361 (108 575/ 300,8)	363 (117 040/ 322,4)	412' (130 201'/ 316,2)	350
Forholdet mellom faglig og administrativt ansatte	1,2 (46,5/39)	1,15 (45/38,8)	1,1 (44,2/43,4)	< 1,5
Andel førstestillinger av totalt antall faglige stillinger	0,63 (22,9/36,5)	0,64 (23,1/35,9)	0,71 (22,3/31,1)	< 0,5
Antall ansatte som får opprykk etter kompetanse	3	2	2	< 1
Nye strategiske midler	3 850'	3 420'	4 320'	5 200'

Styringsparametere (kvalitative):

- Fordeling av budsjettmidler i tråd med målsetninger i strategisk plan.
- Antall på kompetansegivende kurs

Vesentlige risikoer for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Ikke tilstrekkelige ressurser med rett kompetanse til å møte forvaltningsmessige utfordringer

Tiltak:

- Sikre at vesentlig ressursbruk for arbeid med nytt bygg kompenseres;
- Initiere samarbeid med øvrige UH-institusjoner og andre relevante partnere;
- Følge opp igangsatte prosesser for ny avdelingsstruktur og administrative funksjoner

Risikofaktor: Ikke rasjonell bruk av administrative verktøy og systemer

Tiltak:

- Kompetanse/oppdatering/omlegging:

Risikofaktor: Kommunikasjon – for lite informasjon og forståelse for omorganisering

Tiltak:

- *Jevnlige allmøter*
- *Enhetsmøter*
- *Lederutvikling*

Risikofaktor: Eksisterende leiekontrakter utgår før innflytting i nytt bygg

Tiltak:

- *Fremforhandle forlengelse med dagens utleiare/ sikre egnede lokaler frem til nytt bygg*
- *Avklare husleiekostnader i overgangsperiode med KD*

Virksomhetsmål 4.2: Arbeidsmiljø

Kunst- og designhøgskolen skal fremme åpen og helhetlig ledelse. Kunst- og designhøgskolens arbeidsmiljø skal kjennetegnes av likeverd og toleranse, der ansatte og studenter bidrar til institusjonens utvikling gjennom medvirkning og samarbeid.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Revidere KHiBs valgreglement i tråd med innspill fra styre, studentdemokrati og fagmiljø etter rektorvalget i 2014
- Administrativ støtte i valg av prorektor og interne styremedlemmer
- Videreføre lederopplæring og -utvikling
- Følge opp pågående organisasjonsutvikling, særlig organisering av verksmesterfunksjonene
- Inkludere HMS-kompetanse i byggorganisasjon og byggeprosess
- Inngå ny avtale med bedriftshelsetjenesten
- Ta i bruk elektronisk stoffkartotek, Safe US
- Vurdere kartlegging av psykososialt arbeidsmiljø ved hjelp av ARK-verktøyet som er utviklet spesielt for sektoren

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2015
KDs styringsparametere:				
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	61 %	60 %	57 %	50 %
Andel midlertidige ansatte i støttestillinger til utdanning forskning og formidling	42 %	0 %	43 %	< 10 %
Andel midlertidige ansatte i saksbehandler og utrederstillinger	23 %	16 %	26 %	< 20 %
Andel midlertidige ansatte i undervisnings- og forskerstillinger ¹⁰	82 %	79 %	76 %	> 80 %
KHiBs styringsparametere:				
Sykefravær	3,7 %	5 %	3,4 %	< 5 %
Andel kvinner	0,53	0,52	0,52	0,50

Vesentlige risikoer for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Mangelfull informasjon i organisasjonsutviklingsprosessene.

Tiltak: Informasjon i aktuelle fora. Oppdatert informasjon på web.

¹⁰ Viser i denne sammenheng til redegjørelsen om åremålsordningen i undervisnings- og forskerstillinger i rapportdelen under virksomhetsmål 4.1. Uhl § 6-4 j hjemler åremål når skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet.

Virksomhetsmål 4.3: Etiske utfordringer og miljø

Kunst- og designhøgskolen skal ta etiske utfordringer på alvor, og arbeide for utviklingen av et bærekraftig og inkluderende miljø.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Gjennomføre beredskapsøvelse
- Intern informasjon om samarbeid med NSD om personvernombud for forskning
- Lett tilgjengelige rutiner, opplysning og kontroll skal bidra til at anskaffelser, reisevirksomhet, representasjon og bevertning gjennomføres med høy etisk standard

Styringsparametere (kvalitative):

- Bevissthet om opphavsrett
- Kjennskap til regelverk
- HMS-og kartlegging i vernerunder
- Måling av uønskete hendelser

Vesentlige risikoer for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Etablerte rutiner og systemer er ikke tilstrekkelig kjent.

Tiltak:

- Prioritere informasjon og veiledning.
- Tydeliggjøring av roller og ansvar

Virksomhetsmål 4.4: Økonomiforvaltning

Kunst- og designhøgskolen skal ha høy kvalitet i økonomiforvaltningen.

Aktiviteter for måloppnåelse:

- Gi opplæring av personer med budsjettmyndighet (BDM) og andre.
- Lett tilgjengelig og nødvendig informasjon om regler og rutiner for økonomiområdet.
- Gjennomgå ansvar og rutiner i prosesser som overlapper andre enheter
- Identifisere kritiske økonomiprosesser og sikre at disse har kompetansedekning
- Sikre økonomisk rapportering og tilpasset oppfølging på alle budsjettnivå
- Implementere og gi opplæring i budsjettering etter TDI-modellen
- Forbedre innkjøpsprosesser gjennom organisering, opplæring, bestillingsfullmakter

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2012	2013	2014	2015
KHiBs styringsparametere:				
Avregninger	Kr 3 096'	Kr 1.305'	-kr 7.302	< 0
Nye rammeavtaler inngått	2	4	4	5

Styringsparametere (kvalitative):

- Langsiktig økonomisk planlegging (KD)
- Skriftlige tildelinger og økonomirapporter på alle budsjettnivå.

Vesentlige risikoer for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

Risikofaktor: Sårbarhet mht. kapasitet/kompetanse kan svekke mål om kvalitet i økonomiforvaltningen.

Tiltak:

- Gjøre rutiner og prosedyrer lett tilgjengelig.
- Søke samarbeid med relevante samarbeidspartnere.

Risikofaktor: Manglende etterlevelse av rutiner/regler

Tiltak:

- Tydelig ansvarsdeling
- Opplæring av faglig og administrativt ansatte.

5.1.5. Vedtatt budsjett 2015

I Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2015 er KHiB tildelt 133 MNOK over Kap 260. KHiB har de senere år fordelt bevilgningsrammen i utarbeidelse av driftsbudsjett, fastsettelse av investeringsramme og strategiske midler. KHiB styre vedtok følgende budsjettammer på styremøtet 15.01.15:

KAP 260 RAMME KHiB	2014	2015	2015	2015
RAMME	110 524	133 038	Fordeling MA-studieplasser	133 038
Stillingsressurser (lønnsbudsjett)	60 634	61 084	3 087	64 171
Bygningers drift, husleie	28 144	29 047	1 525	30 572
Driftsaktiviteter budsjett	13 238	14 004	772	14 776
DRIFTSBUDSJETT	102 016	104 135	5 384	109 519
Investeringer	2 200	2 300	716	3 016
Strategiske midler	4 320	5 200		5 200
MA studieplasser	1 988	6 100		
Utstyrsmidler nytt bygg		15 000		15 000
SUM FORDELT	110 524	132 735	6 100	132 735
UDISPONERT / RESERVER	0	303		303

Driftsbudsjettet skal finansiere all aktivitet med unntak av investeringsprosjekter, strategiske midler og eventuelle andre særskilte tildelinger (som utstyrsmidler i 2015). Styret har også vedtatt driftsrammene til Fellesnivået, Avdeling for kunst og Avdeling for design – som utgjør de 3 hovedbudsjettene ved KHiB.

Investeringsrammen er fastsatt av styret, og fordeles av institusjonsledelsen til konkrete investeringsprosjekter. Avdelingenes/enhetenes forslag danner grunnlag for tildelingene.

Strategisk midler omfatter viktige sentrale prioriteringer basert på strategisk plan, og faglige tiltak som krever at det avsettes øremerkede budsjettmidler for å kunne gjennomføres. For 2015 er prioriteringer i stor grad rettet inn mot pågående aktiviteter og utgjør; KU-tildelinger, kompetansetiltak, utstillingstiltak, støtte til BOA-prosjekter, organisasjonsutvikling, PPU-utvikling/læringscenter, visuell profil, utvikling styringsverktøy, MA-kuratorpraksis, etter- og videreutdanning, struktur- og strategiarbeid, kvalitetsutvikling og arbeid med nytt bygg.

MA-studieplasser er fordelt i samsvar med vedtatt fordeling av styret i 2014, basert på faktisk fordeling av studieplasser og forventet utvikling.

Utstyrsmidler nytt bygg er første tildeling knyttet til brukerutstyrsmidler i nybygget. Disse midlene er holdt sentralt og fordeles ikke ut på avdelingene. Se kap 5.3.

5.2. Utdanningskapasitet

Pr januar 2014, hadde KHiB 301 aktive studenter, i tillegg til at 22 hadde fått innvilget permisjon. 301 er noe under måltallet, og opptakstall må sees i sammenheng både med måltall og forventet frafall, men også i sammenheng med kapasitet. Slik situasjonen er nå, er det vanskelig å øke opptakstallene fordi arealene til studentarbeidsplasser er sterkt presset. I forkant av innflytting i nytt bygg i 2017 bør det imidlertid foretas en gjennomgang av opptakstallene, nettopp i lys av forventet frafall og disponibelt areal i det nye bygget.

5.3. Større investeringsprosjekter

5.3.1. Forlenge eksisterende leiekontrakter

KHiBs nåværende leiekontrakter for bygningene i Strømgaten og Marken (ca. 6.000 kvm) leies av Entra og utløper allerede 31.12.2015. Leiekontrakten i Vaskerelven 8 utløper også 31.12.2015 (ca. 2.600 kvm). De øvrige leiekontraktene utløper 31.12.2016 (ca. 7.000 kvm) og er inngått med 4 ulike private utleiere.

KHiB er i dialog med huseierne om nødvendig forlengelse av leieavtaler, men det er risiko for at KHiB ikke får forlenget alle leieavtalene. Forlengelse av leieavtalene, og i verste fall erstatning av eksisterende lokaler, vil gi KHiB betydelige merkostnader, for en periode etter flytting. Tilbakeføring av lokalene etter leieforholdet kan også bli en betydelig kostnad.

KHiB har i flere års budsjettforslag varslet dette, og har forventninger om at KD vil bidra til å finansiere merkostnadene. Det er ikke usannsynlig at det samlet sett kan bli merkostnader på 10-15 MNOK, avhengig av utfallet av forhandlinger om kontraktsforlengelse.

5.3.2. Brukerutstyr i nytt bygg

KHiB har for 2015 mottatt 15 MNOK i brukerutstyrsmidler for nytt bygg. Dette er første tildeling av en samlet ramme på 207,6 MNOK for nybygget. KHiB har i 2014 allerede forskottet ca. 3,0 MNOK av rammen. Disse midlene vil bli belastet brukerutstyrsrammen i 2015 og gir med det KHiB disponible midler til øvrige kostnader med arbeid med nybygget.

For 2015 vil brukerutstyrsrammen i all hovedsak medgå til ekstern konsulenthjelp til anskaffelsesprosesser og interiør- og innredningsarbeid, samt interne kostnader. Deler av midlene kan også bli benyttet til tjenester av flyttekonsulent, der kontrakt forventes inngått i løpet av mars 2015.

KHiBs interne kostnader knyttet til arbeidet med disse prosessene og brukerutstyr blir belastet rammen for brukerutstyr. Bl.a. forventes følgende ressurser eller deler av disse ressursene å bli belastet brukerutstyrprosjektet;

- Andel av prosjektleders arbeid med brukerutstyr
- Assisterende prosjektleder (engasjert f.o.m. høsten 2014)
- Prosjektgruppens medlemmer
- Prosjektmedarbeider med ansvar for oppdatering av database for brukerutstyr
- Deltakere i arbeidsgrupper og andre

KHiB har i samråd med konsulent på anskaffelser utarbeidet en første budsjettskisse for disponering av brukerutstyrsammen. Basert på erfaringer fra andre lignende prosjekter og råd fra anskaffelseskonsulent er det i denne fasen KHiB er nå, nødvendig å legge inn en betydelig reserve for uforutsette utgifter. Dette er en skisse for disponering, og ikke et vedtatt budsjett, og er følgelig ikke presentert her.

6. Årsregnskapet 2014

6.1. Ledelseskomentarer

INSTITUSJONENS FORMÅL

Kunst- og designhøgskolen i Bergen (KHiB) har som formål å tilby høyeste utdanning i Norge på feltene kunst og design, sikre at utdanningen er basert på det fremste innen kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning og erfaringskunnskap, drive kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, og formidle kunnskap om virksomheten. KHiB har også som formål å utbre forståelse for kunst og design og være aktiv i debatten om hvilken rolle kunst og design spiller i dagens og fremtidens samfunn, samt gi eller organisere tilbud om etter- og videreutdanning. KHiB tilbyr bachelorgrader og mastergrader innen design og kunst, og har stipendiater på doktorgradsnivå i det nasjonale programmet for kunstnerisk utviklingsarbeid

DISPONIBEL BEVILGNINGSRAMME 2014

KHiBs rammebevilgning på kap 260 er kr 110.628' for 2014. KHiB fordeler disponible midler på kap 260 til *drifts- og investeringsformål*.

- *Drift*. Herunder forstås alle KHiBs ordinære aktiviteter unntatt investeringer. Av tilskuddet fra KD er kr 108.428' fordelt til driftsformål (inkludert EVU og midler øremerket nye MA studieplasser).
- *Investeringer*. Det er budsjettet med kr 2.200' til investeringsformål for 2014.

Innen kap 280 post 51 er KHiB tilført kr 33.800' til Program for kunstnerisk utviklingsarbeid:

- *Stipendiatprogrammet* er for 2014 tilført kr 5.300' til drift og støtte til produksjon.
- *Stipendiatene*. Kr 18.500' er til 23 stipendiater i programmet.
- *Prosjektprogram kunstnerisk utviklingsarbeid*. Kr. 10.000' er tilført prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid.

INSTITUSJONENS DRIFT I PERIODEN

KHiB har i 2014 gjennomført aktiviteter og tiltak i samsvar med utarbeidete virksomhetsplaner.

Utover kjernevirksomhet har KHiB i, etter målrettet arbeid gjennom mange år, oppnådd to viktige milepæler i strategiplanen for 2013-2016. I februar 2014 ble KHiB akkreditert som vitenskapelig høgskole av NOKUT sitt styre. Dette ble fulgt opp av Kunnskapsdepartementet som sommeren 2014 ga KHiB alle faglige fullmakter på lik linje med universitetene og de vitenskapelige høgskolene. I påvente av resultatene fra den pågående strukturprosessen i universitets- og høgskolesektoren er ikke KHiB tilkjent kategoriendring.

Tildelte faglige fullmakter gjorde det mulig for KHiB å høsten 2014 opprette masterstudium i kuratorpraksis. Dette er en videreføring av videreutdanningstilbudet i utøvende kuratorpraksis og representerer en styrking av vårt utdanningstilbud på masternivå, hvor programmene i kunst og design er bygget ut med nye studieplasser fra 2014. Masterstudium i kuratorpraksis tilbys kun ved KHiB nasjonalt.

En annen svært viktig milepæl er at nytt bygg i Møllendal nå er i realiseringsfasen. Fra å være en institusjon lokalisert i 6 svært lukkede bygg spredt i Bergen, går KHiB til et nybygg med markant arkitektur, programmert for maksimal åpenhet mot omverdenen. Byggeprosjektets samfunns mål uttrykker bl.a. at nybygget skal være en arena for utdanning, nytenkning og utprøvende kunstnerisk utviklingsarbeid som skal være samfunnsrelevant og på et høyt internasjonalt nivå. Nybygget skal være en dynamisk arena for prosess, visning og dialog innen kunstnerisk utviklingsarbeid og studentarbeid. KHiB har forberedt samlokaliseringen gjennom flere år ved interne organisasjonsprosesser rettet mot byggets muligheter. Gjennom bygget får kunst- og designhøgskolen plassert seg geografisk tydelig blant design- og kunstinstitusjoner i Bergen, Norge og verden. Snøhettas bygg vil vekke både nasjonal og internasjonal interesse når det står ferdig.

I strukturarbeidet har KHiB vurdert alternativer for framtidig organisering ut fra målsettingen om høyere kvalitet innen kunst- og designhøgskolens faglige ansvarsområde. Ledelsen ved KHiB har hatt samtaler med andre institusjoner og orientert seg bredt i prosessen, og utfordringen er diskutert internt på avdelingsnivå. Fra styrets side er det viktig å peke på at det faglige felleskapet som program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) representerer, er det viktigste nasjonale tiltak for å fremme samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon.

VESENTLIGE ENDRINGER I RESULTAT- OG BALANSEPOSTER

KHiBs resultatregnskap for 2014 viser et negativt resultat pr 31.12.14. Resultatet innebærer at KHiB reduserer avsetningene foretatt pr 31.12.2013.

Uten avsetningene pr 31.12.13, ville det vært problematisk for KHiB å planlegge for nødvendige strategiske formål, som organisasjonsutvikling i begge fagavdelinger og administrasjonen, arbeidet med videre prosjektering og planlegging av nytt bygg og utvikling av administrative systemer. En betydelig andel av reduksjon i avsetningene skyldes forskuttering av kostnader knyttet til brukerstyr i nytt bygg.

Omtalte endringer i resultat- og balanseposter relateres til sammenligning med 2013-tall:

Resultatposter:

Driftsinntektene viser økning i inntekt fra KD-bevilgninger i forhold til 2013. For kap 260 KHiBs bevilgingsramme utgjør dette generell justering for prisvekst samt økte midler til nye MA-studieplasser fra høsten 2014. Den inntektsførte andelen av bevilgning over Kap 280 til Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) er lavere i 2014 enn i 2013, og skyldes at PKU har budsjettert med bruk av avsetninger fra 2013 til drift av programmene.

Tilskudd og overføringer fra andre er høyere enn 2013, og som følge av økning i bidragsinntekter ved samarbeidsprosjekter med eksterne (BOA-inntekter).

Kostnadssiden viser økning i lønn og sosiale kostnader i forhold til 2013. Utover lønnsvekst i 2014 skyldes det bl.a. stillingsansettelser og en økning i kostnader til gjestelærere, vikarer og engasjementer.

Andre driftskostnader viser også en økning i forhold til 2013. Husleie øker i samsvar med leieregulering i kontrakter, samt leie av tilleggsarealer f.o.m. høsten 2014. Ellers skyldes en del av økningen konsulent tjenester for arbeid med nytt bygg og brukerstyr. Økte rammer til investeringer forklarer økning i mindre utstyrsanskaffelser.

KHiB har et negativ driftsresultat pr 2014. Resultat må ses i sammenheng med at KHiB har hatt betydelige overførte midler fra 2013. Merforbruk betyr i all vesentlighet planlagt bruk av disse avsetningene. I tillegg har KHiB forskuttert kostnader knyttet til brukerutstyr i nytt bygg.

Balanseposter:

Av KHiBs eiendeler viser sum anleggsmidler en noe lavere verdi enn pr 31.12.13. Dette har sammenheng med at investeringer i varige driftsmidler er lavere enn avskrivningene.

Kundefordringene har økt litt siden 2013. Imidlertid er det ryddet i fordringen pr 31.12.2014, samtidig som tapsavsetningen for 2013 var for høy. Andre kortsiktige fordringer er bl.a. NAV-refusjoner, inkl. periodiseringer (refusjoner innbetalt i 2015 som vedrører 2014).

KHiBs omløpsmidler/bankinnskudd i Norges Bank viser en reduksjon i bankbeholdning siden 31.12.2013.

KHiBs kortsiktige gjeld øker og skyldes at bevilgninger som vedrører stipendiatmidler, midler til produksjonsstøtte og prosjektprogrammidler føres som *Annen kortsiktig gjeld*.

Posten *Avregning med statskassen* er redusert betydelig i løpet av 2014, og viser at en vesentlig andel av avsetninger av bevilgningsfinansiert virksomhet er brukt, jfr. note 15.

For å sikre samsvar/kongruens i rapportering er det noen endringer i hvordan regnskapsdetaljene for tidligere perioder (31.12.13) vises nå i forhold til hvordan disse fremsto ved tidligere rapportering.

RESULTATBUDSJETT I FORHOLD TIL RESULTATREGNSKAP

KHiB har pr. 31.12.14 inntektsført bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet (KD) på til sammen kr 120.766' (kr 120.482' ekskl. aktiverte investeringer og avskrivninger).

KHiBs ordinære bevilgning over *Kap 260 Statlige høyskoler* er inntektsført med kr 110.628' pr 31.12.14, mens tilskudd gitt over *Kap. 280 Fellesmidler for universiteter og høyskoler* er inntektsført med kr 9.854'.

Ved KHiB fordeles ikke tilskuddene fra KD (eller NFR) ut på budsjettenhetene som inntekter. KHiBs budsjettenheter tildeles et *kostnadsbudsjett*, og ikke et *resultatbudsjett*. I *Resultat - budsjettoppfølgingsoppstillingen* (vedlagt) er likevel inntektssiden presentert med tildelinger fra KD for å balansere kostnadssiden, og saldert på posten Andre driftsinntekter.

Det fremgår noe avvik mellom resultatbudsjett og resultatregnskap på både lønnskostnader og andre driftskostnader. Årsaken er at *resultatbudsjettet* viser bevilgning 2014 og inkluderer ikke disponible avsetninger pr 31.12.2014, mens *resultatregnskapet* også viser bruk av avsetninger. Differansen mellom resultatbudsjett og – regnskap viser dermed at en stor andel av avsetningene fra 31.12.13 er benyttet pr 31.12.14.

Resultat-budsjetterrapporten har begrenset informasjonsverdi. Derfor er KHiBs interne budsjettfordeling og regnskap pr 31.12.14 inkludert i ledelseskomentarene.

Tabell 2 nedenfor er tatt med for å orientere nærmere om KHiBs interne budsjettfordeling og resultater.

Tabell 2:

BUDSJETTOMRÅDE	Årsbudsjett 2014	Overførte midler 2013	Tildelinger i året	Sum disponibelt budsjett 2014	Regnskap hittil i år	% av budsjett	Rest disponibelt
Fellesnivået	64 712 000	5 660 000	2 346 500	72 718 500	68 567 300	94 %	4 151 200
Avd. for kunst	22 261 000		787 500	23 048 500	22 936 040	100 %	112 460
Avd. for design	19 363 000		837 000	20 200 000	19 121 195	95 %	1 078 805
Sum drift	106 336 000	5 660 000	3 971 000	115 967 000	110 624 534	95 %	5 342 465
Sum investeringer	2 200 000	1 544 057	2 317 000	6 061 057	4 897 289	81 %	1 163 767
Nye studieplasser høst 2014	1 988 000		-1 988 000	0	0		0
Budsjett ufordelt/reserver	104 000	5 563 504	-4 300 000	1 367 504	0	0 %	1 367 504
SUM KAP 260	110 628 000	12 767 561	0	123 395 560	115 521 824	94 %	7 873 736
Utstyrsmidler KHiB	0	1 214 246		1 214 246	663 428	55 %	550 819
Stipendiater KHiB	4 287 900	1 975 380		6 263 280	4 722 727	75 %	1 540 553
Prosjektprogrammidler KHiB	1 566 000	-483 398		1 082 602	508 713	47 %	573 889
PKU	4 000 000	2 605 569		6 605 569	6 367 398	96 %	238 171
SUM KAP 280/281	9 853 900	5 311 797	0	15 165 697	12 262 266	81 %	2 903 431
TOTALT	120 481 900	18 079 358	0	138 561 257	127 784 090	92 %	10 777 168
					Endring i avsetning		7 302 190

Kap 260 Driftsrammer:

Avdelingene disponerer et rammebudsjett vedtatt av styret og kan innenfor denne rammen foreta disposisjoner mellom ulike budsjettformål. Det fremkommer følgelig mer-/mindreforbruk på ulike budsjetterte aktiviteter innen hver avdeling. Pr hovedbudsjettenhet er økonomisk status pr. 31.12.2014:

- Fellesnivået har et mindreforbruk ved årets slutt i forhold til disponibelt budsjett. Det er sammensatt, og tabell 2 viser at det er lavere enn året før (Overførte midler 2013). Strategiske midler som web-utvikling, PPU-læringsssenter og organisasjonsutvikling, og faglige formål som KU-prosjekter, publikasjonsmidler og kompetansemidler har ubrukte midler. Samtidig har fellesnivået i 2014 forskuttert nær 3 MNOK på brukerutstysprosjektet for nytt bygg, som dermed gir en merbelastning i regnskapet for 2014 (KHiB har mottatt 15 MNOK til brukerutstyr i 2015). Øvrige budsjettenheter på fellesnivået har stort sett bra budsjettbalanse.
- Avdeling for kunst har gjennom store deler av året hatt et merforbruk i forhold til periodisert budsjett, i hovedsak på lønnskostnader, gjestelærere og avgangsutstillinger. Pr. 31.12.14 viser regnskapet bra balanse i forhold til disponibelt årsbudsjett, bl.a. etter at avdelingen har fått kompensasjon for deltakelse i prosjektgruppen for nytt bygg, og budsjettmidler knyttet til nye MA studieplasser (fra høsten 2014).

- Avdeling for design har et relativt stort mindreforbruk på driftsbudsjettet pr 31.12.14. Dette skyldes først og fremst ledige lønnsmidler grunnet ubesatte stillinger og refusjoner. Tilførte midler til nye MA studieplasser, samt at avdelingen har innhentet bidragsinntekter, styrker også avdelings resultat. Avdelingen får etter nye prinsipper beholde inntil 3 % av driftsrammen 2014, og midlene blir overført til avdelingens disponible budsjett for 2015.

Kap 260 Investeringer:

- Styret fordelte 2,2 MNOK av årets bevilgningsramme til investeringsformål. Sum disponible investeringsmidler utgjør imidlertid nær 6 MNOK inkludert overførte midler fra 2013. Pr 31.12.14 er disponible investeringsmidler fordelt/øremerket til ulike formål.
- Regnskapet pr desember viser et mindreforbruk i forhold til årets budsjett. Ubrukte midler overføres til investeringsformål i 2015. Enkeltprosjekter må gjennomgå i forhold til om disse er avsluttet eller ikke. Hovedbudsjettenhetene vil få overført summen av ubrukte midler.
- Det er i 2014 gjennomført en del investeringer som følge av nye MA studenter fra høsten 2014. KHiB har etablert noen studenter ved Avdeling for kunst i nye lokaler i C Sundts gate 51, og samlokalisert ansatte og studenter ved Avdeling for design i Kong Oskars gate. Disse endringene har medført en del investeringer i infrastruktur og innredning. KHiB har i 2014 også hatt noen store IT-investeringer.

Bevilgning til nye studieplasser fra høsten er fordelt av styret i forbindelse med budsjettfordelingen for 2014, og fordelt på avdelingene og fellesnivået.

Kap 281: Fellesmidler for UH-sektoren

Utstyrsmidler til KHiB:

KHiB har i 2014 disponert ca. 1,2 MNOK i rest av ekstraordinære utstyrsmidler tildelt fra KD i 2013. Pr. 31.12.2014 står kr 551' av disse midlene fortsatt ubrukt.

Kap 280: Drift av nasjonale fellesoppgaver

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU):

For 2014 er det bevilget kr 33.800' til program for kunstnerisk utviklingsarbeid, fordelt slik:

- Kr 5.300' er til stipendiatprogrammets drift og produksjonsstøtte
- Kr 18.500' er til stipendiatprogrammets stipendiatstillinger
- Kr 10.000' er til prosjektprogrammet

Midler til stipendiater og prosjektprogrammet fordeles til institusjonene i programmene. Disse midlene avsettes på balansekonti, mens midler knyttet til driften av programmene inntektsføres (resultatføres). Stipendiatmidler og prosjektmidler som tilfaller KHiB inntektsføres KHiB.

Budsjettall som er inntektsført PKU er basert på budsjettoversikt fra PKU.

Midler til drift av programmene er etter dialog med programledelsen kun inntektsført med kr 4.000' for 2014, ettersom PKU disponerte overførte midler fra 2013 med ca. 2,6 MNOK. Regnskapet for 2014 viser at det er samlet sett er god balanse i forhold til årets disponible budsjett. Regnskapsførte kostnader for programdriften viser kr 6.367' pr 31.12.14.

KHiBs stipendiatmidler

På KHiB inntektsføres tildelingen av stipendiatmidler som vedrører KHiBs egne stipendiater. For 2014 er det 5 stipendiater ved KHiB som finansieres av KD, hvorav en fra høsten 2014. I tillegg disponerer KHiB ubrukte stipendiatmidler – overført fra 2013. KHiB er også tilført produksjonsmidler i henhold til tilsagn fra stipendiatprogrammet.

Samlet sett er KHiB tildelt kr 4.288' til egne stipendiater, inkl. produksjonsmidlene. I tillegg disponerer KHiB avsetninger med kr 1.975'. Regnskapet viser kr 4.723' pr 31.12.2014. At KHiB bruker deler av avsetningene har sammenheng med at KHiB fortsatt har forpliktelser og kostnader knyttet til stipendiater som har gått utover den finansierte stipendiatperioden.

KHiBs prosjektprogrammidler

I 2012 mottok KHiB kr 500' til prosjektet Pictogram.me og kr 1.315' til prosjektet Re:Place. I 2013 mottok KHiB også kr 1.922' til prosjektet Topographies of the obsolete. Den finansielle tidsrammen for alle disse prosjektene strekker seg til 31.12.14.

I samråd med PKU er det for 2014 inntektsført tilskudd tilsvarende 1/3 av prosjektmidlene Pictogram.me og Re:Place, mens Topographies of the obsolete er inntektsført med 1/2 av tildelingen. Til sammen kr 1.566'.

I sum viser regnskapet at det er brukt kr 509' på prosjektene i 2014. Pr prosjekt viser inntektsført tildeling og regnskap følgende:

- Re:place er tildelt kr 438' i 2014 og regnskapet pr 31.12.14 viser kr 24'.
- Pictogram.me er tildelt kr 167' for 2014, men er utsatt. Prosjektet har hatt en kostnadsbelastning på kr 36' i 2014.
- Topographies of the obsolete er tildelt kr 961' i 2014. Regnskapet viser kr 449' pr 31.12.14.

De enkelte prosjektregnskap gjøres opp etter at prosjektene er avsluttet.

UTVIKLING I AVSETNINGER

KHiB har de siste årene spesifisert avregninger av bevilgningsfinansiert virksomhet på kapitler og hovedoppgaver.

KHiB hadde i 2014 samlede inntekter på kr 122.926' og driftskostnader på kr 130.201'. Etter netto finanskostnader (-27') gir det et driftsresultat fra årets virksomhet på - kr 7.302' (jfr. vedlagte resultatoppstilling).

Netto avregning av bevilgningsfinansiert virksomhet (- kr 7.302') er resultatført og balanseført som økt avsetning. Med det reduseres avregning av bevilgning og bidragsfinansiert aktivitet (jfr. note 15 og balanseoppstillingen).

Avregning av statlig og bidragsfinansiert aktivitet går m.a.o. ned fra 2013 til 2014. Note 15 og spesifisering pr budsjettkapittel i teksten under gir detaljer vedrørende avsetningene:

Inntektsførte bevilgninger og bidrag:

Avsatte midler innen kap 260 (ordinær bevilgning)

KHiB har gjennom flere år ført en økonomistyring der ubrukte midler av ordinær bevilgning kan overføres fra en budsjettperiode til den neste. Dette er overføringer som er nødvendig for å dekke inngåtte forpliktelser (og til eventuelle reserver).

En del av de avsetningene som gjøres er bundet og forutsatt disponibel ved budsjettfordeling 2015. Avsetningene innen Kap. 260 fremkommer slik pr 31.12.14:

Driftsformål (kr 718'): Avsette midler til driftsformål vedrører innført prinsipp for avdelingene om å få overført inntil 3 % av årets driftsramme til neste års driftsbudsjett, evt. trekk i rammen ved merforbruk. Avdeling for kunst overfører kr 112', Avdeling for design kr 606'.

Investeringsformål (kr 1.164'): Av midler budsjettet til investeringsformål står kr 1.164'ubrukt etter tildeling pr 31.12.14. Disse midlene er i sin helhet avsatt til investeringsformål for 2015. Av ubrukte tildelinger vil avdelingene få overført sum ubrukte investeringsmidler pr avdeling til 2015. Det må foretas en gjennomgang av hvilke investeringer som er utsatt og fordeling på disse.

Fellesfaglige tiltak (kr 2.065'): KU- og publikasjonsmidler strekker seg ofte over flere år, følgelig vil det alltid være store tidsmessige forskyvninger i forhold til effektivering av tildelte prosjektmidler. En del prosjekter skal gjennomgås og vurderes i forhold til om disse er aktive eller avsluttet. Sum avsetninger forblir omtrent uendret i forhold til og utgjør følgende pr 31.12.2014:

- KU-prosjektmidler (kr 780'): Dette er restmidler til tildelte KU-prosjekter og rest av budsjettpott.
- Publikasjonsmidler (kr 595') vedrører restmidler på aktive prosjekter og rest av disponibel publikasjonspott til fordeling 2014.
- Såkorn/kompetansemidler (kr 490') utgjøres av tildelte prosjekter, bl.a. prosjektmidler tildelt i november 2014 – for bruk f.o.m. 2015.
- KU-undervisningsprosjekter som ikke er tildelt/brukt (kr 200') utgjøres av tildelte prosjekter, bl.a. prosjektmidler tildelt i november 2014 – for bruk f.o.m. 2015.

Strategiske tiltak (kr 950'): Disse avsetningene var forutsatt disponibel ved budsjettfordeling av strategiske midler for 2015. Avsetningene til strategiske tiltak utgjøres av midler til organisasjonsutvikling (kr 500'), midler til PPU/læringscenter med (kr 200') og midler til web/visuell profil (kr 250'). Det er ikke foretatt avsetning for arbeid med nybygget i 2015 fordi KHiB har forskuttert brukerutstysprosjektet i 2014 med nær 3 MNOK, og planlegger følgelig å disponere forskuttert andel av brukerutstysramme til bl.a. arbeid med nybygget (utover brukerutstysarbeidet).

Andre avsetninger (kr 2.977'). Utgjør ubrukte midler ved enhetene etter bundne avsetninger over, samt midler ufordelt av styret (se note 15):

- Ubrukte midler ved enheten utgjør til sammen kr 1.609'. Dels som følge av at Avdeling for design sitt mindreforbruk etter at inntil 3 % av driftsrammen 2014 er stilt til disposisjon for 2015. Fellesnivået har etter avsetninger et underforbruk i forhold til budsjett på kr 956'. Avdeling for kunst viser et regnskap som er i bra budsjettbalanse.
- Ufordelte midler ved styret (kr 1.368') er resterende ufordelte midler pr 31.12.2014, og utgjør en planlagt reserve for KHiB i 2015. Denne avsetningen er redusert i forhold til 2013.

Av samlede udisponerte midler utgjør *Andre avsetninger* på **kr 2.977'** avsetninger *uten bindinger /føringer* pr. 31.12.14. Dette er en del lavere enn året før og utgjør 2,7 % av tildelt ramme for KHiB i 2014 (kap 260).

Tilstrekkelige reserver er avgjørende for å kunne håndtere uforutsette kostnader og behov for nødvendige endringer i budsjettprioriteringer. Disse ubundne avsetningene var ved budsjettfordeling forutsatt å være KHiBs reserver i 2015, og er grunnen til at KHiB har budsjettetert med marginale reserver av tildelt rammebevilgning for 2015.

Reservene bidrar til å redusere sårbarheten og gjør at KHiB kan opprettholde et tilfredsstillende økonomisk handlingsrom også for 2015. KHiB har gjennom flere år sørget for å ha minimum 2-3 % av årlig bevilgningsramme i reserver.

Avsatte midler innen kap 281 Fellesmidler universiteter og høyskoler

KHiBs utstyrsmidler (kr 551'). Avsetningen reduseres betydelig, men av utstyrstildelingen er det fortsatt ubrukte midler som overføres til 2015.

Avsatte midler innen kap 280 Drift av nasjonale fellesoppgaver

KHiBs stipendiater (1.541'). Avsetningene reduseres ved at KHiB bruker mer enn tilførte stipendiatmidler i 2014. Dette skyldes at KHiB fortsatt har forpliktelser for stipendiater som har gått over periodene for tildelingen fra programmet. KHiB har avsatt midler til disse forpliktelsene.

KHiBs prosjekter fra prosjektprogrammet (kr 574'). Avsetningene øker som følge av lavere forbruk enn tildeling på prosjektene. Alle KHiBs prosjekter fra prosjektprogrammet mottok siste finansiering i 2014. KHiB hadde en negativ avsetning (høyere forbruk enn tildeling) i 2013.

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (kr 238'). Av tildelt bevilgning er det midler til drift av programmene som inntektsføres. For å bygge ned avsetninger er det i samråd med programledelsen kun inntektsført 4,0 MNOK til stipendiatprogrammets drift. Det er ikke inntektsført midler til drift av prosjektprogrammet for 2014, men brukt av avsetninger. Som følge av dette reduseres avsetningene betydelig i 2014.

Ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og gaver:

Avsetninger vedrørende ikke inntektsførte bidrags utgjøres av bidragsinntekter som pr 31.12.14 står uopptjent. I sum utgjør disse kr 83'.

INVESTERINGER I PERIODEN OG PLANLAGTE INVESTERINGER

Behovet for oppdatert og funksjonell infrastruktur er stort for KHiBs virksomhet. Det gjelder bygninger, IKT, utstyr og maskiner. KHiB ser derfor frem til betydelige infrastrukturoppgraderinger i forbindelse med samlokalisering i nytt bygg.

For 2014 har KHiB budsjettet med beskjedne 2,2 MNOK i nye investeringsmidler, men har valgt å benytte store deler av de ubundne avsetningene fra 2013 til investeringsformål:

1,5 MNOK avsatt fra 2013 var øremerket til investeringsformål. Styret vedtok også å tilføre ytterligere 1,9 MNOK av *andre avsetninger* til flytting av funksjoner og bygningsmessige endringer i tilknytning til dette. Utover dette disponerte KHiB ca. 1,2 MNOK i rest av ekstraordinære utstyrsmidler tildelt fra KD.

Samlet har KHiB disponert 7,3 MNOK i investeringsmidler for 2014 (inkludert utstyrsmidler på Kap 281). Regnskapet viser et forbruk på 5,6 MNOK pr 31.12.14. Udisponerte investeringsmidler overføres til samme formål for 2015.

KHiB er godt i gang med å planlegge for og bruke av brukerstyrsrammen i nytt bygg. Utover investeringsmidlene referert over har vi i 2014 forskuttert betydelige kostnader av brukerstyrsrammen for nytt bygg. Arbeidet med planlegging av brukerstyr pågår med stor intensitet i disse dager. KHiB er i 2015 tildelt 15 MNOK av en samlet brukerstyrsramme på 207,6 MNOK.

Behovet for oppdatert og funksjonell infrastruktur, enten det er lokalers egnethet, IKT, utstyr eller maskiner, er stort og økende for KHiBs virksomhet.

I KHiBs budsjettforslag de siste årene har vi fremmet forslag om en permanent økning i bevilgningsrammen på minimum 5,0 MNOK for å kunne styrke rammen til investeringsformål.

BEKREFTELSE AV ÅRSREGNSKAPET FOR 2014

Det bekreftes at KHiBs regnskap pr 31.12.14 er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og i samsvar med reglene i de statlige regnskapsstandarder, med tilpasninger som vist til i vedlagte prinsippnote.

Riksrevisjonen er revisor for Kunst- og designhøgskolen i Bergen.

EGENERKLÆRING OM STYRING OG KONTROLL

Kunst- og designhøgskolen i Bergen har forsvarlig styring og kontroll med virksomheten. KHiB's organisering er oversiktlig i forhold til effektiv utnyttelse av ressursene og sikker økonomisk og administrativ arbeidsflyt. KHiB gjennomfører risikovurderinger knyttet til virksomhetsmål på institusjonsnivå, samt på avdelinger og administrative enheter.

Gjennom rutiner og prosessbeskrivelser har KHiB dokumentasjon for styring og internkontroll, og arbeider kontinuerlig med å videreutvikle virksomhetsstyring og kontrollaktiviteter.

STYRETS VEDTAK

Styret har gjort følgende vedtak i styremøtet 16.02.15:
Styret godkjenner årsregnskapet for 2014.

Bergen, 16. februar 2015

Gerd Tinglum

Styreleder

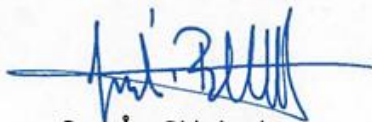
Audun Lund Alvestad (s.)

studentrepresentant

Åse Huus

internt styremedlem

Sven Åge Birkeland

eksternt styremedlem

Maria Jonsson

studentrepresentant

Eli Kirstin Eide

internt styremedlem

Trude Mathiesen

internt styremedlem

Jon Pettersen

internt styremedlem

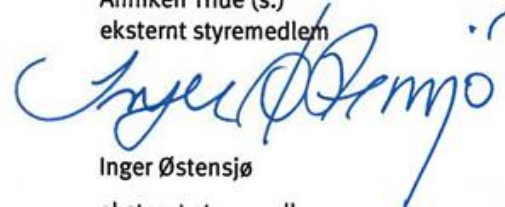

Morten Walderhaug

eksternt styremedlem

Anniken Thue (s.)

eksternt styremedlem

Inger Østensjø

eksternt styremedlem

Cecilie Ohm

høgskoledirektør

6.2. Prinsippnote

Note 0 Generelle regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i samsvar med Statlige Regnskapsstandarder (SRS) og veiledningsnotater som er utarbeidet i forbindelse med Finansdepartementets utprøving av periodiseringsprinsippet i utvalgte statlige virksomheter med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren.

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10. Dette innebærer at bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet, andre departement, statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd er presentert i regnskapet i den perioden tilskuddet er mottatt. Bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet, andre departement, statlige etater og Norges forskningsråd som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen (motsatt sammenstilling). Tilsvarende gjelder for andre statlige bevilgninger og tilskudd som gjelder vedkommende periode og som ikke er benyttet på balansedagen. Bevilgninger og tilskudd som uttrykkelig er forutsatt benyttet i senere perioder, er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsført bevilgning i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen. Bidrag fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsført bidrag i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen (motsatt sammenstilling). Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latent tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapital*. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt oppdragsvirksomhet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapital*. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varige driftsmidler balanseføres med motpost *Forpliktelser knyttet til anleggsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/ avgang av driftsmidler, resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av *forpliktelse knyttet til anleggsmidlet* på realisasjonstidspunktet er vist som *Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler* i note 1.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler. Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger og infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimer utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verddivurderinger utarbeidet av uavhengig tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

For omløpsmidler, kortsiktig gjeld samt eventuelle øvrige forpliktelser som inkluderes i åpningsbalansen, er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdifastsettelsen.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Forpliktelser knyttet til anleggsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer settes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning vurderes til full tilvirkningskost. Det blir foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans. Ikke aktuell for KHiB

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Tapsavskrivning er foretatt på grunnlag av individuelle vurderinger av fordringer eldre enn 3 år. I tillegg er det for kundefordringer gjort avsetning for tap av kundefordringer eldre enn 1 år.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Ekstraordinære poster

Transaksjoner som anses som uvanlige, uregelmessige og vesentlige klassifiseres som ekstraordinære.

Virksomhetskapskapital

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapskapital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapskapital ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Kunnskapsdepartementets kontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd /utbetalinger gjøres opp daglig mot virksomhetens oppgjørskonto i Norges Bank.

6.3. Resultatregnskap

	Note	2014	2013
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	120 766	116 646
Inntekt fra gebyrer	1	0	0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	1 499	1 151
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner	1	0	0
Salgs- og leieinntekter	1	643	593
Andre driftsinntekter	1	18	0
Sum driftsinntekter		122 926	118 389
Driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader	2	74 835	66 171
Varekostnader		0	0
Andre driftskostnader	3	53 304	48 925
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	4,5	0	0
Avskrivninger	4,5	2 062	1 944
Nedskrivninger	4,5	0	0
Sum driftskostnader		130 201	117 040
Ordinært driftsresultat		-7 275	1 349
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	18	4
Finanskostnader	6	45	48
Sum finansinntekter og finanskostnader		-27	-44
Inntekter fra eierandeler i selskaper m.v.			
Utbytte fra selskaper m.v.		0	0
Sum inntekter fra eierandeler i selskaper m.v.		0	0
Resultat av ordinære aktiviteter		-7 302	1 305
Avregninger			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15	7 302	-1 305
Sum avregninger		7 302	-1 305
Periodens resultat		0	0
Disponeringer			
Tilført annen opptjent virksomhetskapital	8	0	0
Sum disponeringer		0	0
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Inntekter av gebyrer og avgifter direkte til statskassen	9	0	0
Overføringer til statskassen	9	0	0
Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Overføringer fra statskassen til tilskudd til andre	10	22 793	17 622
Utbetalinger av tilskudd til andre	10	22 793	17 622
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0

6.4. Balanse - eiendeler

	Note	31.12.2014	31.12.2013
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Forskning og utvikling	4	0	0
Rettigheter og lignende immaterielle eiendeler	4	180	258
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		180	258
II Varige driftsmidler			
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5	1 600	1 600
Maskiner og transportmidler	5	1 640	1 606
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	4 817	5 057
Anlegg under utførelse	5	0	0
Beredskapsanskaffelser	5	0	0
<i>Sum varige driftsmidler</i>		8 057	8 263
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskaper	11	0	0
Investeringer i tilknyttet selskap	11	0	0
Investeringer og aksjer og andeler	11	0	0
Obligasjoner og andre fordringer		0	0
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		0	0
Sum anleggsmidler		8 237	8 521
B. Omløpsmidler			
I Varebeholdning og forskudd til leverandører			
Varebeholdninger	12	0	0
Forskuddsbetalinger til leverandører	12	0	0
<i>Sum varebeholdning og forskudd til leverandører</i>		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	13	258	172
Andre fordringer	14	465	569
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	0	0
<i>Sum fordringer</i>		723	741
III Investeringer			
Tøyenfondet og Observatoriefondet	8	0	0
<i>Sum finansielle omløpsmidler</i>		0	0
IV Kasse og bank			
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	41 502	45 248
Andre bankinnskudd	17	0	0
Andre kontanter og kontantekvivalenter	17	0	4
<i>Sum kasse og bank</i>		41 502	45 252
Sum omløpsmidler		42 225	45 993
Sum eiendeler		50 462	54 514

6.5. Balanse – virksomhetskapital og gjeld

	Note	31.12.2014	31.12.2013
VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD			
C. Virksomhetskapital			
I Innskutt virksomhetskapital			
Innskutt virksomhetskapital	8	0	0
<i>Sum innskutt virksomhetskapital</i>		0	0
II Opptjent virksomhetskapital			
Opptjent virksomhetskapital	8	0	0
<i>Sum opptjent virksomhetskapital</i>		0	0
Sum virksomhetskapital		0	0
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler	4, 5	8 237	8 521
Andre avsetninger for forpliktelser		0	0
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelser</i>		8 237	8 521
II Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld		0	0
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		3 945	3 852
Skyldig skattetrekk		3 162	2 653
Skyldige offentlige avgifter		2 322	2 072
Avsatte feriepenger		5 240	4 880
Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter	16	0	0
Annen kortsiktig gjeld	18	16 946	14 529
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		31 615	27 986
IV. Avregning med statskassen			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0
Avsetning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15	10 527	18 079
Ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag (nettobudsjetterte)	15	83	-73
Ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	15	0	0
<i>Sum avregninger</i>		10 610	18 007
Sum gjeld		50 462	54 514
Sum virksomhetskapital og gjeld		50 462	54 514

6.6. Kontantstrøm

	Note	2014	2013	B 2015
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter				
Innbetalinger				
innbetalinger av bevilgning (nettobudsjetterte)		120 482	112 922	120 500
innbetalinger av skatter, avgifter og gebyrer til statskassen		0	0	0
innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre		23 941	24 279	0
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		524	596	600
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser		0	0	0
innbetalinger av tilskudd og overføringer fra andre statsetater	22	885	624	600
innbetalinger av utbytte		0	0	0
innbetalinger av renter		18	4	0
innbetaling av refusjoner		1 190	1 427	0
andre innbetalinger	21	777	1 962	600
Sum innbetalinger		147 817	141 814	122 300
Utbetalinger				
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		74 584	67 106	71 500
utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk		52 367	49 105	50 800
utbetalinger av renter		45	48	0
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		0	0	0
utbetalinger og overføringer til andre statsetater		22 793	16 758	0
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter		0	0	0
andre utbetalinger		0	1 114	0
Sum utbetalinger		149 790	134 131	122 300
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter *		-1 973	7 683	0
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		0	0	0
- utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler (+)		1 777	3 187	0
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak		0	0	0
- utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak (+)		0	0	0
- utbetalinger ved kjøp av andre investeringsobjekter (+)		0	0	0
innbetalinger ved salg av andre investeringsobjekter		0	0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-1 777	-3 187	0
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter (nettobudsjetterte)				
innbetalinger av virksomhetskapi tal		0	0	0
- tilbakebetalinger av virksomhetskapi tal (+)		0	0	0
- utbetalinger av utbytte til statskassen (+)		0	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0	0
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		0	0	0
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		-3 750	4 497	0
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		45 252	40 756	
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		41 502	45 253	0

6.7. Bevilgningsoppstilling

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 3. Tertial 2014						
Beholdninger på konti i kapitalregnskapet pr. 31.12.2014						
Konto	Tekst	Note	2014	2013	Endring	
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	41 502	45 248	-3 746	
628002	Leieboerinskudd	11	1 600	1 600	0	
640205	Tøyenfondet		0	0	0	
640206	Observatoriefondet		0	0	0	
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		0	0	0	
Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾						
Oppgjørskonto i Norges Bank		Note			Regnskap 2014	
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank		17			45 248	
Endringer i perioden (+/-)					-3 746	
<i>Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank</i>		17			41502	
Øvrige bankkonti Norges Bank ²⁾						
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank		17			0	
Endringer i perioden (+/-)					0	
<i>Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank</i>		17			0	
Samlet tildeling i henhold til utbetalingsbrev						
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst			Samlet tildeling
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler			110 628
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter			0
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter			0
280	Felles enheter	50	Senter for internasjonisering av utdanning			0
280	Felles enheter	51	Drift av nasjonale fellesoppgaver			33 800
281	Felles tiltak for univ. og hs	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70			0
281	Felles tiltak for univ. og hs	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres			0
<i>Sum høyere utdanning og fagskoler</i>						0
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx				0
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx				0
Sum utbetalinger i alt						144 428

6.8. Noter til årsregnskapet

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter	2014	2013	B 2015
<i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>			
Overført bevilgning fra foregående år (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet *	110 628	105 543	110 628
- brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-1 777	-3 187	0
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	2 062	1 944	0
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0
+ inntekt til pensjoner (gjelder virksomheter som er med i sentral ordning)	0	0	0
- utbetaling av tilskudd til andre (-)	0	0	0
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet*	9 854	12 346	9 854
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	120 766	116 646	120 482
* Vesentlige tildelinger skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.			
<i>Tilskudd og overføringer fra andre departement</i>			
Sum tilskudd og overføringer fra andre departement	0	0	0
* Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.			
Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	120 766	116 646	120 482
<i>Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer *</i>			
Periodens tilskudd /overføring fra NFR	0	36	0
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer (spesifiseres)	912	263	600
Sum tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer	912	300	600
<i>Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet *</i>			
Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	0	0	0
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	319	382	300
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	-180	438	0
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	405	29	300
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning	0	0	0
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	42	3	0
Periodens tilskudd/overføring fra andre	0	0	0
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	586	852	600
<i>Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger *</i>			
Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden	0	-1	0
Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	0	-1	0
Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)	1 499	1 151	1 200
<i>Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. *</i>			
Sum gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. (linje RE.4 i resultatregnskapet)	0	0	0
<i>Salgs- og leieinntekter</i>			
<i>Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet</i>			
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	0	0	0
<i>Andre salgs- og leieinntekter</i>			
Andre salgs- og leieinntekter 1	538	401	600
Andre salgs- og leieinntekter 2	105	191	0
Sum andre salgs- og leieinntekter	643	593	600
Sum salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskap)	643	593	600
<i>Andre inntekter</i>			
Gaver som skal inntektsføres	0	0	0
Øvrige andre inntekter 1	18	0	0
Sum andre inntekter (linje RE.6 i resultatregnskap)	18	0	0
<i>Gebyrer og lisenser *</i>			
Sum andre inntekter (linje RE.2 i resultatregnskap)	0	0	0
Sum driftsinntekter	122 926	118 389	122 282

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

	2014	2013
Lønninger	53 843	47 981
Feriepenger	6 139	5 675
Arbeidsgiveravgift	9 065	8 049
Pensjonskostnader*	6 294	5 568
Sykepenger og andre refusjoner	-1 189	-1 602
Andre ytelser	683	500
Sum lønnskostnader	74 835	66 171

Antall årsverk:	85,1	80,5
------------------------	------	------

*Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet):

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for
Premiesats til Statens pensjonskasse er 13,15 prosent for 2014.
Premiesatsen for 2013 var 12,16 prosent.

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn (kr)	Andre godtgjørelser (kr)
Rektor	850 300	x
Administrerende direktør	847 233	x

Godtgjørelse til styremedlemmer	Fast godtgjørelse	Godtgjørelse pr. møte
Styrets leder	x	x
Styremedlemmer fra egen institusjon	x	x
Eksterne styremedlemmer	x	4 500
Styremedlemmer valgt av studentene	x	4 500
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon	x	x
Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer	x	4 500
Varamedlemmer for studentrepresentanter	x	4 500

Note 3 Andre driftskostnader

	2014	2013
Husleie	22 011	20 817
Vedlikehold egne bygg og anlegg	60	28
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	275	530
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	5 495	5 497
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	1 204	638
Mindre utstyrsanskaffelser	5 125	3 847
Leie av maskiner, inventar og lignende	610	544
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	6 538	5 086
Reiser og diett	5 185	5 564
Øvrige driftskostnader (*)	6 803	6 375
Sum andre driftskostnader	53 304	48 925

Note 4 Immaterielle eiendeler

	F&U	Rettigheter mv.	Under utførelse	SUM
Anskaffelseskost 31.12.2013	0	613	0	613
+Tilgang pr. 31.12.2014 (+)	0	0	0	0
-Avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2014 (-)	0	0	0	0
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2014	0	613	0	613
-akkumulerte nedskrivninger pr 31.12.2013 (-)	0	0	0	0
-nedskrivninger pr. 31.12.2014 (-)	0	0	0	0
-akkumulerte avskrivninger 31.12.2013 (-)	0	-354	0	-354
-ordinære avskrivninger pr. 31.12.2014 (-)	0	-79	0	-79
+ akkumulert avskrivning avgang pr.31.12.2014 (+)	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2014	0	180	0	180
Avskrivningsatser (levetider)	Spesifikt	5 år / lineært		
Universiteter og høyskoler som kostnadsfører anskaffelser av anleggsmidler, skal oppgi hvilke immaterielle eiendeler institusjonene har anskaffet i perioden når kostprisen overstiger kr. 30.000 (dersom dette avviker fra benyttet sats, skal faktisk sats oppgis) og levetiden er over 3 år. Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger kostnadsføres som andre driftskostnader.				
Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger for:			2014	2013
Immaterielle eiendeler			180	258
Sum investeringer og påkostninger i immaterielle eiendeler			180	258

Note 5 Varige driftsmidler

	Tomter	Drifts-bygninger	Øvrige bygninger	Anlegg under utførelse	Infrastruktur-eiendeler	Beredskaps-anskaffelser	Maskiner, transportmidler	Annet inventar og utstyr	SUM
Anskaffelseskost 31.12.2013	0	0	1 600	0	0	0	2 516	14 660	18 776
+Tilgang pr. 31.12.2014 (+)	0	0	0	0	0	0	292	1 486	1 777
-Avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2014 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)									
Anskaffelseskost 31.12.2014	0	0	1 600	0	0	0	2 808	16 145	20 553
-Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2013 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-Nedskrivninger pr. 31.12.2014 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-Akkumulerte avskrivninger 31.12.2013 (-)	0	0	0	0	0	0	-910	-9 603	-10 513
-Ordinære avskrivninger pr. 31.12.2014 (-)	0	0	0	0	0	0	-258	-1 725	-1 983
+ Akkumulerte avskrivninger avgang pr. 31.12.2014 (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2014	0	0	1 600	0	0	0	1 640	4 817	8 057
Avskrivningsatser (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert lineært	20-60 år dekomponert lineært	Ingen avskrivning	Virksomhets-spesifikt	Virksomhets-spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært	
Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:									
Vederlag ved avhendning av anleggsmidler		0							0
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler* (-)		0							0
Regnskapsmessig gevinst/tap		0	0	0	0	0	0	0	0
* Når det er sannsynlighetsovervekt for at salgssummen tilfaller virksomheten:									
Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler".									
* Når det er sannsynlighetsovervekt for at salgssummen ikke tilfaller virksomheten:									
*Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er regnskapsført direkte mot "avregning med statskassen" i balansen.									
Universiteter og høyskoler m.v. som kostnadsfører anskaffelser og påkostninger, skal oppgi anskaffelser av andre varige driftsmidler som har en kostpris større enn kr. 30.000 (dersom dette avviker fra benyttet sats, skal faktisk sats oppgis) og levetid over 3 år. Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger skal kostnadsføres som andre driftskostnader.									
Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger til:				2014	2013	Referanse			
Eiendom og bygg (benyttes kun av de som eier egne bygg)									
Teknisk data og undervisningsutstyr									
Anleggsmaskiner og transportmidler									
Kontormaskiner og annet inventar									
Sum investeringer og påkostninger av varige driftsmidler				0	0	N5.15			

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	2014	2013	
Finansinntekter			
Renteinntekter	1	0	
Agio gevinst	17	4	
Oppskrivning av aksjer	0	0	
Annen finansinntekt	0	0	
Sum finansinntekter	18	4	
Finanskostnader			
Rentekostnad	18	4	
Nedskrivning av aksjer	0	0	
Agio tap	27	44	
Annen finanskostnad	0	0	
Sum finanskostnader	45	48	
Utbytte fra selskaper m.v.			
Sum mottatt utbytte	0	0	
* Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.			
Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital:			
	31.12.2013	31.12.2014	Gjennomsnitt i perioden
Balanseført verdi immaterielle eiendeler	258	180	219
Balanseført verdi varige driftsmidler	8 263	8 057	8 160
Sum	8 521	8 237	8 379
Antall måneder på rapporteringstidspunktet:			12
Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2014:			8 379
Fastsatt rente for år 2014:			1,79 %
Beregnet rentekostnad på investert kapital*:			150
Beregning av rentekostnader på den kapitalen som er investert i virksomheten vises her i henhold til "Utkast til veiledningsnotat om renter på kapital"			

Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskaper (nettobudsjetterte virksomheter)

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierede og bidragsfinansierede aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskaper tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.	
Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskaper til å finansiere investeringer i randsoner-virksomhet. Når virksomhetskaper er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskaper, dvs den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.	
Innskutt virksomhetskaper er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskaper skal anses som bundet.	
Innskutt virksomhetskaper:	Beløp
Innskutt virksomhetskaper 01.01.2014	0
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	0
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	0
Salg av eierandeler i perioden (-)	0
Innskutt virksomhetskaper 31.12.2014	0
Bunden virksomhetskaper:	
Bunden virksomhetskaper pr.	0
Kjøp av aksjer i perioden	0
Salg av aksjer i perioden (-)	0
Oppskrivning av aksjer i perioden	0
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	0
Bunden virksomhetskaper 01.01.2014	0
Innskutt og bunden virksomhetskaper 01.01.2014	0
Annen opptjent virksomhetskaper:	
Annen opptjent virksomhetskaper 01.01.2014	0
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskaper (-)	0
Overført fra periodens resultat	0
Overført til/bunnen virksomhetskaper (+/-)	0
Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2014	0
Sum virksomhetskaper 31.12.2014	0

Note 10 Tilskuddsforvaltning		
	2014	2013
NMH, Stipendiatmidler	6 209	6 617
HIL, Stipendiatmidler	196	0
UiB, Stipendiatmidler	0	567
NTNU, Stipendiatmidler	978	756
KHiO, Stipendiatmidler	6 835	4 991
UiS, Stipendiatmidler	782	756
UiT, Stipendiatmidler	782	189
HiØ, Stipendiatmidler	782	189
NTNU, Prosjektmidler	1 244	0
KHiO, Prosjektmidler	1 132	327
NMH, Prosjektmidler	2 561	1 438
HIL, Prosjektmidler	593	288
HiØ, Prosjektmidler	395	390
UiA, Prosjektmidler	305	0
Culture Programme ELIA	0	1 114
Sum tilskuddsforvaltning	22 793	17 622

Note 11 Investeringer i aksjer og selskapsandeler								
	Organisasjons- nummer	Ervervsdato	Antall aksjer/ andeler	Eierandel	Årets resultat*	Balanseført egenkapital**	Balanseført verdi i virksom- hetens regn- skap	Rapportert til kapital- regnskapet (1)
<i>Aksjer</i>								
Selskap 1				0,0 %	0	0	0	0
Selskap 2				0,0 %	0	0	0	0
Selskap 3				0,0 %	0	0	0	0
Selskap 4				0,0 %	0	0	0	0
Selskap 5				0,0 %	0	0	0	0
Osv.				0,0 %	0	0	0	0
<i>Sum aksjer</i>					0	0	0	0
<i>Andeler (herunder leieboerinnskudd)</i>								
Magnus Barfotsgate 23					0	0	0	1 600
Selskap 2					0	0	0	0
Øvrige selskap***					0	0	0	0
<i>Sum andeler</i>					0	0	0	1 600
Balanseført verdi 31.12.2014					0	0	0	1 600
* Gjelder bokført resultat i vedkommende selskaps siste avlagte								
** Gjelder bokført egenkapital i vedkommende selskaps siste avla								
*** Vesentlige poster spesifiseres i eget avsnitt under oppstillingen								
Rapportering av aksjer og andeler til statens kapitalregnskap skal følge reglene i kapittel 4.4 i M&								

Note 12 Varebeholdninger		
	31.12.2014	31.12.2013
Anskaffelseskost		
Beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten	0	0
Beholdninger beregnet på videresalg	0	0
Sum anskaffelseskost	0	0
Ukurans		
Ukurans i beholdninger til internt bruk i virksomheten (-)	0	0
Ukurans i beholdninger beregnet på videresalg (-)	0	0
Sum ukurans	0	0
Sum varebeholdninger	0	0

Note 13 Kundefordringer		
	31.12.2014	31.12.2013
Kundefordringer til pålydende	318	303
Avsatt til latent tap (-)	-60	-131
Sum kundefordringer	258	172

Note 14 Andre kortsiktige fordringer		
	31.12.2014	31.12.2013
Fordringer		
Forskuddsbetalt lønn	6	16
Reiseforskudd	33	87
Personallån	0	0
Andre fordringer på ansatte	0	0
Forskuddsbetalte kostnader	163	252
Andre fordringer	264	214
Fordring på datterselskap m.v.*	0	0
Sum	465	569

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettbudsjetterte virksomheter)

Den andel av bevilgninger og midler som skal behandles tilsvarende som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres på egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

	Avsetning pr. 31.12.2014	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2013	Endring i perioden
Inntektsførte bevilgninger:				
Kunnskapsdepartementet				
<i>Utsatt virksomhet</i>				
Investeringer	1 164		1 544	-380
Drift	718		0	718
Prioritert oppgave 3	0		0	0
Andre prioriterte oppgaver*	0		0	0
SUM utsatt virksomhet	1 882	0	1 544	338
<i>Strategiske formål</i>				
Faglige tiltak	2 065		3 580	-1 515
Andre strategiske tiltak	950		2 080	-1 130
KHiB stipendiater (kap 280)	1 541		1 975	-435
KHiB prosjektprogramtildelinger (kap 280)	574		-483	1 057
Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (kap 280)	238		2 606	-2 367
SUM strategiske formål	5 368	0	9 758	-4 390
<i>Større investeringer</i>				
KHiB utstyrsmidler (kap 281)	551		1 214	-663
SUM større investeringer	551	0	1 214	-663
<i>Andre avsetninger</i>				
Ubrukte midler ved enhetene	1 609		3 040	-1 430
Udisponerte midler ved styret	1 368		2 524	-1 156
Prioritert oppgave 3	0		0	0
Andre prioriterte oppgaver*	0		0	0
SUM andre avsetninger	2 977	0	5 564	-2 587
Sum Kunnskapsdepartementet	10 777	0	18 079	-7 302
<i>Andre departementer</i>				
Sum andre departementer	0	0	0	0
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	10 777	0	18 079	-7 302
Inntektsførte bidrag:				
Sum andre statlige etater	0	0	0	0
Sum Norges forskningsråd	0	0	0	0
Sum regionale forskningsfond	0	0	0	0
Sum andre bidragsytere	0	0	0	0
Direkte posterte statsinterne feriepengeforpliktelser - inkl. arbeidsgiveravgift (underkonto 2168)	-250		0	-250
Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet	10 527	0	18 079	-7 552
Korreksjon - feriepengeforpliktelser				250
Tilført fra annen opptjent virksomhetskapital - se note 8				0
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				-7 302

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter), forts			
Ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og gaver:	Avsetning pr. 31.12.2014	Avsetning pr. 31.12.2013	Endring i perioden
<i>Kunnskapsdepartementet</i>			
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0	0
<i>Andre departementer</i>			
Sum andre departementer	0	0	0
<i>Andre statlige etater (unntatt NFR)</i>			
Sum andre statlige etater	0	0	0
<i>Norges forskningsråd</i>			
Sum Norges forskningsråd	0	0	0
<i>Regionale forskningsfond</i>			
Sum regionale forskningsfond	0	0	0
<i>Andre bidragsytere</i>			
Diverse bidragsprosjekter	83	-73	155
Sum andre bidragsytere	83	-73	155
Sum ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag	83	-73	155
<i>Gaver og gaveforsterkninger</i>			
Sum gaver og gaveforsterkninger	0	0	0
Sum ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og gave	83	-73	155

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende		
	31.12.2014	31.12.2013
Innskudd statens konsernkonto (nettobudsjetterte virksomheter)	41 502	45 248
Øvrige bankkonti i Norges Bank*	0	0
Øvrige bankkonti utenom Norges Bank*	0	0
Håndkasser og andre kontantbeholdninger*	0	4
Sum bankinnskudd og kontanter	41 502	45 252
* Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.		

Note 18 Annen kortsiktig gjeld		
	31.12.2014	31.12.2013
Skyldig lønn	1 046	527
Skyldige reiseutgifter	159	135
Annen gjeld til ansatte	0	0
Påløpte kostnader	270	130
Annen kortsiktig gjeld*	15 470	13 737
Gjeld til datterselskap m.v	0	0
Sum	16 946	14 529

Note 21 Spesifikasjon av andre innbetalinger (i kontantstrømoppstillingen)			
	2014	2013	B 2015
Andre innbetalinger			
DEL I			
<i>Tilskudd til diverse bidragsfinansiert aktivitet</i>			
Innbetalinger fra kommunale og fylkeskommunale etater	319	382	300
Innbetalinger fra organisasjoner og stiftelser	-180	438	0
Innbetalinger fra næringsliv/private	405	29	300
Innbetalinger fra EU til undervisning og andre formål	42	3	0
Innbetalinger fra andre	27	0	0
Sum tilskudd til diverse bidragsfinansiert aktivitet	614	852	600
DEL II			
<i>Innbetalinger fra EUs rammeprogram for forskning m.v.</i>			
Sum direkte tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning m.v.	0	0	0
DEL III			
Sum netto tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning m.v.	0	0	0
DEL IV (oppsummering)			
Tilskudd til diverse bidragsfinansiert aktivitet (linje 15)	614	852	600
Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning m.v. (linje 23)	0	0	0
Øvrige innbetalinger	164	-114	0
Sum andre innbetalinger	777	738	600

Note 22 Spesifikasjon av innbetalinger fra andre statsetater (kontantstrømoppstillingen)			
Tilskudd og overføringer fra andre statsetater	2014	2013	B 2015
DEL I			
Direkte innbetalinger fra NFR	0	36	0
+ innbetalinger fra NFR via andre statlige etater	0	0	0
+ innbetalinger fra NFR via andre	0	0	0
Sum innbetalinger (brutto) fra NFR	0	36	0
DEL II			
Innbetalinger (brutto) fra NFR (linje 12)	0	36	0
- utbetalinger av tilskudd fra NFR til andre (-)	0	0	0
Sum innbetalinger (netto) fra NFR	0	36	0
DEL III			
Sum innbetalinger (brutto) fra RFF	0	0	0
DEL IV			
Sum innbetalinger (netto) fra RFF	0	0	0
DEL V			
Sum innbetalinger (netto) fra Utdanningsdirektoratet	0	0	0
DEL IV (Avstemming)			
Innbetalinger direkte fra NFR (linje 9)	0	36	0
Innbetalinger fra NFR via andre statlige etater (linje 10)	0	0	0
Innbetalinger direkte fra RFF (linje 20)	0	0	0
Innbetalinger fra RFF via andre statlige etater (linje 21)	0	0	0
Innbetalinger direkte fra Utdanningsdirektoratet (linje 31)	0	0	0
Innbetalinger fra Utdanningsdirektoratet via andre statlige etater (linje 32)	0	0	0
Øvrige innbetalinger fra andre statlige etater	885	263	600
Sum innbetalinger fra andre statlige etater	885	300	600

Vedlegg

Vedlegg 1: Kjønnfordeling ved KHIB. Fordelt på ulike stillingskategorier og gjennomsnittslønn.

Stillingskategorier	Kjønnsbalanse				Lønn (gjennomsnittslønn per 01.10)		
	2014	% menn	% kvinner	Totalt antall årsverk (DBH)	Lønn (gjennomsnittslønn per 01.10)		Total gjennomsnittslønn
					menn	kvinner	
Total	2014	47,50	52,50	87,60			
	2013	48,40	51,60	83,80			
Administrative stillinger, totalt	2014	30,60	69,40	35,90			
	2013	39,30	60,70	30,50			
Ledere	2014					81,00	81,00
	2013				80,00	78,00	79,00
Mellomledere	2014				73,00	69,00	
	2013				70,00	68,00	69,00
Saksbehandlere	2014				56,00	54,00	55,00
	2013				54,00	54,00	54,00
Andre stillinger	2014						
	2013			1,00			
Læringer	2014		100,00	1,00			
	2013						
Undervisnings, forsknings- og formidlingsstillinger, totalt	2014	56,00	44,00	39,90			
	2013	46,00	54,00	43,00			
1013 Professor	2014				72,00	72,00	72,00
	2013				71,00	71,00	71,00
1011 Førsteamanuensis	2014				66,00	66,00	66,00
	2013				65,00	65,00	65,00
1008 Høgskolelektor	2014				57,00	57,00	57,00
	2013				56,00	59,00	58,00
1017 Stipendiat	2014				53,00	53,00	53,00
	2013				52,00	52,00	52,00
1020 Vit.ass	2014				42,00	43,00	43,00
	2013					42,00	42,00
Drift og vedlikehold, totalt	2014	93,20	6,80	7,30			
	2013	94,00	6,00	8,30			
1020 Mester	2014				48,00	52,00	48,00
	2013				48,00	49,00	48,00
1136 Driftstekniker	2014				47,00		47,00
	2013				45,00		45,00
Støttestillinger for undervisnings, forskning og formidling	2014	33,30	66,70	3,00			
	2013	50,00	50,00	2,00			
1077 Hovedbibliotekar	2014					60,00	60,00
	2013					59,00	59,00
1515 Spes.bibliotekar	2014				53,00	54,00	54,00
	2013				52,00		52,00

Vedlegg 2: Kjønnsdelt statistikk over stillingsprosent

År	Heltidsstillinger			Deltidsstillinger			Faste stillinger			Midlertidige stillinger		
	% menn	% kvinner	totalt antall ansatte	% menn	% kvinner	totalt antall ansatte i deltidsstillinger	% menn	% kvinner	totalt antall ansatte	% menn	% kvinner	totalt antall ansatte
2014	47	53	64	53	47	53	51	49	41	44	56	47
2013	48	52	65	58	42	48	51	49	40	42	58	44

Vedlegg 3: Kjønnsdelt statistikk over foreldre, velferds- og omsorgspermisjon med og uten lønn

Stillingskategori		Foreldrepermisjon		Lang velferdspermisjon		Kort velferdspermisjon		Omsorgspermisjon	
		antall fraværsdager		antall fraværsdager u/lønn		antall fraværsdager m/lønn		antall fraværsdager u/lønn	
		kvinner	menn	kvinner	menn	kvinner	menn	kvinner	menn
Undervisnings- forsknings og formidlingsstillinger	2014	145	60	62	0	0	0	0	0
	2013	198	56	166	44	1	0	195	0
Administrative stillinger	2014	203	0	35	0	16	0	44	0
	2013	0	0	0	0	14	2	204	0
Drift og vedlikeholdstillinger	2014	0	0	0	0	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0	0	0	0	0

Vedlegg 4: Kjønnsdelt statistikk over sykefravær og fravær grunnet sykt barn

Stillingskategori		Sykefravær, barn		Sykefravær, egenmelding				Sykefravær, sykemelding			
		antall fraværsdager		antall fraværsdager		fraværsprosent		antall fraværsdager		fraværsprosent	
		kvinner	menn	kvinner	menn	kvinner	menn	kvinner	menn	kvinner	menn
Undervisnings- forsknings og formidlingsstillinger	2014	0	0	0	0	0	0	44	120	0,49	1,34
	2013	0	0	8	0	0,08	0	313	0	3,1	0
Administrative stillinger	2014	27	1,4	60	15	0,25	0,98	264	43	4,33	0,71
	2013	8	1	51	4	0,69	0,06	318	239	4,34	3,26
Drift og vedlikeholdstillinger	2014	0	0	0	34	0	1,59	0	52	0	2,63
	2013	0	0	5	24	0,23	1,12	0	66	0	3,09

Vedlegg 5: Rekruttering – Kjønnsdelt statistikk for 2013 og 2014

Stillingskategori		Utlyste stillinger						Tilsatte uten utlysning	
		Antall søkere		Antall innkalt til		Antall nytilsatte		Antall tilsatte	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Undervisnings- forsknings og formidlingsstillinger									
Førstestillinger og høyere	2013	18	29	3	7	1	2	1*	0
	2014	7	17	3	2	2	0	0	5***
Lærer og lektorstillinger	2013	3	3	2	1	2	0	0	0
	2014	8	9	3	2	1	1	0	0
Rekrutteringsstillinger	2013	11	6	1	1	0	1	0	0
	2014						1		
Administrative - drift og vedlikeholdstillinger									
Lederstillinger	2013	27	10	6	2	1	1	0	0
	2014	7	1	4	1	2	1	0	0
Saksbehandlere	2013	27	11	8	4	3	1	1**	0
	2014	145	55	20	5	5	2	2	0
Drift -og vedlikeholdstillinger	2013	5	8	1	2	0	3	0	0
	2014	0	0	0	0	0	0	0	1